T. C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

www.balioglu.net

ANTALYA SU VE ATIK SU İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2019

İÇERİK

ANTALYA SU VE ATIK SU İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 2018 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU **1**

ANTALYA SU VE ATIK SU İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 2018 YILI SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM RAPORU **129**

www.balioglu.net

www.balioglu.net

ANTALYA SU VE ATIK SU İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2018 YILI
SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 7
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 7
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 7
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 8
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 10
7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI 10
8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER 12
9. EKLER 121

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Teşkilat Şeması 3
Tablo 2: İdarenin Sermaye Ortağı Olduğu Şirketler 4
Tablo 3: 2016-2018 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri 4
Tablo 4: 2016-2018 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri 5
Tablo 5: 2018 Yılı Bütçe Gider Tahmini ve Gerçekleşmesi 5
Tablo 6: 2018 yılı Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşmesi 6
Tablo 7: Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü 2017-2018 Yılı Kazı Ruhsatı Verilen Yerlerin Tablosu 19
Tablo 8:Kazı Metrajı İçeren İhale Bilgileri 23
Tablo 9: Metraj listesi 31
Tablo 10: Ocak-Aralık Dönemleri Arası Atıksu Arıtma Tesisleri Elektrik Tüketim Bedelleri42
Tablo 11:Personel listesi ve unvanları 54
Tablo 12: Süre Uzatımı Verilen İşler Listesi 65
Tablo 13: 2016/40941 Antalya Merkez İlçelerinde kullanılmak üzere geri dolgu malzemesinin temini yapılması, parke ve bordürlerin döşenmesi ile yama asfalt yapılması işi 68
Tablo 14:Sayıştay İlam lİstesi 72
Tablo 15 Kanun ve Toplu Sözleşme ile Tanınan İzin Süreleri 77
Tablo 16: Kullanılmayan Yıllık İzin Hakkı Tablosu 78
Tablo 17: 2018 Yılı İçinde Emekli işçilere Ödenen Yıllık İzin Ücreti 79
Tablo 18: 1996 Yılı Boyunca Aldaş'ın Asat'a Vermekte Olduğu Hizmetlerle İlgili Tahmini Bütçe 96
Tablo 19: 2018 Yılı Merkez-İlçe-Mahalle Bazında Mesken Su Tarifeleri: 107

www.balioglu.net

KISALTMALAR

ASAT	Antalya Su ve Atıksu İdaresi
AYKOME	Altyapı Koordinasyon Merkezi
İZSU	İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
İSKİ	İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
AAT	Atıksu Arıtma Tesisi
ALDAŞ	Altyapı Yönetimi ve Danışmanlık Hizmetleri Anonim Şirketi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
KDV	Katma Değer Vergisi
DSİ	Devlet Su İşleri
CBS	Coğrafi Bilgi Sistemleri

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. İlk Madde ve Malzeme Hesabının Gerçeği Yansıtmaması

2. Tahsisli Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Su Abonelik Güvence Bedellerinin Güncellenmemesi

2. Sondaj Yöntemiyle Su Kullanan Abonelerin Atık Su Bedelinin Eksik Tahakkuk Ettirilmesi

3. AYKOME Uygulama Yönetmeliği Gereği Alınması Gereken Kazı Ruhsatına İlişkin Bedellerin İdare Tarafından Yüklenicilerin Yerine Büyükşehir Belediyesine Ödenmesi

4. AYKOME Uygulama Yönetmeliğinde Öngörülen Kazı Ruhsatının Alınmaması Sebebiyle Yüklenicilerden Ruhsat Bedellerinin Tahsil Edilmemesi

5. Yapım İşi İhalelerinde Metraj Listelerinin Mevzuata ve Kamu Yararına Uygun Olarak Hazırlanmaması

6. Elektrik Enerjisi Alımlarında Mevzuata Aykırı Olarak Elektrik Tüketim Vergisi Ödenmesi

7. Bütçe Emanetler Hesabında Kayıtlı Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre Ödenmemesi

8. Günlük Kiralık Evlerin Abone Tipinin Hatalı Uygulanması

9. Harcamalara Katılma Paylarının Mevzuata Uygun Tahakkuk Ettirilmemesi

10. İçme Suyu Arıtma Tesislerinden Bir Kısmında Kullanılan Elektriğin Sanayi Tarifesi Yerine Ticarethane Tarifesi Üzerinden Ödenmesi

11. İdarenin Danışmanlık Hizmet Alımında Teknik Yeterlilik Ve Mesleki Birikimi Gereği Danışmanlık Vasfıyla İlişkilendirilmesi Mümkün Olmayan Personel İçin Ortağı Olunan Şirkete Yapılan Ödemelerde Yüklenici Karının % 15 Olarak ödenmesi

12. İdarenin % 95 Ortaklık Payına Sahip Olduğu ALDAŞ Adlı Şirket İle Yapmış Olduğu Danışmanlık Hizmet Alımı Sözleşmesinde Hakediş Bedeline İlişkin Yapılan Sözleşmenin Fiyatlandırılmasının Ticari İcaplara Uymaması

www.balioglu.net

13. İdarenin 696 Sayılı KHK Hükümlerine Aykırı Olarak Danışmanlık Hizmet Alımı Adı Altında Personel Çalıştırılması

14. İdarenin Termessos Kaynaklarında Plansız Biçimde Kuyu Açması Sebebiyle Su Debisinin Azalması ve Bu Azalımın Suyun İçindeki Arsenik Miktarını Arttırması Sebebiyle Arsenik Arıtma Tesisi Yatırımına İhtiyaç Duyulması

15. İhalelerin Doğrudan Temin Yoluyla Kısımlara Bölünmesi

16. Kurum İhalelerinde İdareden Kaynaklanan Sebeplerin Gerekçe Gösterilerek Makul Olmayan Süre Uzatımları Verilmesi

17. Revize Birim Fiyata Esas Miktarların Tespitinde Hatalı Uygulamalar

18. Sayıştay İlamlarının Takibinin Yapılmaması

19. Şebeke Suyu Abonesi Olmayan Ancak Atık Su Sistemine Dahil Olan Mesken Abonelerinden Çevre Temizlik Vergisinin Tahakkuk Ettirilmemesi

20. İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

21. Yapım İşlerinde Uygulama Projesi Hazırlama Zorunluluğuna Uymadan Ön ve Kesin Proje Üzerinden İhaleye Çıkılması

22. Coğrafi Bilgi Sisteminin Etkin Kullanılmaması

23. Elektrik Enerjisi Teşvikinden Yararlanamayan Atık Su Arıtma Tesislerinin Bulunması

24. İdare Tarafından İçme ve Kullanma Suyu Tarifelerinin Maliyetinin Altında Belirlenmesi

25. İdarece Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğünce Sondaj İzni Verilen Kuyulardan Ne Kadar Su Çekildiği veya Hangi Amaç İçin Kullanıldığına Dair (Faydalı Tüketim Miktarına İlişkin) Bilgi ve Denetimin Yapılamaması

26. İdarece İhale Edilen Yapım İşleri Nedeniyle Ortaya Çıkan Malzemenin Hafriyat Alanlarına Naklinin Kontrol Edilmemesi

27. İdarenin % 95 Ortaklık Payına Sahip Olduğu ALDAŞ Adlı Şirket İle Yapmış Olduğu Danışmanlık Hizmet Alımı Sözleşmesinde Yapılan İşlere İlişkin İş Tanımlarının Yapılmaması ve Muayene Kabul Komisyonu Bulunmaması

www.balioglu.net

28. İdarenin İlçe Şube Müdürlüklerinde Taşınır Sistemine Kayıt Olmayan Depoların Bulunması ve Bu Depolarda Taşınır Sistemine Dahil Olmayan Taşınırların Olması

29. İdarenin, Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğünce Sondaj İzni Verilerek Açılan Kuyuların Bilgisine Sahip Olmaması Dolayısıyla Abonelik Oluşturma, Su Ve Atıksu Bedeli Tahakkuk Tahsilat Gibi Faaliyetlerinde Güçlükler Yaşanması

30. Kurumun Yapım İşi İhalelerinde Maliyet ve Kalite Analizi Yapılmaksızın İhale Sözleşmesi ve İdari Şartnamelere Aykırı Olarak Yükleniciye Malzeme Verilmesi veya Yükleniciden Malzeme Temin Edilmesi

31. Mutlak Koruma Alanı Olarak Belirlenmiş Termessos Bölgesinde Yapılması Yasaklanmış Olmasına Rağmen Maden Faaliyetinin Yapılması

32. Su ve Atık Suya İlişkin Her Belde ve İlçede Münferit Tarife Olması Neticesinde Aynı Durumdaki Abonelerin Farklı Tarifelere ve Faturalara Tabi Olması

33. Şebeke Suyu Abonesi Olmayan Atık Su Sistemine Dahil Olan Ticarethane ve Mesken Abonelerinin Olması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Antalya Su ve Atıksu İdaresi tüm hizmetlerini 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'a göre gerçekleştirmektedir.

Bu kanunların dışında hizmet alanlarına göre tabi olunan temel mevzuat aşağıda gösterilmiştir:

2- 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu

3- 5393 sayılı Belediye Kanunu

4- 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu

5- 6360 sayılı On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

6- 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu

7- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu

8- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu

Su ve Atıksu idarelerinin görev, yetki ve sorumlulukları 2560 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, su ve atıksu idarelerinin yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

- İçme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yeraltı ve yer üstü kaynaklarından sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılması için; kaynaklardan abonelere ulaşıncaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak, bu projelere göre tesisleri kurmak veya kurdurmak, kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

- Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılmasıiçin abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakılacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu

www.balioglu.net

projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

- Bölge içindeki su kaynaklarının, deniz, göl, akarsu kıyılarının ve yeraltı sularının kullanılmış sularlave endüstri artıkları ile kirletilmesini, bu kaynaklarda suların kaybına veya azalmasına yol açacak tesis kurulmasını ve bu tür faaliyetlerde bulunulmasını önlemek, bu konuda her türlü teknik, idari ve hukuki tedbiri almak ve su ve atıksu hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak.

Yürütme yetkisi ve görevi Cumhurbaşkanına tanındığından Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi uygulamaya geçmiş ve bu değişikliğin mahalli idareler üzerinde etkisi; Anayasa'nın 123'üncü maddesinde gerçekleştirilen değişiklikle Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle de kamu tüzel kişiliği kurulabilmesi, 127'nci maddesinde gerçekleştirilen değişiklikle de mahalli idarelerin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile kendi aralarında birlik kurmalarının Cumhurbaşkanının iznine tabi kılınması şeklinde gerçekleşmiştir.

www.balioglu.net

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 100'üncü maddesi gereğince;

a) Mahalli idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak, takip etmek, sonuçlandırmak ve geliştirmek,

b) Mahalli idare yatırım ve hizmetlerinin kalkınma planları ile yıllık programlara uygun şekilde yapılmasını gözetmek,

c) Mahalli idarelerin geliştirilmesi amacıyla araştırmalar yapmak, istatistiki bilgileri toplamak, değerlendirmek ve yayımlamak,

ç) Mahalli idareler personelinin hizmet içi eğitimini planlamak ve uygulanmasını takip etmek,

d) Mahalli idarelerin teşkilat, araç ve kadro standartlarını tespit etmek,

f) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğünün görevleri arasında sayılmıştır. Bu görevlerin yanında, Anayasa'nın 127'nci maddesi, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 798'inci, 5393 sayılı Kanun'un 10, 45, 46 ve 47'nci maddesiyle İçişleri Bakanlığına mahalli idareler ile ilgili verilen

vesayet yetkisi halen devam etmektedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Su ve atıksu idaresi; norm kadro esaslarına uygun olarak genel müdür, genel müdür yardımcıları, daire başkanlıkları ve müdürlüklerden oluşur. Personel kadrolarının ihdas, değiştirilme ve kaldırılması genel kurul kararı ile olur.

Genel Müdürlük, hizmetin gerektirdiği sayıda daire başkanlığı, müdürlük ve bunlara bağlı ait kademe birimlerinden teşekkül eder ve su ve atıksu idaresinin ihtisas isteyen kadroları, o ihtisasla ilgili meslek erbabından oluşturulur.

Daire başkanları teftiş ve kontrol kurulu başkanı ve 1 inci hukuk müşaviri genel müdürün teklifi, yönetim kurulunun kararı ve büyükşehir belediye başkanının onayı ile, müdürler, teknik elemanlar, avukatlar, müfettişler, daire başkan yardımcıları ve doktorlar genel müdürün teklifi üzerine yönetim kurulu kararı ile, su ve atıksu İdaresi'nin diğer personeli genel müdür tarafından atanır. Su ve atıksu idaresinin teşkilat yapısında doğrudan genel müdüre bağlı 7 adet birim belirlenmiştir. Bunlar teftiş kurulu başkanlığı, iç denetim birimi, hukuk müşavirliği, özel kalem müdürlüğü, basın ve halkla ilişkiler şube müdürlüğü, sivil savunma uzmanı ve kalite yönetim temsilciliğidir. Yine genel müdüre bağlı 3 adet genel müdür yardımcısı bulanmaktadır. İdarenin 15 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili genel müdür yardımcılıklarına bağlıdır. Su ve atıksu idaresinin, teşkilât yapısına ait hiyerarşik sistem bünyesindeki görevler ve personele ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

www.balioglu.net

Tablo 1: Teşkilat Şeması

Genel Müdür			
Genel Müdür	Genel Müdür Yardımcısı	Genel Müdür Yardımcısı	Genel Müdür Yardımcısı
Teftiş kurulu başkanlığı	İnsan Kaynakları	Atıksu arıtma	Elektrik makine ve malzeme ikmal
İç denetim birimi	Strateji	Kanalizasyon	Tesisler Dairesi
Hukuk müşavirliği	Mali Hizmetler	Su şebeke ve arıtma	Yatırım ve inşaat
Özel kalem müdürlüğü	Abone işleri	Etüd ve plan	Çevre koruma ve kontrol
Basın ve halkla ilişkiler şube müdürlüğü	Bilgi işlem	İşletmeler	Destek hizmetleri

Teşkilatlanmada oluşturulan her birimin faaliyet ve görev alanları ile ilgili yönetmelikler hazırlanarak, genel kurul onayından geçirilerek yürürlüğe konulur ve bu esaslar üzerinden faaliyetlerini sürdürülür. Su ve atıksu idaresinde çalışan memur ve sözleşmeli

personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na; işçiler ise 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilmektedir.

Su ve atıksu idaresinde istihdam edilen 984 personelin 3'ü genel müdür yardımcısı 14'ü daire başkanı, 22' si müdür, 336'sı memur, 549'u işçi ve 59'unu sözleşmeli personel oluşturmaktadır. Belediyede personel sayısı bir önceki yıla göre azalma göstermiştir.

Su ve atıksu idaresinin sermaye ortağı olduğu şirket aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 2: İdarenin Sermaye Ortağı Olduğu Şirketler

Sıra No:	Şirket Adı	Sermaye miktarı	Ortaklık payı %
1	Aldaş Anonim Şirketi	2.862.000,00-TL	95,40

1.3. Mali Yapı

Su ve atıksu idaresinin bütçesi, program bütçe esasına göre hazırlanmak suretiyle mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir genel kurul kararıdır.

www.balioglu.net

2016-2018 yılları bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırma açısından seyrine aşağıda Tablo 3'de yer verilmiştir.

Tablo 3: 2016-2018 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

830-Bütçe Giderleri	**2016**	**2017**	**2018**	**Değişim Oranı (%) (2018/2016)**
01-Personel Giderleri	73.971.938,84	93.017.761,97	97.770.933,76	%32
02-SGK Devlet Prim Giderleri	13.456.684,56	16.188.572,50	18.072.394,72	%34
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	283.374.414,88	318.900.463,65	397.207.224,68	%40
04- Faiz Gideri	23.440.478,31	24.261.617,58	29.210.803,84	%25
05-Cari Transfer	10.091.479,40	9.021.040,35	6.273.678,00	-%38
06-Sermaye Giderleri	216.606.760,41	284.324.409,67	272.769.596,12	%26
07- Sermaye Transferi	1.431.000,00	0,00	0,00	-%100
TOPLAM	**622.372.756,40**	**745.713.865,72**	**821.304.631,12**	**%32**

Bütçe giderlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 3'de gösterildiği üzere, İdarenin bütçe gider toplamı 2018/2016 döneminde yüzde 32 oranında artış göstermiştir. Tablodaki gider kalemleri incelendiğinde ise; giderler içindeki payı oransal anlamda en yüksek artışın yüzde 40 ile mal ve hizmet alım giderleri kaleminde olduğu görülmektedir. Bunun sebebi

de idarenin altyapı için ihtiyaç duyduğu boru vb. malzemelerinin fiyatlarındaki yüksek artışlardır.

2016-2018 yılları bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırma açısından seyrine aşağıda Tablo 4'te yer verilmiştir.

Tablo 4: 2016-2018 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

800-Bütçe Gelirleri	2016	2017	2018	Değişim Oranı (%) (2018/2016)
3-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	484.858.271,10	587.335.132,37	694.792.183,43	%43
4-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	35.322.817,12	6.050.162,41	13.414.772,32	%-62
5-Diğer Gelirler	129.140.255,91	150.731.712,37	222.306.370,91	%72
6-Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	11.557,22	%100
8-Alacaklardan Tahsilat	29.775.593,25	67.122.089,13	15.091.784,47	%-49
Red ve İadeler(-)	-1.208.059,91	-1.004.784,15	-954.213,24	%-21
Toplam	**626.246.873,2**	**679.096.937,4**	**811.239.096,3**	**%30**

Bütçe gelirlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 4'deki veriler dikkate alındığında, bir önceki yıla göre gelirler yüzde 30 oranında artış göstermiştir. Artışın temel sebebi diğer gelirler ile teşebbüs ve mülkiyet gelirleri kalemlerindeki artıştır. Ana gelir kalemlerinden birisi olan teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 2018 yılında bir önceki yıla göre artış gösterdiği görülmektedir.

Su ve atıksu idaresinin 2018 dönemi bütçe tahmini ve gerçekleşmeleri Tablo 5 ve Tablo 6'da gösterilmektedir.

Tablo 5: 2018 Yılı Bütçe Gider Tahmini ve Gerçekleşmesi

Açıklama	Bütçe İle Tahmin Edilen	Gerçekleşen Bütçe Gideri	Tahmin / Gerçekleşme Oranı
Personel Giderleri	130.700.000,00	113.941.467,34	%87,2
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	22.598.000,00	20.253.267,15	%89,6
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	453.489.000,00	429.791.231,01	%94,8
Faiz Giderleri	41.983.500,00	41.007.403,77	%97,7
Cari Transferler	8.118.500,00	7.149.880,72	%88,1
Sermaye Giderleri	550.673.000,00	476.817.498,36	%86,6
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	%0
Borç Verme	10.000.000,00	10.000.000,00	%100,0
Yedek Ödenekler	20.438.000,00	0	%0,0
Bütçe Gider Toplamı	**1.238.000.000,00**	**1.098.960.748,35**	**%88,8**

Buna göre 2018 yılında bütçe giderleri %88,8 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mal ve

www.balioglu.net

hizmet alımları giderleri % 94,8 oranında gerçekleşmiştir. Faiz giderleri ise % 94,8 oranında başlangıç bütçesinde öngörülen tutar seviyesindedir.

Tablo 6: 2018 yılı Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşmesi

Açıklaması	**2018 Yılı Gelir Bütçesi**	**2018 Yılı Net Tahsilatı**	**Gerçekleşme Oranı**
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	701.430.000,00	694.792.183,43	%99,1
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	14.000.000,00	13.414.772,32	%95,8
Diğer Gelirler	225.988.000,00	222.306.370,91	%98,4
Sermaye Gelirleri	0,00	11.557,22	%0,0
Alacaklardan Tahsilat	259.582.000,00	15.091.784,47	%5,8
Red ve İadeler (-)	-1.000.000,00	-954.213,24	%95,4
Toplam	**1.200.000.000,00**	**945.616.668,35**	%**78,8**

Buna göre 2018 yılında bütçe gelirleri % 78,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bütçe gelirleri içerisinde yer alan teşebbüs ve mülkiyet gelirleri diğer gelirler beklenenin seviyede gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Su ve atıksu idaresinin muhasebe kayıt sistemi, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenerek 27.05.2016 tarih 29724 (M) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay' a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,

www.balioglu.net

• Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,

• İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,

• Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,

• Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,

• Faaliyet sonuçları tablosu

• Nakit Akış Tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

www.balioglu.net

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

www.balioglu.net

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetime ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı

tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kami İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca, ASAT Genel Müdürlüğü tarafından Kamu İç Kontrol Sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi çalışmaları, idarece yönetim sorumluluğu kapsamında müdürlüklerle ortak çalışma yapılarak Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır.

Bu çerçevede; idarede Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve kurumlara gönderilen Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberi de dikkate alınarak etkin bir iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanmasının sağlanması çalışmaları devam etmektedir.

www.balioglu.net

İç kontrol sistem ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenilmesi ve desteklenmesi sağlanmaya çalışılmaktadır. Kurumdaki tüm personel, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Ek 1'inde yer alan Etik Sözleşmesini imzalamış olup özlük dosyalarında yer almaktadır. Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açıkça ifade edilmiştir.

Kurum organizasyon yapısı içerisinde personelin ve yöneticilerin görev, yetki ve sorumlulukları açık bir şekilde belirlenmiş olup personel görev tanımları İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmıştır. Yetkiler ve yetki devrinin sınırları Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş, Görev, Yetki ve Teşkilat Yönetmelik ile İmza Yetkileri Yönergesi ile belirlenmiştir.

Yine kurum tarafından 2015- 2019 Stratejik Planının idarenin kendi birimleri ve personeli ile mevzuata uygun olarak hazırlandığı, stratejik planda değişiklik olmadığı, idarenin yürüteceği program faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren 2018 yılı performans programı hazırlandığı, idarenin bütçesinin stratejik plan ve performans programına uygun olarak yürürlüğe konulduğu görülmüştür. Bu çerçevede kurumsal risk çalışmaları yapılmış, yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları

üretecek ve analiz yapma imkanı sunacak yönetim bilgi sisteminin kurulmuştur. Bu sistemden elde edilen verilerle kurum tarafından faaliyet raporlarının üretildiği ve 2017 yılı faaliyet raporunun düzenlendiği tespit edilmiştir.

Ayrıca kurum tarafından iç kontrol sisteminin yıllık olarak değerlendirilmediği ve üst yöneticiye bu konuda raporlama yapılmadığı görülmüştür. Kurum yönetimi ve çalışanlarının iç kontrollerle ilgili bilgi sahibi olmasına yönelik olarak kendi birimlerince bilgilendirme faaliyetlerinde bulunulmaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Antalya Su ve Atıksu İdaresinin 2018 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

www.balioglu.net

BULGU 1: İlk Madde ve Malzeme Hesabının Gerçeği Yansıtmaması

Yapılan incelemelerde kurumun ilçe müdürlüklerinin muhasebe sistemine entegre olmayan depolarında bulunan taşınırların muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüş olup bu sebeple 150 İlk Madde Malzeme Hesabının gerçeği yansıtmadığı tespit edilmiştir.

Kurumun ilçelere gönderdiği taşınırlarına ilişkin taşınır işlem fişleri incelenmiş olup idare tarafından taşınırların 630-Giderler Hesabını kullanılıp tüketim suretiyle çıkış yapıldığı görülmüştür.

Ancak yapılan incelemelerde ilçe müdürlüklerinin idarenin bilgisi dışında taşınırların muhafaza edildiği depolarının olduğu ve bu depolarda taşınırların olduğu tespit edilmiştir. Bu tespitten hareketle ilçelerde depo veya depo vasfında kullandıkları yerlerde muhafaza ettikleri taşınır bilgisi istenmiş olup bu konuda ilçe müdürlüklerinden gelen cevaba istinaden 3.275.579,00-TL taşınırın ilçe depolarında olduğu tespit edilmiştir.

Yine kurumun muhasebe kayıtların incelendiğinde ilçelere gönderilen taşınırların giderleştirme yoluyla çıkış yapılması sebebiyle 150 İlk Madde Malzeme Hesabına kayıt edilmesi gereken 3.275.579,00-TL lik taşınırın muhasebe kayıtlarında yer almadığı

görülmüştür.

Sonuç olarak tespiti yapılan taşınırların kurum tarafından tekrar kayıt altına alınması gerekmekte olup 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabının gerçek durumu yansıtacak şekilde düzeltilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu konusu taşınırlara ait işlem fişlerinin ilçe birimlerinden teminini müteakiben kurum muhasebe kayıtlarına alınması (150 İlk Madde Malzeme Hesabına kayıt edilmesi) sağlanacaktır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir. Bulgu konusu hususa ilişkin gerekli düzeltme kayıtlarının yapılacağı belirtilmiş olup müteakip denetim döneminde yapılacak denetimlerde konu izlenecektir.

BULGU 2: Tahsisli Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

Antalya Su ve Atıksu idaresinin muhasebe kayıtlarında yapılan incelemelerde, diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis ettiği taşınmazlarının 500 Net Değer Hesabında takip edilmediği görülmüştür.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 187' inci maddesine göre, Kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenler ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanlar yardımcı hesaplar itibarıyla izlenecek ve taşınmazların tahsisinin kaldırılmasına karar verilmesi halinde de taşınmazı tahsis eden idare ile taşınmazın tahsis edildiği idarenin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimleri tarafından tahsise ilişkin muhasebe kayıtları kapatılacaktır.

Mezkur Yönetmeliğin 189'uncu maddesine göre, tahsise konu edilen arazi ve arsalar tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden 250 Arazi ve Arsalar Hesabına alacak, 500 Net Değer Hesabına borç; tahsise konu edilen yeraltı ve yerüstü düzenleri tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına alacak, 500 Net Değer Hesabına borç ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı 500 Net Değer Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç; Tahsise konu edilen binalar tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden 252 Binalar Hesabına alacak, 500 Net Değer Hesabına borç ve varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı 500 Net Değer Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır. Bununla

birlikte tahsisli kullanılan taşınmazların tahsis işlemleri kaldırıldığında ise maliki idare tarafından ters kayıt ile ilgili maddi duran varlık hesaplarına borç, 500 Net Değer Hesaplarına alacak kaydı yapılarak muhasebeleştirilir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereği idarenin tahsis ettiği taşınmazların kayıtlı değerli üzerinden ilgili varlık hesaplarına alacak, Net Değer hesabına borç, ayrılmış amortisman tutarının da Net Değer Hesabına Alacak, Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilmemesi suretiyle mali tablolarda oluşan yaklaşık değerinin 63.832.700,00-TL olan taşınmazla ilgili mali tablolarda hataya sebebiyet verdiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; "Söz konusu tahsisli taşınmazlar tespit ve kıymetlendirmesi yapılarak 21.09.2018 tarih ve 43921 yevmiye nolu muhasebe işlem fişi düzenlenip kayıtlarımıza alınmış olup, bir sureti ekte sunulmuştur." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir. Bulgu konusu hususa ilişkin gerekli düzeltme kayıtlarının yapıldığı belirtilmiş olup konu müteakip denetim döneminde yapılacak incelemelerde izlenecektir.

www.balioglu.net

8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Su Abonelik Güvence Bedellerinin Güncellenmemesi

Kurumun 430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenen güvence bedellerinin güncellenmediği, teminatların ilgililerine ödenirken güncel tutarlar ile emanete alındığı tutar arasındaki farkın 630 Diğer yasal giderler hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü Tarifeler Yönetmeliği'nin *"Su teminat bedeli"* başlıklı 26'ncı maddesi;

"(1) Sözleşme imzalayan her aboneden, aşağıdaki tüketim bedelini karşılayacak kadar teminat bedeli, kendi abone grubunun 1. kademe tarifesine göre nakit olarak alınır.

(2) Konut abonelerinde, 20 m3 su bedeli karşılığı

(3) İşyeri abonelerinde 20 m3 su bedeli karşılığı

(4) İnşaat halindeki binalar için, kamu kurum ve kuruluşları adına üçüncü şahıslar

tarafından yapılan inşaatlar dahil,

a) Sadece kendine ait bağımsız bölümde yarım kalan inşaatına devam eden aboneler için 20 m3 su bedeli karşılığı

b) İnşaat ruhsatına göre 4 ve daha az bağımsız bölüm için 20 m3 su bedeli karşılığı

c) İnşaat ruhsatına göre 5 ve daha fazla bağımsız bölüm için 50 m3 su bedeli karşılığı

(5) Bahçe ve Sera abonelerinde 20 m3 su bedeli karşılığı

(6) Otel,Motel ve Pansiyon abonelerinde;

a) 10 ve daha az yataklı yerler için 20 m3 su bedeli karşılığı

b) 10 yataktan sonraki her yataklı yer için ilave 2 m3 su bedeli karşılığı

c) Yıldızlı otel ise ayrıca her yıldız için ilave 30 m3 su bedeli karşılığı

(7) Belediyelerin tasarrufunda olup halkın kullanımına açılan ve müstecirlere kiraya verilen ve sadece sulama amacıyla su kullanılan yerlerde 50 m3 su bedeli karşılığı

(8) Yukarıda belirtilen esaslara göre, teminat miktarı tespit edilemeyen abonelerden, Yönetim Kurulu'nun belirleyeceği usul ve esaslara göre teminat bedeli alınır.

(9) Resmi daireler, kamu kurum ve kuruluşları ile ön ödemeli su satışı yapılan abonelerden teminat bedeli alınmaz.

(10) Abonelerden alınan teminatın iadesi işlemlerinde ;

a) Sözleşmenin iptali durumunda teminat bedeli ASAT Genel Müdürlüğü ile olan bütün hesapların tasfiyesinden sonra geri ödenir veya mahsup edilir.

b) Yatıranlar lehine faiz tahakkuk ettirilmez.

c) Teminat olarak yatırılan tüketim miktarı iade işleminin yapılacağı tarihte yürürlükte

olan kendi abone grubunun 1. kademe su tarifesi üzerinden hesaplanan bedeli üzerinden ödeme veya mahsup yapılır.

d) 01/01/2004 tarihinden önce alınan teminatların iadesinde abone lehine hareket etmek üzere yukarıdaki fıkralarda belirtilen tüketim miktarları dikkate alınır." Hükmü ile,

www.balioglu.net

"Atıksu teminat bedeli" *başlıklı 27'nci maddesi;*

"(1) Su aboneleri atıksu hizmetinden yararlanıyor ise aynı zamanda atıksu abonesidir.

Şebeke suyu haricinde su kullanan atıksu abonelerinden 26 ıncı madde de gösterilen usul ve esaslara göre, atıksu teminat bedeli alınır.

2) Atıksu teminat bedellerinin iadesinde 26 ıncı madde de gösterilen usul ve esaslara göre işlem yapılır." Hükmü gereği sözleşme imzalayan her aboneden teminat bedeli olarak belirtilen miktarların kendi abone grubunun 1. kademe tarifesine göre nakit olarak alınacağı belirtilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin Bilanço ilkelerini düzenleyen 8'inci maddesinde bilanço ilkelerinin amacının, kamu idaresinin tasarrufundaki kaynaklar ile bunlarla elde edilen varlıkların muhasebe kayıtlarının yapılması, mali tablolarının hazırlanması ve raporlanması yoluyla, belli bir tarihte kamu idaresinin mali durumunun ilgililer için saydam ve gerçeğe uygun olarak yansıtmak olduğu ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Antalya Su ve Atıksu İdaresinin 2018 yılı muhasebe kayıtlarında alınan depozito ve teminatlar hesabında kayıtlı tutarlar kayda alındığı tarihteki güvence bedeli esas alınarak kaydedilmiş ancak sonraki yıllarda herhangi bir güncelleme yapılmamıştır. Aboneliği sonlandırılan abonelerin güvence bedelleri iade edilirken alınan depozito ve teminatlar hesabında kayda alındığı tarihteki tutar üzerinden çıkış yapılmış aradaki fark diğer yasal gider olarak muhasebeleştirilmiştir.

Yine 06.12.2012 tarih 28489 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'a istinaden ilçelerden devrolunan 22.409.206,84-TL'lik depozito bedeli olduğu, bu bedellerin muhasebe kayıtlarına havuz hesabı şeklinde kaydının yapıldığı ve kurum depozito bedelleriyle birleştirildiği, iadesi gerçekleştirilen depozito bedellerinin ise bu havuzdan çıkışının yapıldığı için hangi ilçeye ait olduğunun veya devirle gelen depozito bedeli olup olmadığının ayrımının muhasebe kayıtlarında takibinin yapılamadığı görülmüştür. Bu sebeple muhasebe kayıtlarında yer alan depozito bedellerinin hangi yılda tahsil edildiğinin ayrımı yapılamamakta ve yıl geçtikçe güncelleme yapılması da mümkün olmamaktadır.

Nitekim kurumun 2018 yılı kayıtlarında, alınan depozito ve teminatlar hesabında iade edilen tutarın toplam 2.453.437,62-TL olduğu ancak bu tutarın iade edilen depozito ve

teminatları karşılamadığı, aradaki 699.255,26-TL farkın da diğer yasal giderler olarak muhasebeleştirildiği görülmüştür. Diğer yasal giderlere kaydı yapılan tutarların güncelleme yapılarak 430 hesabında yer alması gerekmektedir. Dolayısıyla 430-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının 2018 yılı için 699.255,26-TL hatalı olan kısmının tespiti yapılabilmekte, iadesi yapılmayan tutarlara ilişkin ise tutar tespiti yapılamamıştır.

430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının 31.12.2018 tarihli bakiyesi 55.480.107,08-TL'dir. Diğer yasal gider olarak kaydı yapılan 699.255,26–TL'nin de 430 hesabında güncelleme yapılmamasından kaynaklandığı için 630 hesabı ile 430 hesabının 699.255,26–TL hatalı görünmesine sebebiyet verilmiştir. Yine 430 hesabının alacak bakiyesinde yer alan 57.933.544,70–TL'nin güvence bedellerinin tahsil edildiği yıllara göre tespitinin yapılarak güncellemelerinin yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulguya konu Abone Güvence (Teminat) Bedelleri Tarifeler Yönetmeliğinin ''Su Teminat Bedelleri'' başlıklı 26. maddesine istinaden ait olduğu yıldaki geçerli kendi abone grubunun 1. kademe su tarifesi üzerinden tahakkuk ettirilmekte ve tahsilatı gerçekleştirilmektedir.

Yaklaşık olarak bir milyon iki yüz bine yakın abonemiz olduğu düşünüldüğünde ve bu abonelerin abonelik ilişiklerini ne zaman sona erdirecekleri bilinmediği dikkate alındığında, her yılın sonunda güvence bedellerinin güncellenerek bulgudaki kriterlere uygun bir şekilde muhasebe, abone ve bilgi işlem kayıtlarının birbirine uygunluğunun sağlanması için çalışma yapılacaktır." Denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir. Bulgu konusu hususa ilişkin gerekli çalışmaların yapılacağı belirtilmiş olup konu müteakip denetim döneminde yapılacak incelemelerde izlenecektir.

BULGU 2: Sondaj Yöntemiyle Su Kullanan Abonelerin Atık Su Bedelinin Eksik Tahakkuk Ettirilmesi

Atık su bedellerinin su kullanım üzerinden alınması sebebiyle kuyu suyu kullanan abonelerden atık su bedelinin eksik tahakkuk ettirildiği görülmüştür.

ASAT Genel Müdürlüğü Tarifeler Yönetmeliği'nin *"Abone Türleri*" başlıklı 6'ncı maddesinde; " *Su ve kanalizasyon hizmetlerinden yararlanan, özel veya tüzel kişilerle su abone sözleşmesi yapılır. Atıksu üretimi olan ve cadde veya sokağından kanalizasyon şebekesi geçen her su abonesi, ayrı bir sözleşme yapmaya gerek olmaksızın aynı zamanda atıksu abonesidir.*

www.balioglu.net

Su abonesi olmaksızın, kendi kuyularından elde ettikleri suyu kullanıp atıksu üreten kişi ve kuruluşlarla da atıksu abone sözleşmesi yapılır." Denilmektedir.

Atıksu tarifeleri ise ilgili Yönetmelik'in 14'üncü maddesinde açıklanmış olup su ve kanalizasyon hizmetlerinden yararlanan aboneler, tükettiği kadar suyu kirleteceğinden bunların uzaklaştırılması için atıksu bedeli ödemekle yükümlü olduğu belirtilmiştir.

Yine ilgili Yönetmelik'in *"Şebeke suyu haricinde su kullanan atıksu aboneleri"* başlıklı 14'üncü maddesinde; "Şehir şebeke suyunun yetersiz olması nedeniyle veya başka nedenlerle su abonesi olmayan özel ve tüzel kişiler; kendi imkânları ile kuyu vb. yerlerden elde ettikleri suyu, kullanıp kanalizasyon sistemine atıyorlar ise, türlerine göre atıksu bedeli ödemek durumunda olduklarından, ASAT'a müracaat ederek abone sözleşmesi yapmak zorundadırlar. Bu tür abonelerin atıksu tüketimi, su kaynağının çıkışına takılan sayaçla veya atıksu deşarj noktasına takılan atıksu debimetresi ile ölçülür." Şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemelerde hem şebeke hem de kuyu suyu kullanan abonelerin olduğu görülmüş olup bu abonelere ilişkin atık su bedelleri kullanılan su bedeli üzerinden hesaplanmaktadır. Oysa hem şebeke hem kuyu suyu kullanan abonelerin atık su tüketim miktarları kullandığı şebeke suyu miktarı kadar olmamaktadır. Bu sebeple ilgili aboneler içinde bulunan otel, hamam, benzin istasyonu vs çok fazla su kullanan işletmeler için atık su bedeli şebeke suyu kullanımının az olması sebebiyle çok düşük hesaplanmaktadır. Bu durum neticesinde idare hem ciddi bir gelirden mahrum kalmakta hem çok yüksek maliyetle işletilen arıtma tesislerinde çok daha fazla maliyete katlanmaktadır.

Sonuç olarak çok fazla su kullanan işletmeler öncelik sırasına alınarak ilgili kullanıcıların sondaj suyu kuyularına debimetre takılması gerekmekte olup bu abonelere ilişkin atık su bedelinin hesaplanmasında sondaj kuyusundan çıkan su miktarının da dikkate alınması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; "Yürütülen sahada kontrolleri sonucu su abonesi olup, aynı zamanda farklı su kaynağından (sondajdan) su temini yapan yerler tespit edilerek kayıt altına alınmaktadır. Bu tür kullanıcıların tespitine yönelik saha çalışmalarımız devam etmektedir. Ayrıca, bu hususla ilgili yeni karar verilmek üzere konu 2019 yılı Mayıs ayı Genel Kurul gündemine alınıp görüşülmüş ve komisyona havale edilmiştir. Haziran ayı devam Genel Kurul toplantısında alınacak karar uyarınca iş ve işlemler daha etkin biçimde yürütülecektir." Denilmektedir.

www.balioglu.net

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir. Bulgu konusu hususa ilişkin gerekli çalışmaların yapılacağı belirtilmiş olup hususun kamu idaresinin gelirlerinde önemli bir artış sağlayacağı göz önünde bulundurularak müteakip denetim döneminde yapılacak incelemelerde izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 3: AYKOME Uygulama Yönetmeliği Gereği Alınması Gereken Kazı Ruhsatına İlişkin Bedellerin İdare Tarafından Yüklenicilerin Yerine Büyükşehir Belediyesine Ödenmesi

Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından Antalya Büyükşehir Belediyesi ve dâhilindeki ilçe belediyelerinin sınırlarındaki yol, meydan ve parklardaki tesislere verilecek altyapı ruhsatları ile açılacak ortak ve münferit tranşe, baca, menhol, galeri gibi, her türlü altyapı tesislerinin yapımını ve koordinasyonunu sağlamak amacı ile kurulan Altyapı Koordinasyon Merkezinin kuruluş, görev ve yetkileri ile çalışma esas ve usullerini, altyapı yatırım hesabının oluşumunu, gelirini ve cezai işlemlerinin usul ve esaslarını belirlemek için Büyükşehir Belediye Meclisinin, 12.06.2015 tarih ve 453 sayılı kararı ile AYKOME Uygulama Yönetmeliği çıkarılmıştır.

www.balioglu.net

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunun 80 inci maddesinin (d) bendinde, 82 nci maddesine, 97 nci maddesi ile 15.02.2018 tarih ve 7099 sayılı Kanunun 10'uncu maddesiyle yine ilgili Kanuna Mükerrer Madde 79 olarak eklenen hükümler dayanak alınarak çıkarılan Yönetmelik gereği toplanması gereken bedellerin idarece yükleniciler için büyükşehir belediyesine ödendiği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunun;

Altyapı kazı izni harcı" başlıklı Mükerrer Madde 79- *(Ek: 15/2/2018-7099/10 md.) Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde umumi hizmet alanlarında yapılacak kazı işlemleri için belediyece verilecek altyapı kazı izni, altyapı kazı izni harcına tabidir. Bu harcın mükellefi altyapı kazı izni talebinde bulunanlardır…*

"İmar ile ilgili harçlar" başlıklı 80'inci maddenin d fıkrası; *... Zemin ve yol kanal açma izni verilmesi, yapım ve yıkım artığı malzeme ile toprak kazısının taşınması için belediyelerce yer gösterilmesi ve bu yerlerin tesviyesi "Zemin Açma İzni ve Toprak Hafriyatı Harcına" tabidir.*

Muayene, ruhsat ve rapor harcı başlıklı 82'nci maddesi; *Mevzuat gereğince alınması*

zorunlu veya isteğe bağlı görülen ve belediyeler veya onlara bağlı kuruluşlar tarafından düzenlenerek ilgilisine verilecek; muayene ve sağlıkla veya fenni konularla ilgili tahlillere ilişkin olup bu kanunda ayrıca harca tabi tutulmamış olan ruhsatlar, rapor ve belgeler "Muayene, Ruhsat ve Rapor Harcına" tabidir.

Ücrete tabi işler başlıklı 97 inci maddesinde; (*Değişik: 4/12/1985 - 3239/125 md.) Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet (...) (2) için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir. Belediye'ye tekel olarak verilmiş işler kendi özel hükümlerine tabidir*.

Denilmektedir.

Yukarıda dayanak Kanun maddeleri verilen Antalya Büyükşehir Belediyesi AYKOME Uygulama Yönetmeliği'nin *"Kazı ruhsatı verilmesi işlemleri"* başlıklı 10 uncu maddesinin (b) bendinde; *Büyükşehir Belediyesine bağlı birimlerin yapacak oldukları altyapı çalışmalarının ihaleli işlerinde (ASAT dâhil) ruhsat harcı, yıpranma bedeli, keşif bedeli alınarak kazı ruhsatı düzenlenir."* Şeklinde ifade edilmiştir.

İlgili Yönetmeliğin 11'nci maddesinde *"...Kurumların ihaleli işleri ve mal ve hizmet alımı şeklindeki işleri ile diğer ruhsatlı çalışmalarında zorunlu olarak proje kapsamı dışında AYKOME'nin onayıyla ek kazı yapılmış olması durumunda, proje kapsamını aşan çalışmalar ilgili kurum ve AYKOME Şube Müdürlüğü elemanının müşterek tespiti ile ruhsatlandırılır. Ek ruhsat başvuruları normal ruhsat başvuru işlemi gibi yapılır. Ancak, ek ruhsat için alınacak ruhsat bedelleri ek ruhsatın düzenlendiği tarihte geçerli olan zemin tahrip ücreti üzerinden hesaplanır..."* Denilerek iş artışı sebebiyle ek kazı yapılması halinde ek ruhsat alınması gerekliliği açıklanmıştır.

Yukarıdaki mevzuat ve açıklamalar çerçevesinde özetleyecek olursak aşağıda tablosu yapılan idarece ihalesi yapılan işlerde büyükşehir belediyesine kazı ruhsat başvurusu yapılmış olup kazı ruhsatına ilişkin aşağıda tablosu yapılan bedellerin yükleniciler tarafından ödenmesi gerekirken, idarece büyükşehir belediyesine ödendiği görülmüştür. Oysa idari şartnamelerde taahhüdün yerine getirilmesine ilişkin her türlü vergi, resim, harç, yapı kullanım izni giderleri vb giderler sözleşme bedeline dâhil olduğu açıkça belirtilmiştir. Yine teknik şartnamelerde kazı tarifi için AYKOME Yönetmeliğine göre yerine getirilmesinden yüklenici sorumludur hükmü ile sorumluluk yüklenicilere atfedilmiştir. Böylece yüklenici tarafından ödenmesi gereken

www.balioglu.net

tutarların alt yapı izin harcı, ruhsat harcı, yıpranma bedeli, keşif bedeli idarece ödendiği görülmüştür.

Sonuç olarak idarenin ihale ettiği yapım işlerine ilişkin idari ve teknik şartnamelerde ve birim fiyat sözleşmelerinde sözleşme bedelinin içinde olduğu belirtilen tutarların idare tarafından ödenmemesi gerekmekte olup bu tutarların yükleniciler tarafından büyükşehir belediyesine ödenmesi uygun olacaktır.

Tablo 7: Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü 2017-2018 Yılı Kazı Ruhsatı Verilen Yerlerin Tablosu

Ruhsat No	**Tarih**	**İşin Adı**	**Toplam Tutar TL**
1825	2017	Antalya İli Merkezilçelerinde Yapılacak Kanalizasyon Şebeke ve Parsel İmalatı	201.524,73
1871	2017	Merkez İlçelerde Yapılacak Kanalizasyon Şebeke ve Parsel Hatları	214.179,48
1890	2017	Antalya İli Muhtelif Cadde ve Sokaklar Kanalizasyon Şebeke ve Parsel Hattı Yapım	206.909,73
1948	2017	Antalya İli Muhtelif Cadde ve Sokaklar Kanalizasyon Şebeke ve Parsel Hattı Yapım	280.145,73
2007	2017	Antalya Merkez İlçeleri Kanalizasyon Şebeke ve Parsel Hattları	231.034,53
2094	2018	Antalya Serik İlçesi Kanalizasyon Şebeke Hattı	279.198,70
2183	2018	Alanya İlçesi Çamlıca ve Demirtaş Mahallesi İçmesuyu Şebekesi İmalat	300.628,70

Kamu idaresi cevabında; "Genel Müdürlüğümüz Antalya Belediyesinin 1993 Eylül ayında Büyükşehir Belediyesi statüsü kazanmasından sonra 3030 sayılı kanun hükümlerine göre su ve kanalizasyon hizmetlerinin yürütülmesi için yetki ve sorumlulukları 2560 sayılı Yasa ile belirlenmiş, böylece; 2560 sayılı Yasa çerçevesinde, Bakanlar Kurulu'nun 94/6516 sayılı kararı ile su ve atıksu hizmetleri ayrı bir kurumsal yapı olarak Antalya Büyükşehir Belediyesine bağlı, kamu tüzel kişiliğine haiz mahalli bir kamu kurumu olarak kurulmuş ve karar 18.02.1995 tarih ve 22206 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Genel Müdürlüğümüz 2560 sayılı İSKİ Kanununa tabidir. Faaliyetleri içerisinde ve tablosu yapılan işlerde içmesuyu, kanalizasyon, atıksu, yağmursuyu, tarımsal sulama imalatları dışında malzeme deposu, ek hizmet binası ve laboratuvar tesisleri yapımı gibi üst yapım işleri imalatları da bulunmaktadır.

www.balioglu.net

Anılan Kanunun 21. maddesinin (a) bendinde; " İSKİ' nin görevleri için kullandığı taşınmaz malları, tesisleri, işletmeleri ve faaliyetleri her türlü vergi resim ve harçtan muaftır", denmektedir.

Her ne kadar şartnamelerde, taahhüdün yerine getirilmesine ilişkin her türlü vergi, resim, harç, yapı kullanım izin giderleri vb. giderler sözleşme bedeline dâhil olduğu belirtilse de; bu işlere ait yaklaşık maliyetlerde kazı ruhsatına ait gider konmamış, ayrıca birim fiyat tariflerinde böyle bir gider tarife dahil edilmemiştir. Belirtilen işlere ait yaklaşık maliyete örnek birim fiyat teklif cetveli ve birim fiyat tarifleri ekte sunulmuştur.

Öte yandan, belirtilen işlerin Teknik Şartnamelerinde "kazı tarifi için AYKOME Yönetmeliğine göre yerine getirilmesinden yüklenici sorumludur" hükmü değil, Teknik Şartnamelerin "6. Bölüm Emniyet ve Panoları" başlıklı 6,1'nci maddesinde "*AYKOME ve UKOME Yönetmeliklerine uygun olarak çalışılacak olup; gerekli uyarıcı levhalar yüklenici tarafından temin edilerek gerekli yerlere yerleştirilecektir."*, hükmü yer almaktadır.

Zira, bulguya örnek olarak belirtilen işler Antalya Büyükşehir Belediyesi ile ortak çalışma alanlarında yapılan işler olup, kazı ruhsat bedelleri Antalya Büyükşehir Belediyesinin istemi üzerine ödenmiştir." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında taahhüdün yerine getirilmesine ilişkin her türlü vergi, resim, harç, yapı kullanım izin giderleri vb. giderler sözleşme bedeline dâhil olduğu belirtilse de; bu işlere ait yaklaşık maliyetlerde kazı ruhsatına ait gider konmamış, ayrıca birim fiyat tariflerinde böyle bir gider tarife dahil edilmemiştir. Belirtilen işlere ait yaklaşık maliyete örnek birim fiyat teklif cetveli ve birim fiyat tariflerinde de böyle bir gider kalemi bulunmadığını ve yüklenicilerin kazı ruhsat bedellerinin ödenmesinden sorumlu olmadığı belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde bulguda yasal dayanakları açıklandığı üzere idari şartnamelerde taahhüdün yerine getirilmesine ilişkin her türlü vergi, resim, harç, yapı kullanım izni giderleri vb giderler sözleşme bedeline dâhil olduğu açıkça belirtilmiştir. Yine teknik şartnamelerde kazı tarifi için AYKOME Yönetmeliğine göre yerine getirilmesinden yüklenici sorumludur hükmü ile sorumluluk yüklenicilere atfedilmiştir. Yaklaşık maliyet ve birim fiyat tariflerinde böyle bir giderin olmadığı ifade edilse de yasal düzenlemeler çerçevesinde kazı yapılacak alanlarda kazı ruhsatının işi yüklenen tarafından alınması gerekmektedir. Başka bir yönüyle açıklayacak olursak kazıdan çıkan hafriyat için hafriyat alanlarına ödenecek tutarlarında yaklaşık maliyet

www.balioglu.net

ve birim fiyat tariflerinde bir gider kalemi olarak idarece belirlenmediği görülmüş olup hafriyat alanlarına dökülen kazı malzemeleri için idarece yüklenici yerine ödeme yapılması mümkün gözükmemektedir.

Bu sebeple idarenin ihale ettiği yapım işlerine ilişkin idari ve teknik şartnamelerde ve birim fiyat sözleşmelerinde sözleşme bedelinin içinde olduğu belirtilen tutarların idare tarafından ödenmemesi gerekmekte olup bu tutarların yükleniciler tarafından büyükşehir belediyesine ödenmesi uygun olacaktır.

BULGU 4: AYKOME Uygulama Yönetmeliğinde Öngörülen Kazı Ruhsatının Alınmaması Sebebiyle Yüklenicilerden Ruhsat Bedellerinin Tahsil Edilmemesi

Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından Antalya Büyükşehir Belediyesi ve dâhilindeki ilçe belediyelerinin sınırlarındaki yol, meydan ve parklardaki tesislere verilecek altyapı ruhsatları ile açılacak ortak ve münferit tranşe, baca, menhol, galeri gibi, her türlü altyapı tesislerinin yapımını ve koordinasyonunu sağlamak amacı ile kurulan Altyapı Koordinasyon Merkezinin kuruluş, görev ve yetkileri ile çalışma esas ve usullerini, altyapı yatırım hesabının oluşumunu, gelirini ve cezai işlemlerinin usul ve esaslarını belirlemek için Büyükşehir Belediye Meclisinin, 12.06.2015 tarih ve 453 sayılı kararı ile AYKOME Uygulama Yönetmeliği çıkarılmıştır.

www.balioglu.net

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 80 inci maddesinin (d) bendinde, 82 nci maddesine, 97 nci maddesi ile 15.02.2018 tarih ve 7099 sayılı Kanunun 10'uncu maddesiyle yine ilgili Kanuna Mükerrer Madde 79 olarak eklenen hükümler dayanak alınarak çıkarılan Yönetmelik gereği toplanması gereken bedellerin idarece yükleniciler için büyükşehir belediyesine ödendiği veya ihale edilen işlerde yüklenicilerden kesinti yapılmayıp hiç ödenmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunun;

" Altyapı kazı izni harcı" başlıklı Mükerrer Madde 79- *(Ek: 15/2/2018-7099/10 md.) Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde umumi hizmet alanlarında yapılacak kazı işlemleri için belediyece verilecek altyapı kazı izni, altyapı kazı izni harcına tabidir. Bu harcın mükellefi altyapı kazı izni talebinde bulunanlardır…*

"*İmar ile ilgili harçlar*" başlıklı 80'inci maddenin d fıkrası; *... Zemin ve yol kanal açma izni verilmesi, yapım ve yıkım artığı malzeme ile toprak kazısının taşınması için belediyelerce*

yer gösterilmesi ve bu yerlerin tesviyesi "Zemin Açma İzni ve Toprak Hafriyatı Harcına" tabidir.

Muayene, ruhsat ve rapor harcı başlıklı 82'nci maddesi; *Mevzuat gereğince alınması zorunlu veya isteğe bağlı görülen ve belediyeler veya onlara bağlı kuruluşlar tarafından düzenlenerek ilgilisine verilecek; muayene ve sağlıkla veya fenni konularla ilgili tahlillere ilişkin olup bu kanunda ayrıca harca tabi tutulmamış olan ruhsatlar, rapor ve belgeler "Muayene, Ruhsat ve Rapor Harcına" tabidir.*

Ücrete tabi işler başlıklı 97 inci maddesinde; (*Değişik: 4/12/1985 - 3239/125 md.) Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet (...) (2) için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir. Belediye'ye tekel olarak verilmiş işler kendi özel hükümlerine tabidir.*

Denilmektedir.

www.balioglu.net

Yukarıda dayanak Kanun maddeleri verilen Antalya Büyükşehir Belediyesi AYKOME Uygulama Yönetmeliği'nin "*Kazı ruhsatı verilmesi işlemleri"* başlıklı 10 uncu maddesinin b bendinde; *Büyükşehir Belediyesine bağlı birimlerin yapacak oldukları altyapı çalışmalarının ihaleli işlerinde (ASAT dahil) ruhsat harcı, yıpranma bedeli, keşif bedeli alınarak kazı ruhsatı düzenlenir."* Şeklinde ifade edilmiştir.

İlgili Yönetmeliğin 11'nci maddesinde *"...Kurumların ihaleli işleri ve mal ve hizmet alımı şeklindeki işleri ile diğer ruhsatlı çalışmalarında zorunlu olarak proje kapsamı dışında AYKOME'nin onayıyla ek kazı yapılmış olması durumunda, proje kapsamını aşan çalışmalar ilgili kurum ve AYKOME Şube Müdürlüğü elemanının müşterek tespiti ile ruhsatlandırılır. Ek ruhsat başvuruları normal ruhsat başvuru işlemi gibi yapılır. Ancak, ek ruhsat için alınacak ruhsat bedelleri ek ruhsatın düzenlendiği tarihte geçerli olan zemin tahrip ücreti üzerinden hesaplanır... "* Denilerek ek kazı yapılması halinde ek ruhsat alınması gerekliliği açıklanmıştır.

Yukarıdaki mevzuat ve açıklamalar çerçevesinde özetleyecek olursak; idarece ihalesi yapılan, içinde kazı metrajı bulunan işlerde büyükşehir belediyesine kazı ruhsat başvurusu yapılmamıştır. Kazı ruhsatı için idari şartnamelerde her türlü vergi, resim, harç, yapı kullanma izni vb giderlerin sözleşme bedelinin içinde olduğu, yine teknik şartnamelerde kazı tarifi için AYKOME Yönetmeliğine göre yerine getirilmesinden yüklenici sorumludur hükmü ile sorumluluk yüklenicilere atfedilmiştir. Bu sebeple bu bedellerin yüklenicilerden tahsil edilmesi

gerekmekte olup alt yapı izin harcı, ruhsat harcı, yıpranma bedeli, keşif bedeli gibi gelirler tahsil edilmemiştir.

Sonuç olarak tablosu yapılan işlere ilişkin kazı metrajları idare tarafından büyükşehir belediyesine bildirilerek belirlenen tarifelere göre hesaplanması gereken tutarların tahsilinin sağlanması gerekmektedir.

Tablo 8:Kazı Metrajı İçeren İhale Bilgileri

İşin Adı	İhale Kayıt No	İhale Tarihi	İhale Bedeli (Kdv Hariç) TL	Sözleşme Tarihi	İş Bitirme Tarihi	İlgili Daire Başkanlığı	Keşif Artış Miktarı
Antalya Finike Ve Muhtelif Kanalizasyon İnşaatı Yapım İşi	2017/18762	09.02.2017	4.295.521,00	09.03.2017	25.04.2018	Kanalizasyon Dairesi Bşk.	
Kumluca Muhtelif Mahalleleri İçme Suyu İnşaatı Yapım İşi	2017/32755	27.02.2017	41.787.469,30	04.04.2017	08.12.2018	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Santral Mahallesi Yağmursuyu-Kanalizasyon Ve İçmesuyu İnşaatı Yapım İşi	2017/33220	02.02.2017	9.333.172,06	28.02.2017	13.11.2017	Kanalizasyon Dairesi Bşk.	
Sedir Mahallesi Spor Kompleksi Binası Yapım İşi	2017/62026	07.03.2017	20.210.000,00	30.05.2017	07.06.2018	Etüt Ve Plan Dairesi Bşk.	
Manavgat Kocasu Grubu (Yaylaalan Mh,Tilkiler Mh İle Sırtköy Mhçardak Ve Kabaağaç Mevkileri) İçme Suyu Hattı Yapım İşi	2017/114888	10.04.2017	4.793.000,00	01.06.2017	13.07.2018	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	911.108,08
Korkuteli Su Temini Projesi Yapım İşi	2017/123949	20.04.2017	28.280.000,00	01.06.2017	30.11.2018	Su Şebeke ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Kaş ve Kumluca İlçeleri Muhtelif Yerlerde Yağmursuyu İnşaatı Yapım İşi	2017/240175	19.06.2017	7.397.500,00	24.08.2017	12.10.2018	Kanalizasyon Dairesi Bşk.	
Demre-Kaş-Elmalı-Kemer İlçeleri Muhtelif Kanalizasyon Şebekesi Yapım İşi	2017/241395	20.06.2017	6.934.115,00	20.07.2017	30.07.2018	Kanalizasyon Dairesi Bşk.	
Hazır Terfi Pompa İstasyonları ve Basınç Hatları Yapım İşi	2017/251726	22.06.2017	5.113.132,50	17.07.2017	06.05.2018	Atıksu Arıtma Dairesi Bşk.	835.802,40
Asat Elmalı Depolama Tesisleri Yerleşkesi Yapım İşi	2017/300452	13.07.2017	2.448.000,00	07.08.2017	18.08.2018	İşletmeler Dairesi Bşk.	
Antalya Kaş Yaylaçavdır Mahallesi Sulama Tesisi Yapım İşi	2017/301778	05.07.2017	1.054.067,04	04.08.2017	06.03.2018	İşletmeler Dairesi Bşk.	187.039,47
Hizmet Binası Tadilatı ve Yeni Konferans Binası	2017/317410	17.07.2017	839.500,00	16.08.2017	02.04.2018	Tesisler Dairesi Bşk.	
Boğaçay, Çandır Çayı Ve Göksu(Karaman) Çayı Taşkın Koruma Ve Rüsübat Kontrolü Amaçlı Düzenleme Yapım İşi	2017/344164	08.08.2017	21.021.000,00	03.10.2017	08.10.2018	Kanalizasyon Dairesi Bşk.	4.192.039,00
Duraliler Yerleşkesi 5 Adet Malzeme Deposu Ve Prekast Çevre Duvarı Yapım İşi	2017/350562	16.08.2017	6.637.027,70	15.09.2017	19.09.2018	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Antalya Gündoğmuş Akyar Mahallesi Sulama Tesisi Yapım İşi	2017/362062	07.08.2017	387.337,34	05.09.2017	06.01.2018	İşletmeler Dairesi Bşk.	
Kaş İlçesi Kınık Ve Ova Mahalleleri Sulama Ve Yağmursuyu Drenaj Kanalları	2017/370607	22.08.2017	12.321.000,00	11.10.2017	17.01.2019	Kanalizasyon Dairesi Bşk.	

www.balioglu.net

Yapım İşi							
Antalya Kumluca Büyükalan Mahallesi Sulama Tesisi Yapım İşi	2017/375966	15.08.2017	1.268.343,85	15.09.2017	16.05.2018	İşletmeler Dairesi Bşk.	107.080,98
Asat Serik Eminceler Depolama Tesisleri Yerleşkesi Yapım İşi	2017/376399	24.08.2017	2.519.000,00	02.10.2017	12.10.2018	İşletmeler Dairesi Bşk.	
Belek-2 Atıksu Arıtma Tesisi Dağıtım Yapısı Yapım İşi	2017/441444	26.09.2017	163.000,00	20.10.2017	10.12.2017	Atıksu Arıtma Dairesi Bşk.	
Antalya İli Korkuteli İlçesi Kanalizasyon Şebekesi Yapım İşi	2017/449032	21.09.2017	9.849.840,00	10.10.2017	10.04.2018	Kanalizasyon Dairesi Bşk.	
Antalya Elmalı İlçesi Eskihisar Mahallesi Sulama Tesisi Yapım İşi	2017/453200	06.10.2017	981.981,81	03.11.2017	03.08.2018	İşletmeler Dairesi Bşk.	191.603,85
Hurma Atıksu Arıtma Tesisi İçerisinde Betonarme Kutu Menfez Yapım İşi	2017/498467	31.10.2017	1.149.381,13	01.12.2017	09.06.2018	Atıksu Arıtma Dairesi Bşk.	222.634,35
Antalya İli Elmalı İlçesi Müteferrik Hatlar Yapım İşi	2017/513186	13.11.2017	5.484.370,74	13.12.2017	23.08.2018	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Antalya Merkez İlçeleri Muhtelif 1 Kısım Kanalizasyon Şebekesi Yapımı	2017/530367	20.11.2017	5.259.190,00	21.12.2017	30.10.2018	Kanalizasyon Dairesi Bşk.	
Acil Hat Döşenmesi Ve Olası Nokta Arıza Tamiratı Yapımı	2017/548593	23.11.2017	7.906.250,00-	28.12.2017	31.12.2018	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	1.575.250,00
Alanya İlçesi Hisariçi Mahallesi Kaleiçi Mevkii Ve Manavgat Turizm Bölgeleri Kanalizasyon Şebekesi Yapım Ve Rehabilitasyon İşi	2017/585686	23.11.2017	5.995.000,00	13.12.2017	17.05.2018	Kanalizasyon Dairesi Bşk.	
Alanya Çamlıca Ve Demirtaş İçmesuyu Şebeke Ve İsale Hatları Yapım İşi	2017/603806	26.12.2017	8.353.000,00	08.02.2018	19.12.2018	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Serik İlçesi Kanalizasyon Şebekesi Yapım İşi	2017/610147	21.12.2017	5.196.317,50	02.02.2018	04.10.2018	Kanalizasyon Dairesi Bşk.	
Antalya Kaş Kemer Sinekçibeli Mahallesi Sulama Tesisi Yapım İşi	2017/630123	22.12.2017	548.448,48	25.01.2018	29.09.2018	İşletmeler Dairesi Bşk.	
Tm1-Tm2 Arası Atıksu Boru Hattının Boğaçayı Geçişinin Deplase Edilmesi ve Tm2 İçerisine Yeni Hazne Yapımı	2018/7228	18.01.2018	8.099.460,00	08.02.2018	12.08.2018	Atıksu Arıtma Dairesi Bşk.	
Titreyengöl Atıksu Arıtma Tesisi Terfi Hattı Yapım İşi	2018/26619	08.02.2018	1.379.113,26	07.03.2018	10.06.2018	Atıksu Arıtma Dairesi Bşk.	
Alanya ve Serik İlçeleri Yağmursuyu Drenaj Hattı Yapım İşi	2018/49841	01.03.2018	5.243.890,00	06.04.2018	08.10.2018	Kanalizasyon Dairesi Bşk.	
Boğaçayı Deplase Projesi Yapım İşi	2018/50966	28.02.2018	5.335.923,97	29.03.2018	21.07.2018	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Alanya Müteferrik İçmesuyu Şebeke-İsale ve Terfi Hatları Yapım İşi	2018/62887	12.03.2018	12.498.000,00	12.04.2018	12.11.2018	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Macun Deresine Kapalı Menfez Yağmursuyu İnşaatı Yapım İşi	2018/63617	21.02.2018	13.906.493,00	16.03.2018	16.08.2018	Kanalizasyon Dairesi Bşk.	
Kumluca Kuzca Ve Gölcük İçmesuyu Şebeke Ve İsale Hatları Yapım İşi	2018/66750	14.03.2018	8.952.155,70	20.04.2018	19.11.2018	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Gazipaşa Müteferrik İçmesuyu Şebeke Ve İsale Hatları Yapımı	2018/70346	07.03.2018	1.137.356,00	29.03.2018	20.10.2018	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Demre, Finike Ve Kaş	2018/71353	19.03.2018	2.135.297,00	20.04.2018	19.11.2018	Su Şebeke Ve	

www.balioglu.net

Müteferrik İçmesuyu Şebeke Ve İsale Hatları Yapım İşi						Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Manavgat,Akseki, Gündoğmuş Ve İbradı Müteferrik İçmesuyu Şebeke ve İsale Hatları Yapımı	2018/71355	16.03.2018	1.910.022,00	20.04.2018	19.11.2018	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Kemer Beycik İçmesuyu Şebekesi ve Terfi Hatları Yapım İşi	2018/73283	09.03.2018	1.113.702,00	13.04.2018	10.11.2018	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Atatürk Parkı Hazır Terfi Pompa İstasyonları Yapım İşi	2018/86072	16.03.2018	1.137.902,00	11.04.2018	29.08.2018	Atıksu Arıtma Dairesi Bşk.	
Belek-2 Atıksu Arıtma Tesisi Dengeleme Havuzu Yapım İşi	2018/99604	13.03.2018	2.847.791,82	06.04.2018	10.07.2018	Atıksu Arıtma Dairesi Bşk.	552.321,64
Antalya Merkez ve Tüm İlçelerinde Kullanılmak Üzere; Müteferrik İçmesuyu Ve Kanalizasyon Arızaları, Geri Dolgu, Beton, Parke Ve Asfalt Tamiratları Ve Plent Altı Asfalt Temini, Finişer İle Asfalt Yapılması Yapım İşi	2018/146351	20.04.2018	13.261.250,00	25.05.2018	01.06.2019	İşletmeler Dairesi Bşk.	
İbradı Ve Kaş İlçeleri Hazır Terfi Pompa İstasyonları Ve Basınç Hatları Yapım İşi	2018/173706	30.04.2018	2.129.085,40	31.05.2018	19.12.2018	Atıksu Arıtma Dairesi Bşk.	
Çıplaklı Hazır Terfi Pompa İstasyonu ve Terfi Hattı Yapım İşi	2018/274729	21.06.2018	747.474,08	18.07.2018	08.12.2018	Atıksu Arıtma Dairesi Bşk.	
Antalya İli Manavgat İlçesi Belenobası Grubu İçmesuyu Hatları Yapım İşi	2018/291193	03.07.2018	6.495.442,61	31.07.2018		Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Membran Üniteli Paket Atıksu Arıtma Tesisi Yapım İşi	2018/349260	28.08.2018				Atıksu Arıtma Dairesi Bşk.	
Gündoğdu Mahallesi Göksu Caddesi Yağmursuyu Drenaj Hattı İnşaatı Yapım İşi	2015/133479	10.11.2015	13.313.202,93	07.12.2015	19.05.2017	Kanalizasyon Dairesi Bşk.	
Antalya İli Muratpaşa İlçesi Turgut Reis - Tonguç - Yıldız Caddeleri Yağmursuyu Drenaj Hattı İnşaatı Yapım İşi	2015/138579	11.11.2015	18.298.000,00	10.12.2015	28.08.2017	Kanalizasyon Dairesi Bşk.	
Antalya İli; Merkez Ve İlçelerinde Kullanılmak Üzere; Arıza Tamiratlarını Yapmak İçin Bitümlü Sıcak Karışım Asfalt Temini, Nakliyesi, Serilmesi, Yama Asfalt Yapılması İşi (I.Kısım)	2016/27673	07.03.2016	4.962.200,00	04.04.2016	02.12.2017	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Antalya İli; Merkez Ve İlçelerinde Kullanılmak Üzere; Arıza Tamiratlarını Yapmak İçin Bitümlü Sıcak Karışım Asfalt Temini, Nakliyesi, Serilmesi, Yama Asfalt Yapılması İşi (Iı.Kısım)	2016/27673	07.03.2016	2.561.650,00	08.04.2016	03.12.2017	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Antalya İli; Merkez Ve İlçelerinde Kullanılmak Üzere; Arıza Tamiratlarını Yapmak İçin Bitümlü Sıcak Karışım Asfalt Temini, Nakliyesi, Serilmesi, Yama Asfalt Yapılması İşi (Iıı.Kısım)	2016/27673	07.03.2016	1.599.000,00	04.04.2016	02.12.2017	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Finike-Turunçova İçmesuyu İsale Ve Şebeke Hattı Yapım İşi	2016/31946	18.03.2016	17.787.000,00	22.04.2016	27.07.2017	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	

www.balioglu.net

Antalya Merkez ve İlçelerinde Kullanılmak Üzere; Geri Dolgu Malzemesinin Temin Edilmesi, Geri Dolgusunun Yapılması, Parke Ve Bordürlerin Döşenmesi İle Yama Asfalt Yapılması İşi	2016/40941	16.03.2016	6.386.250,00	13.04.2016	09.12.2017	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Antalya Merkez 5 İlçede Abone Bağlantı Hattı Yapım İşi	2016/43465	21.03.2016	2.717.287,98	22.04.2016	08.05.2017	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Alanya-Gazipaşa İçmesuyu Hatları Müteferrik Yapım İşi	2016/118264	09.05.2016	13.292.404,70	08.06.2016	15.10.2017	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Gündoğmuş Aksu Kaynağı Gurup İçme Suyu Hatları Yapım İşi	2016/185638	20.06.2016	3.149.268,00	22.07.2016	30.10.2017	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Manavgat Titreyengöl Arıtma Tesisi Yerleşkesi Malzeme Deposu Ve Çeşitli İmalatlar Yapım İşi	2016/205459	24.06.2016	1.122.000,00	21.07.2016	26.01.2017	İşletmeler Dairesi Bşk.	
Kaş-Gömbe Kaynağı Gurup İçmesuyu Hatları Rehabilitasyon Yapım İşi	2016/220878	18.07.2016	34.890.538,00	19.08.2016	02.08.2018	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Antalya Alanya İlçesi Mahmutlar Mahallesi Hizmet Binası İnşaatı Yapım İşi	2016/228275	12.07.2016	888.000,00	03.08.2016	05.01.2017	İşletmeler Dairesi Bşk.	
Antalya Döşemealtı Karaveliler Sulama Tesisi Yapım İşi	2016/229800	13.07.2016	770.794,32	03.08.2016	01.01.2017	İşletmeler Dairesi Bşk.	
Antalya Merkez-Manavgat-Serik-Korkuteli İçme Suyu Hatları Yapım İşi	2016/230677	14.07.2016	24.445.000,00	18.08.2016	21.08.2018	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Kumluca Mavikent Yenicepınar Mevkii İçmesuyu Hattı Yapım İşi	2016/246426	19.07.2016	1.582.770,32	17.08.2016	27.02.2017	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Serik İlçesi 2 Etap Yağmursuyu Drenaj Hattı Yapım İşi	2016/265528	12.08.2016	3.113.000,00 Tl	27.09.2016	02.04.2017	Kanalizasyon Dairesi Bşk.	
Akseki, İbradı, Gündoğmuş İlçeleri Muhtelif Kanalizasyon Şebekesi Yapım İşi	2016/271403	17.08.2016	5.555.555,00 Tl	29.09.2016	30.12.2017	Kanalizasyon Dairesi Bşk.	
Antalya Gazipaşa - Karasu Grubu İçmesuyu Projesi Yapım İşi	2016/293162	31.08.2016	4.747.989,00	23.01.2017	07.03.2018	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Demre İlçesi Demre Mahallesi Yağmursuyu Drenaj Hattı Yapım İşi	2016/308468	02.09.2016	7.421.924,00	30.09.2016	30.12.2017	Kanalizasyon Dairesi Bşk.	
Korkuteli Merkez İçmesuyu Deposu Yapım İşi	2016/339674	21.09.2016	929.000,00	20.10.2016	31.05.2017	Su Şebeke Ve Arıtma Tesisleri Dairesi Bşk.	
Korkuteli Atıksu Arıtma Tesisi Çıkış Suyu Filtrasyon - Dezenfeksiyon Ünitesi Yapım İşi	2016/430473	16.11.2016	2.737.518,29	27.12.2016	02.08.2017	Atıksu Arıtma Dairesi Bşk.	
Antalya Korkuteli Başpınar Sulama Tesisi Yapım İşi	2016/450453	18.11.2016	658.462,47	26.12.2016	28.10.2017	İşletmeler Dairesi Bşk.	
Antalya Korkuteli İlçesi Kanalizasyon Şebekesi Yapımı	2016/476667	22.11.2016	5.734.800,00	12.12.2016	13.06.2017	Kanalizasyon Dairesi Bşk.	
Antalya Merkez İlçeleri Muhtelif Bölgelerde Kanalizasyon Şebekesi Yapımı	2016/570693	12.01.2017	6.632.920,00	28.02.2017	31.05.2018	Kanalizasyon Dairesi Bşk.	
Alanya ve Gazipaşa İlçeleri Muhtelif Kanalizasyon	2016/581054	17.01.2017	4.925.785,00	17.02.2017	18.04.2018	Kanalizasyon Dairesi Bşk.	

www.balioglu.net

Şebekesi Yapım İşi							
Asat Genel Müdürlük Ek Hizmet Binası ve Laboratuvar Tesisleri Yapım İşi	2016/611607	30.01.2017	6.388.000,00	09.03.2017	16.01.2018	Tesisler Dairesi Bşk.	

Kamu idaresi cevabında; "Anılan Yönetmeliğinin "Kazı ruhsatı verilmesi işlemleri" başlıklı 10. maddesinin (b) bendinde; ''Büyükşehir Belediyesine bağlı birimlerin yapacak oldukları altyapı çalışmalarının ihaleli işlerinde (ASAT dahil) ruhsat harcı, yıpranma bedeli, keşif bedeli alınarak kazı ruhsatı düzenlenir. ", denilmektedir.

Bulgu 4' te de değinildiği gibi, Genel Müdürlüğümüz Antalya Belediyesinin 1993 Eylül ayında Büyükşehir Belediyesi statüsü kazanmasından sonra 3030 sayılı kanun hükümlerine göre su ve kanalizasyon hizmetlerinin yürütülmesi için yetki ve sorumlulukları 2560 sayılı yasa ile belirlenmiş. Böylece; 2560 sayılı yasa çerçevesinde, Bakanlar Kurulu'nun 94/6516 sayılı kararı ile su ve atıksu hizmetleri ayrı bir kurumsal yapı olarak Antalya Büyükşehir Belediyesine bağlı kamu tüzel kişiliğine haiz mahalli bir kamu kurumu olarak kurulmuş ve karar 18.02.1995 tarih ve 22206 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

www.balioglu.net

Genel Müdürlüğümüz 2560 sayılı İSKİ Kanununa tabidir. Faaliyetleri içerisinde ve tablosu yapılan işlerde içmesuyu, kanalizasyon, atıksu, yağmursuyu, tarımsal sulama imalatları dışında malzeme deposu, ek hizmet binası ve laboratuvar tesisleri yapımı gibi üst yapım işleri imalatları da bulunmaktadır. Anılan Kanunun 21. maddesinin (a) bendinde; " İSKİ' nin görevleri için kullandığı taşınmaz malları, tesisleri, işletmeleri ve faaliyetleri her türlü vergi resim ve harçtan muaftır", denmektedir.

Her ne kadar şartnamelerde, taahhüdün yerine getirilmesine ilişkin her türlü vergi, resim, harç, yapı kullanım izin giderleri vb. giderler sözleşme bedeline dâhil olduğu belirtilse de; bu işlere ait yaklaşık maliyetlerde kazı ruhsatına ait gider konmamış, ayrıca birim fiyat tariflerinde böyle bir gider tarife dahil edilmemiştir. Belirtilen işlere ait yaklaşık maliyete örnek birim fiyat teklif cetveli ve birim fiyat tarifleri ekte sunulmuştur.

Öte yandan, belirtilen işlerin Teknik Şartnamelerinde "kazı tarifi için AYKOME Yönetmeliğine göre yerine getirilmesinden yüklenici sorumludur" hükmü değil, Teknik Şartnamelerin "6. Bölüm Emniyet ve Panoları" başlıklı 6,1'nci maddesinde "*AYKOME ve UKOME Yönetmeliklerine uygun olarak çalışılacak olup; gerekli uyarıcı levhalar yüklenici tarafından temin edilerek gerekli yerlere yerleştirilecektir.",* hükmü yer almaktadır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında taahhüdün yerine getirilmesine ilişkin her türlü vergi, resim, harç, yapı kullanım izin giderleri vb. giderler sözleşme bedeline dâhil olduğu belirtilse de; bu işlere ait yaklaşık maliyetlerde kazı ruhsatına ait gider konmamış, ayrıca birim fiyat tariflerinde böyle bir gider tarife dahil edilmemiştir. Belirtilen işlere ait yaklaşık maliyete örnek birim fiyat teklif cetveli ve birim fiyat tariflerinde de böyle bir gider kalemi bulunmadığını ve yüklenicilerin kazı ruhsat bedellerinin ödenmesinden sorumlu olmadığı belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde bulguda yasal dayanakları açıklandığı üzere idari şartnamelerde taahhüdün yerine getirilmesine ilişkin her türlü vergi, resim, harç, yapı kullanım izni giderleri vb giderler sözleşme bedeline dâhil olduğu açıkça belirtilmiştir. Yine teknik şartnamelerde kazı tarifi için AYKOME Yönetmeliğine göre yerine getirilmesinden yüklenici sorumludur hükmü ile sorumluluk yüklenicilere atfedilmiştir. Yaklaşık maliyet ve birim fiyat tariflerinde böyle bir giderin olmadığı ifade edilse de yasal düzenlemeler çerçevesinde kazı yapılacak alanlarda kazı ruhsatının işi yüklenen tarafından alınması gerekmektedir. Başka bir yönüyle açıklayacak olursak kazıdan çıkan hafriyat için hafriyat alanlarına ödenecek tutarlarında yaklaşık maliyet ve birim fiyat tariflerinde bir gider kalemi olarak idarece belirlenmediği görülmüş olup hafriyat alanlarına dökülen kazı malzemeleri için idarece yüklenici yerine ödeme yapılması mümkün gözükmemektedir.

www.balioglu.net

Bu sebeple idarenin ihale ettiği yapım işlerine ilişkin idari ve teknik şartnamelerde ve birim fiyat sözleşmelerinde sözleşme bedelinin içinde olduğu belirtilen, bulguda tablosu yapılan işlerde kazı metrajları idare tarafından büyükşehir belediyesine bildirilerek belirlenen tarifelere göre hesaplanması gereken tutarların tahsilinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 5: Yapım İşi İhalelerinde Metraj Listelerinin Mevzuata ve Kamu Yararına Uygun Olarak Hazırlanmaması

Birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen yapım işlerine ilişkin ihalelerde metraj listelerinin gerçekçi hazırlanmadığı, sözleşmenin uygulama aşamalarında idare açısından risk oluşturabilecek durumların ortaya çıktığı ve idarece kamu kaynaklarının ekonomik ve verimli kullanılmasına hizmet edecek tedbirlerin alınmadığı tespiti yapılmıştır.

22/1/2002 tarih 24648 sayılı Resmi Gazete ’de yayımlanarak yürürlüğe giren 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun *“Sözleşme türleri”* başlıklı 6’ ncı maddesi;

“Kamu İhale Kanununa göre yapılan ihaleler sonucunda;

...

c) Yapım işlerinde; ön veya kesin projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine, mal veya hizmet alımı işlerinde ise işin ayrıntılı özelliklerine dayalı olarak; idarece hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için istekli tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunan toplam bedel üzerinden birim fiyat sözleşme," hükmüne göre birim fiyat sözleşme, idarece hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için istekliler tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı sonucu bulunacak ihaleleri ifade etmektedir.

Teklif birim fiyat usulü ile ihale edilen yapım ihalelerinde, idarece hazırlanmış birim fiyat cetvelinde iş kalemi, birimi ve miktarı idare tarafından hazırlanır. Teklif edilen birim fiyat ve tutar istekli tarafından doldurulur.

Aynı Kanunun *"Temel ilkeler*" başlıklı 5'inci maddesi;

"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.

..." hükmü,

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 9'uncu maddesi; *"Yaklaşık maliyetin hesaplanmasına esas miktarların tespitinin; Arazi ve zemin etütlerinin, Projelerinin, Mahal listelerinin, Metraj listelerinin, Birim fiyat ve imalat tariflerinin hazırlanması gerektiği,"* hükmü,

11'inci maddesi; "*Yaklaşık maliyetin hesaplanması ve güncellenmesinin; İş kalemi ve/veya iş grubu şeklinde tespit edilen imalat miktarlarının, Yönetmeliğin 9 uncu maddesine göre belirlenen ve yüklenici karı ve genel gider ihtiva etmeyen fiyatlarla çarpımı sonucu bulunan tutar KDV hariç olarak hesaplanır ve bulunan bu tutara % 25 oranında yüklenici kar ve genel gider karşılığı eklenmek suretiyle yaklaşık maliyet tespit edilir. Yaklaşık maliyetin, hesaplandığı tarihten ihalenin ilk ilan veya davet tarihine kadar güncelliğini kaybettiği durumlarda yaklaşık maliyeti oluşturan unsurlar, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan ilgili endeksler üzerinden güncellenir."*

Hükümleri gereğince idarelerin kamu kaynaklarını ekonomik ve verimli kullanması başlıca amaçtır. Nitekim anılan mevzuat hükümleri uyarınca ihaleler istekliler arasından

www.balioglu.net

ekonomik açıdan en avantajlı teklifi veren üzerine bırakılır.

İdare tarafından ilgili metrajların doğru hesap edilmemesi kaynakların verimli kullanılmamasının yanı sıra idare içinde bazı riskli durumları da beraberinde getirecektir. Nitekim bu husus daha çok birim teklif alınmak suretiyle gerçekleştirilen su, kanalizasyon, baraj vb. yapım işlerinde karşımıza çıkmaktadır. Özellikle bu tür işlerde bazı kalemler; kazı, dolgu gibi imalatların karlılığı yüksektir ve uygulama aşamasında iş artışının en çok beklendiği pozlardır. Yine metrajların doğru hesap edilemediği durumlarda istekliler ihale kapsamında yaptırılacağı öngörülen ve metrajı belirlenen işlerden iş eksilişi yapılması muhtemel kalemleri ihale güzergahında yapacakları çalışmalar ile tespit edebilecektir.

Bu husus ihale sürecinde isteklilerin tekliflerini hazırlarken bazı iş kalemleri için yaklaşık maliyetin çok üzerinde teklif vermeleri ve eksiliş olması muhtemel kalemler için ise çok düşük teklif vermelerinde kendini göstermektedir. Bu sebeple teklif birim fiyatlı yapım işlerine ilişkin sözleşmelerde imalat miktarlarının cinsi ve miktarı idarelerce son derece sağlıklı bir şekilde tespit edilmelidir. Zira teklif birim fiyat sözleşme usulünde, yüklenici, birim fiyat teklif cetvelinde imalat miktarı fazla (fiiliyatta miktarı az) olan iş kalemlerine düşük fiyat, imalat miktarı az (fiiliyatta miktarı çok) olan iş kalemlerine de yüksek fiyat vererek toplamda düşük teklif vererek ekonomik açıdan en avantajlı teklif vermiş olacaktır. Nihayetinde, idarelerce sağlıklı metraj hazırlanmadan yatırım projelerinin ihale edilmesi proje maliyetlerinin gereksiz artmasına ve kamu kaynaklarının israf edilmesine sebep olur.

Firmalar bazı iş kalemleri için çok yüksek teklif (özellikle işin devamı aşamasında büyük değişkenlik gösterebilecek pozlar dolgu, kazı gibi), bazı kalemler için de çok düşük teklif vermişlerdir. Sözleşmenin uygulama aşamasında sözleşme bedelinin büyük bir kısmını da bu karlı kalemlerden almışlardır. Ayrıca karlı kalemlerde ilave iş artışına giderek sözleşme bedelini diğer kalemler gerçekleştirilmeden kısmen tamamlamışlardır. Bu durumda idare, kalan işlerin tamamlanması için ikmal ihalesine ihtiyaç duyacaktır. Eğer idare yüklenicinin gerçekleştirmediği kalemlere ihtiyacının olmadığı kanaatindeyse işin miktarını gösteren metraj listesini de doğru hazırlamadığını peşinen kabul etmiş olacaktır.

Kurum ihalelerinde belirtilen metraj hazırlama hatalarının yaygın olduğu görülmüştür. Bu durum aşağıda yer verilen tablodan görüleceği üzere bazı iş kalemlerinin 100.000 birim yapılacağı öngörülmesine rağmen hiç yapılmamasına, bazı iş kalemlerinde ise ihalede yer alan metrajının % 1300 fazlasının yapılmasına sebebiyet vermiştir.

www.balioglu.net

www.balioglu.net

Tablo 9: Metraj listesi

İhale Kayıt Nosu	Poz	Birim fiyat Teklif cetveli miktar	İş sonu miktarı	Artış/Azalış
2016/31946	Bir tabaka astarlı bitümlü sathi kaplama yapılması	65.192,03	0	%100
2016/230677	Dış çapı 355mm pn10 hdpe 100 boru temini ve işyerine nakliyesi	10.000,00	0	%100
2015/131486	Makine ile geniş derin paçal kazı yapılması	100.000,00	0	%100
	Dış çap 63mm pn25 hdpe 100 boru temini ve işyerine nakliyesi	10.000,00	0	%100
2016/293162	Ocak taşından kırılmış ve elenmiş 0-30mm agregedan geri dolgu yapılması	8.718,88	0	%100
2016/570693	her cins kaplamanın (parke taşı, karo, mermer, seramik vb. kaplamaların)yeniden yapılması	1.100,00	0	%100
2016/230677	Dış çapı 25mm, her çeşit hdpe boruların döşenmesi	250	4.242,51	%1700
2016/230677	Bir tabaka astarlı bitümlü sathi kaplama yapılması	5.000	75.333,27	%1500
2016/230677	Her derinlikte ve her zeminde makineli serbest kazı yapılması	10.000	141.988,2	%1300
2015/133479	Ø400 mm çaplı hdpe sn8 koruge boru ile her derinlikte ve her türlü zeminde yağmur suyu borusu döşenmesi	580	6.675,31	%1000
2017/33220	Her derinlikte ve her türlü zeminde ø400 mm iç çaplı buhar kürlü entegre contalı beton boru döşemesi	2.050,00	3.701,35	%85
2017/33220	Her derinlikte ve her türlü zeminde ø600 mm iç çaplı buhar kürlü entegre contalı beton boru döşemesi	160	588,86	%368
2015/133479	Makine ile her türlü zeminde, her genişlikte ve derinlikte menfez kazısı yapılması ve kazıdan çıkan malzemenin depo sahasına nakli	150.000,00	17.144,71	%88
2015/133479	Menfez hatlarında stabilize malzemenin titreşimli silindirle sıkıştırılarak dolgu yapılması (nakliye dahil)	101.000,00	10.486,83	%88
2015/133479	Ahşaptan düz yüzeyli beton ve betonarme kalıbı yapılması	81.134,69	17.233,46	%78

Sonuç olarak idarenin birim fiyat teklif alınmak suretiyle gerçekleştirdiği yapım işlerine ilişkin ihalelerde, işin bünyesine giren imalatların hangi kısımda ve ne miktarda yapılacağını gösteren metraj listelerini, projelerini, arazi ve zemin etütlerini sağlıklı hazırlamadıkları, isteklilerin mevzuatta yer alan boşluktan yararlanmak suretiyle karlı olabilecek kalemlere yüksek teklif vererek ekonomik açıdan en uygun istekli oldukları, ayrıca bu kalemlerin miktarlarının proje uygulama aşamasında afaki arttığı, bazı iş kalemlerinin tamamlanmadan geçici kabullerinin de yapılması sonucu sınırlı olan kamu kaynaklarının, ekonomik ve verimli kullanılmadığı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Birim fiyat teklif alınmak suretiyle gerçekleştirilen yapım işlerine ilişkin ihalelerde metraj listeleri, proje, arazi ile zemin etütleri bulguda yer verilen mevzuat doğrultusunda, ayrıca kamu kaynaklarının ekonomik ve verimli kullanılmasına uygun olarak hazırlanmasına dikkat edilecektir." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir. Bulgu konusuna ilişkin gerekli özenin gösterileceği belirtilmiş olup husus kamu idaresinin yatırımcı bir kurum olması ve kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılması gerekliliği de göz önünde bulundurularak müteakip denetim döneminde yapılacak incelemelerde izlenecektir.

www.balioglu.net

BULGU 6: Elektrik Enerjisi Alımlarında Mevzuata Aykırı Olarak Elektrik Tüketim Vergisi Ödenmesi

Yapılan incelemelerde idarenin elektrik enerjisi teminine ilişkin ödemelerin incelenmesi neticesinde; 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'a aykırı olarak elektrik tüketim vergisi bedellerinin ödendiği tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 34'üncü maddesinde; "*Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde elektrik ve havagazı tüketimi, Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisine tabidir*" düzenlemesine, 35'inci maddesinde ise; "*Elektrik ve Havagazı tüketenler, Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisini ödemekle mükelleftirler. (Değişik ikinci fıkra: 9/7/2008-5784/14 md.) 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa göre elektrik enerjisini tedarik eden ve havagazını dağıtan kuruluşlar, satış bedeli ile birlikte bu verginin de tahsilinden ve ilgili belediyeye yatırılmasından sorumludurlar…"* düzenlemesine yer verilmiştir. Mezkûr Kanun'un 36'ncı maddesinde bu vergiden istisna tutulan tüketimlerin neler olduğu, 37'inci

maddesinde verginin matrahı, 38'inci maddesinde verginin oranları ve 39'uncu maddesinde ise beyan ve ödeme hususları düzenlenmiştir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un *"Muafiyetler*" başlıklı 21'inci maddesinde; *İSKİ'nin görevleri için kullandığı taşınmaz malları, tesisleri, işlemleri ve faaliyetleri her türlü vergi resim ve harçtan muaftır*." Şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Madde hükmünde 2560 sayılı Kanuna tabi su idareleri işlem ve faaliyetleri ile ilgili her türlü vergiden muaf olduğu açıkça belirtilmiş olup 2464 sayılı Kanun'da muafiyet ve istisnalara ilişkin düzenlemelerin yalnızca bu Kanun'da düzenlenmesi gerektiği yönünde bir hüküm de bulunmamaktadır.

Ayrıca İZSU Genel Müdürlüğü (İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü) tarafından Kurumun işlem ve faaliyetlerinden dolayı ödenmesi gereken elektrik tüketim vergisinin %1 mi yoksa %5 mi olduğu Gelir İdaresi Başkanlığından sorulmuş, Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından gönderilen 22.02.2018 tarih ve 66813766-175.02[34-2017/5]-E.87403 sayılı yazıda İZSU Genel Müdürlüğünün 2560 sayılı Kanun'un 21'inci maddesi uyarınca vergi, resim ve harçtan muaf olduğu, bu nedenle elektrik ve havagazı tüketim vergisinden de muaf tutulması gerektiği bildirilmiştir.

www.balioglu.net

Yapılan incelemelerde; 2018 yılında idarenin mükellef olarak elektrik dağıtım şirketlerine ödemiş olduğu Elektrik ve Havagazı Vergisi tutarının 2.553.792,34 TL olduğu tespit edilmiştir. Bu tutarların idarece iadesine ilişkin gerekli takibatın başlatılması, gelecek dönemlerde tahakkuk edecek olan tutarlara ilişkin de gerekli girişimlerin başlatılarak ilgili mükellefiyete ilişkin muafiyet uygulanması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu konusu ile ilgili olarak Gelir İdaresi Başkanlığından özelge talep edilmiş, anılan kurumca cevaben gönderilen 09.01.2019 tarih ve E.5042 sayılı yazıda; 2560 sayılı kanun hükümlerine tabi olan Kurumumuzun, görevleri nedeni ile yapacağı işlemlerde 2464 sayılı Kanun gereği alınan belediye tüketim vergisi ve havagazı vergilerinden muaf tutulması gerektiği bildirilmiştir.

Özelgeye istinaden 14.12.2018 tarih ve 48300 sayılı yazımız ile … A.Ş.den 2014 yılından itibaren tüm elektrik abonelerimizden kesilen BTV tutarlarının tespiti istenilmiş ve … A.Ş. tarafından 07.02.2019 tarih ve 2586 sayılı yazı ile abonelerimize ait BTV oranlarının güncellendiği ve daha önce tehsil edilen BTV tutarlarının belediyelere dağılımı bildirilmiştir.

Bahse konu tutarlar 19.02.2019 tarih ve 6644 sayılı yazımız ile tüm belediyelerden talep edilmiş olup, yazışma örnekleri ekte sunulmuştur.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir. Bulgu konusu hususa ilişkin gerekli çalışmaların yapıldığı belirtilmiş olup konu müteakip denetim döneminde yapılacak incelemelerde izlenecektir.

BULGU 7: Bütçe Emanetler Hesabında Kayıtlı Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre Ödenmemesi

Bütçe giderlerinin gerçekleşmesi sırasında nakit yetersizliğinden dolayı 320-Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilen tutarların ilgililere ödenmesi aşamasında 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nde belirlenen öncelik sırasına uyulmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kanun’un “*Ödenemeyen Giderler ve Bütçeleştirilmiş Borçlar*” başlıklı 34’üncü maddesi;

“Kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderler, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenir. Ancak, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilir.”

Hükmü,

“Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları” başlıklı 61’inci maddesinin 6’ncı fıkrası;

“*Muhasebe yetkilileri, 34 üncü maddenin ikinci fıkrasındaki ödemeye ilişkin hükümler ile bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ödemeye ilişkin kontrol yükümlülüklerinden dolayı sorumludur.”*

Hükmü,

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 320 Bütçe Emanetleri Hesabının düzenlendiği *“Hesaba ilişkin işlemler”* başlıklı 249’uncu maddesi;

www.balioglu.net

"Bütçe emanetine alınan tutarlardan gerek mali yıl içinde, gerekse yılı geçtikten sonra yapılacak ödemeler için muhasebe işlem fişi düzenlenir. Bütçe emanetlerine alınan tutarlar muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ilgililerine ödenir. Tutarın emanete alınması sırasında istihkak sahibine verilen veya istihkak sahibine verilemediği için muhasebe biriminde saklanan muhasebeleştirme belgesinin bir nüshası muhasebe işlem fişine bağlanır. Emanete alınan tutar bir defada ödenemediği takdirde, daha sonra yapılacak ödemelere ilişkin fişe, ilk ödemeye ait fişin yevmiye tarih ve numarası yazılır."

Hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere idarenin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması nedeniyle bütçe gideri tutarlar 320 Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilir ve ödemeler giderin muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre gerçekleştirilir. Emanet hesapta izlenen giderlerin ödenmesinin kayda alınma sırasına göre gerçekleştirmesinden muhasebe yetkilileri harcama yetkilisi ile birlikte sorumludur.

www.balioglu.net

Kurumun mali iş ve işlemlerinin izlendiği SAYSİS programında yapılan inceleme sonucunda; satıcılara olan borçları gösteren 320 Hesabından yapılan ödemelerin, yukarıdaki mevzuat hükümlerine aykırı olarak, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre yapılmadığı tespit edilmiştir.

İdarenin mali iş ve işlemleri için kullandığı bilgisayar programı, 320 Hesapta izlenen borçların sırasıyla ödenmesine imkân sağlamaktadır. Kamu idaresi tarafından, belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde işlem tesis edilip satıcılara olan borçların muhasebe kayıtlarına alındığı sıraya göre ödenmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim sırasında yapılan tenkit ve tavsiyeler dikkate alınarak 320 Hesapta izlenen satıcılara olan borçlar bulgu doğrultusunda muhasebe kayıtlarına alındığı sıraya göre ödenmeye başlanmış olup, 24.04.2019 tarihinde yapılan ödeme ekte sunulmuştur." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir. Bulgu konusu hususa ilişkin gerekli çalışmaların yapılacağı belirtilmiş olup konu müteakip denetim döneminde yapılacak incelemelerde izlenecektir.

BULGU 8: Günlük Kiralık Evlerin Abone Tipinin Hatalı Uygulanması

Yapılan incelemelerde günlük kiralık olarak adlandırılan (bölgenin turizm bölgesi

olması nedeni ile kısa süreli konaklama amaçlı ticari olarak işletilen) evlerin mesken abonesi üzerinden su kullanım ücretlerinin ödendiği görülmüştür.

ASAT Tarifeler Yönetmeliği'ne göre; su aboneleri, abone tiplerine göre çeşitli uygulamalara tabi tutulmaktadır. Tarifeler Yönetmeliği'nin *Abone Tipleri* başlıklı 6'ncı maddesinin 4'üncü bendinde;

Mesken Abonesi: Barınma gayesi ile oturulan yerlerde, içme ve kullanma amacıyla su tüketen ve kirleten abonelerdir;

İşyeri Abonesi: Gelir sağlamak amacıyla her çeşit meslek ve sanatın icra edildiği yerlerle, sanayi kuruluşları, ticarethaneler, yazıhaneler, bürolar, muayenehaneler, özel banka ve finans kurumları, eğitim kurumları, öğrenci yurtları ve sağlık kurumları ile diğer hizmet üreten yerlerdeki abonelerdir." Şeklinde tanımlanmıştır.

Yapılan incelemeler sonucunda, Antalya ili içerisinde otel/pansiyon tarzı kullanılan günübirlik kiralanan evlerin aboneliğinin konut tipi olarak uygulandığı tespit edilmiştir. Bu evler otellerde olduğu gibi günlük konaklama bedeli karşılığı kiralanan yerlerdir. Bu bakımdan günübirlik kiralanan evlerin konut tipi uygulanacak abonelere uygun bir mahiyeti bulunmamaktadır. Kaldı ki 22.11.2016 tarihinde yayımlanan 678 sayılı KHK ile 26/6/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu'nun 2'nci maddesinin birinci fıkrasına, "bekâr odaları" ibaresinden sonra gelmek üzere "günübirlik kiralanan evler" ibaresi eklenmiştir. Bu bakımdan günübirlik kiralanan evlerde kalanlara otellerdeki gibi kimlik bildirme zorunluluğu getirilerek günübirlik evlerin otel mahiyeti taşıdığı değerlendirilmektedir. Bu yüzden bu tarz abonelerin konut tipi değil, konut dışı tipi olarak belirlenmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak bu tarz kullanımda olan evlerin bilgisi, Maliye Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğünün ilgili birimlerinden edinilerek abonelik tiplerinin iş yeri abonesi şeklinde değiştirilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Abone sözleşmeleri, müracaat sahibinin sunduğu belge ve beyanına istinaden Yönetmeliğinde tanımlı abone grubu ölçütlerine göre yapılmaktadır. Ancak saha kontrollerinde, kullanım amacı ile imzalanan abone sözleşmesinde belirtilen abone grubundan farklı olarak su kullanımı yapıldığı tespit edilen abonelere gerekli düzenlemelerin yapılması için uyarı tebligatı bırakılmakta, verilen süre içerisinde gerekli düzenlemeleri yapmayan abonelerin abone türü re'sen ilgili tarife grubuna alınarak tarife fark bedelleri tahakkuk ve tahsil edilmektedir.

www.balioglu.net

Özellikle günlük ve haftalık kiralanan ve mesken aboneliği tescil edilmiş olan mülklerle ilgili 2018 yılı içerisinde Kaş ilçesi pilot bölge olarak ele alınmış, yapılan kontroller sonucu 1521 adet mesken tarifesinde olup, günlük ve haftalık kiraya verilerek ticari kazanç elde edilen mülklere ait abonelerin tarife grupları Ticarethane olarak sistem kayıtlarımızda düzeltilmiştir. Aynı çalışmaya yönelik bu kontrollere 2019 yılı içerisinde diğer ilçelerde de devam edilecektir." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir. Bulgu konusu hususa ilişkin gerekli çalışmaların yapılacağı belirtilmiş olup konu müteakip denetim döneminde yapılacak incelemelerde izlenecektir.

BULGU 9: Harcamalara Katılma Paylarının Mevzuata Uygun Tahakkuk Ettirilmemesi

Yapılan incelemelerde harcamalara katılma paylarının kurum lehine, ancak paydaşların aleyhine olacak şekilde olmak üzere, mevzuatta belirtilen şartlara aykırı olarak tahakkuk ettirildiği görülmüştür.

www.balioglu.net

Belediyeler tüzel kişiliği haiz yerel yönetim ve hizmet birimleri olup, yerel kamu hizmetlerini ifa ederler. Bu yönetimlerin kendilerinden beklenen hizmetleri ifa edebilmeleri için birtakım gelirlerinin bulunması veya hizmetler için yaptıkları harcamalara, bu hizmetten yararlanan kişilerin de katılması gerekir. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 86,87 ve 88 inci maddelerinde yol, su ve kanalizasyon hizmetlerinden faydalanan kişilerin, bu hizmetler için yapılan harcamalara katılımını düzenlemektedir.

Mezkur Kanunun 86 ıncı maddesinde;

Belediyelerce ve belediyelere bağlı müesseselerce, aşağıdaki şekilde kanalizasyon tesisi yapılması halinde, bunlardan faydalanan gayrimenkullerin sahiplerinden, Kanalizasyon

Harcamalarına Katılma Payı alınır:

a) Yeni kanalizasyon tesisi yapılması,

b) Mevcut tesislerin sıhhi ve fenni şartlara göre ıslah edilmesi.

İki ve daha fazla yol kenarında bulunan gayrimenkuller, hangi yoldaki kanalizasyona bağlanmış ise, payın hesabında o yola ait kanalizasyon giderleri nazara alınır.

87'nci maddesinde;

Belediyelerce ve belediyelere bağlı müesseselerce, aşağıdaki şekilde kanalizasyon tesisi yapılması halinde, bunlardan faydalanan gayrimenkullerin sahiplerinden, Kanalizasyon

Harcamalarına Katılma Payı alınır:

a) Yeni kanalizasyon tesisi yapılması,

b) Mevcut tesislerin sıhhi ve fenni şartlara göre ıslah edilmesi.

İki ve daha fazla yol kenarında bulunan gayrimenkuller, hangi yoldaki kanalizasyona bağlanmış ise, payın hesabında o yola ait kanalizasyon giderleri nazara alınır.

88'inci maddesinde;

Belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce beldede aşağıdaki şekillerde su tesisleri yapılması halinde, dağıtımın yapıldığı saha dahilindeki gayrimenkullerin sahiplerinden, Su Tesisleri

Harcamalarına Katılma Payı alınır:

a) Yeni içmesuyu şebeke tesisleri yapılması,

b) Mevcut şebeke tesislerinin tevsii ve ıslahı.

Birden fazla yol kenarında bulunan gayrimenkullere ait payın hesabında, bunların yalnız suya bağlandıkları yol üzerindeki uzunlukları esas alınır." Denilmektedir.

Payların tahakkuk şekli ilgili Kanunun 90'ıncı maddesinde açıklanmış olup maddede yol, su tesisleri ile kanalizasyon harcamalarına katılma payları hizmetten faydalanma şekillerine göre ilgili gayrimenkul sahipleri arasından belirlenen çerçevede tahakkuk ettirileceği açıkça belirtilmiştir.

Yine 91'inci maddede harcamalara katılma paylarının tahakkuku, işler hangi ihale usulü ile yapılmış olursa olsun, hizmetin tamamlanarak halkın istifadesine sunulmuş yapılacak yazılı tebliğ ile verilecek süre içinde ilgililerin harcamalara katılma paylarını peşin ödemeyi kabul edilmesi halinde, bu paylar, kabule ilişkin yazılı başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde tahakkuk ettirileceği 92'nci maddede ise yazılı esaslar dairesinde hesaplanan paylar, mükelleflerin soyadları, adları, adresleri ve kendilerine isabet eden pay miktarını gösteren ve mahiyetlerine göre mahalle, cadde ve sokak itibariyle düzenlenecek tahakkuk cetvellerinin bir ay süre ile belediye ilan yerlerine asılması suretiyle ilan olunacağı ayrıca katılma payları

www.balioglu.net

tutarları mükelleflere ayrıca tebliğ olunacağı belirtilerek payların hesaplanması, tahakkuku ve tahsili usulü açıklanmıştır.

Yapılan incelemede, kamu idaresi tarafından harcamalara katılma payının tahakkuk ve tahsilinin hizmetlerden faydalanma esasına göre yapılmadığı, payların hesaplandıktan sonra idarece ilan edilmediği ve mükellefe tebliğ edilmediği, belediyece katılma paylarının hizmetten faydalanma esnasında değil, inşaat ruhsatı alma aşamasında ilgili mükelleflerden tahsil edildiği görülmüştür. Bu durum gelecek dönemlerde mahkemelere intikal ettirilmesi halinde şekil şartlarına aykırılık nedeniyle vade farkı, vekâlet ücreti vb. ek giderlerle iade tutarlarına sebebiyet verebilecek olup kurum açısından risk taşımaktadır.

Sonuç olarak katılma paylarının kamu idaresince ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde hizmetten faydalanma esası çerçevesinde, şekil şartlarına uygun şekilde ve öngörülen zaman ve bedelle tahakkuk ve tahsilatının yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda Katılım Paylarının;

a) Yeni bir Altyapı tesisi yapılması,

b) Mevcutların tevsii ve ıslahı (Yenileme, Genişletme vb.) ve Gayrimenkullerin yapılan bu alt yapı tesislerinden "Faydalanmaları", halinde alınacağı belirtilmiştir.

Yine, 3194 sayılı İmar Kanunun 23. maddesi (b) fıkrasında; "*Toplu mesken alanlarında, ilgili sahıs veya kurumlarca ilgili idarenin izni ile bütünü insa ve ikmal edilen teknik altyapının iki tarafındaki diger parsellerin sahiplerinden, kendi parsellerine isabet eden bedel alınmadıkça kendilerine yapı ruhsatı verilmez.",* hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, 03.04.2012 tarih ve 28253 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Su ve Kanalizasyon harcamalarına katılma payları ile ilgili başvuru sahibinden bilgi ve belge istenmesine ilişkin usuller başlıklı ….5.maddesinin d) fıkrasında*; "İlk su abonelik işlemi için yapı kullanma izni ve harcamalara katılım payının ödenmesi dışında başkaca bir şart aranmaz. İnşaat halindeki yerler için ilk su abonelik işlemlerinde, yapı kullanma izin belgesine sahip olma şartı yerine yapı ruhsatına sahip olma şartı aranır. Atık su abonelik işlemlerinde ise 27/10/2010 tarih ve 27742 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Atıksu Altyapı ve Evsel Atık Bertaraf tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmeliğin 19 uncu maddesi gereğince ayrıca kanal bağlantı ücreti istenir.",* denilmektedir.

www.balioglu.net

Açıklanan mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinde; daha önceden su ve kanalizasyon altyapısından faydalanmayan ilk kez yapı ruhsatı almak kaydı ile sisteme dahil olacak gayrimenkul sahiplerinden "Katılım Payı" alınması ile ilgili bir usulsüzlük bulunmamaktadır.

Nitekim, Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin 2006/11903 E, 2007/1103 K kararındaki özetle; "Bu yasal düzenlemeler doğrultusunda; su ve kanalizasyon bağlantıları yapılmayan binaya iskan izni verilmesi mümkün olmadığı gibi, su ve kanalizasyon harcamalarına katılma payı ödenmeden bu hizmetlerden faydalanmakta mümkün değildir. Ne var ki su ve kanalizasyon harcamalarına katılma payını ödemekle yükümlü kişi, iskân izni almakla yükümlü olan kişidir.", hükmü de mevcut uygulamanın yerinde olduğunu göstermektedir.

Öte yandan, Tarifeler Yönetmeliği Ek Katılım Payları tarifesi 01.01.2019 tarihinden itibaren hali hazırda tamamlanmış binalardan da yeni bir su ve kanalizasyon altyapı tesisi yapılması veya mevcutların tevsii ve ıslahı halinde katılım payı alınmasını mümkün kılacak şekilde güncellenmiştir. Böylelikle, tamamlanarak halkın istifadesine sunulan altyapı hizmetleriyle ilgili bulgu doğrultusunda katılım payları alınacaktır." Denilmektedir.

www.balioglu.net

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında özetle su ve kanalizasyon altyapısından faydalanmayan ilk kez yapı ruhsatı almak kaydı ile sisteme dahil olacak gayrimenkul sahiplerinden "Katılım Payı" alınması ile ilgili bir usulsüzlük bulunmadığını ve mevzuat hükümleri ile yargı kararlarında harcamalara katılma paylarının ödenmeden iskan verilmeyeceği de ayrıca belirtilmiştir.

Sonuç olarak bulguda belirtildiği üzere harcamalara katılma paylarının kamu idaresince ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda hizmetten faydalanma esası çerçevesinde, şekil şartlarına uygun ve öngörülen zaman ile bedelle tahakkuk ve tahsilatının yapılması gerekmektedir. Ayrıca konunun gelecekte mahkemelere intikal ettirilmesi halinde şekil şartlarına aykırılık nedeniyle vade farkı, vekâlet ücreti gibi idareye yüklenecek ek giderlerle iade edilmesine sebebiyet verebilecek risklerin azaltılması gerekmektedir.

BULGU 10: İçme Suyu Arıtma Tesislerinden Bir Kısmında Kullanılan Elektriğin Sanayi Tarifesi Yerine Ticarethane Tarifesi Üzerinden Ödenmesi

Yapılan incelemelerde idareye ait T.. AAT, İncekum AAT, K.. AAT, M.. AAT, A.. AAT (aktif çamur), Al... AAT, G.. P.. AAT'lerinde kullanılan elektriğin düşük tutarlı olan "Sanayi" tarifesi yerine daha yüksek tutarlı olan "Ticarethane" tarifesi üzerinden

faturalandırıldığı tespit edilmiştir.

Dağıtım Lisansı Sahibi Tüzel Kişiler ve Görevli Tedarik Şirketlerinin Tarife Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esasların 3'üncü maddesinin 7'nci fıkrasında Sanayi abone grubu; "*... Gerekli ölçü düzenini sağlamaları ve arıtma tesisi olduklarını ilgili mercilerce belgelemeleri halinde, çevre ve insan sağlığını korumak üzere içme suyu ve alıcı ortama verilen sıvı, gaz ve katı zehirli ve zararlı atıkların arıtılması amacıyla kurulan arıtma tesisleri aşağıda belirtilen şartlar dahilinde sanayi abone grubunda değerlendirilir.*

a) Sanayi abonelerinin, sanayi faaliyetlerine ilişkin olarak kurmuş oldukları arıtma tesisleri de sanayi abone grubu kapsamında olup, bu tesislere sanayi tesisinin ait olduğu tarife sınıfı ve tarife grubu hangisi ise o tarife sınıfı ve tarife grubuna ilişkin fiyat uygulanır.

b) Aboneliği Mahalli İdareler ve Mahalle İdare Birlikleri adına yapılan Mahalli İdareler ve Mahalle İdare Birliklerine ait arıtma tesislerine, bağlı oldukları gerilim seviyesine göre tek terimli sanayi tarife grubu fiyatı uygulanır…" şeklinde tanımlanmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat çerçevesinde kurumun atık su arıtma tesislerinin aboneli biçimi incelenmiş olup idarenin toplam 34 tane atık su artıma tesisi bulunduğu ve bunların 27 adedinin sanayi tipi abone olduğu 7 adet tesisin ise ticarethane tipi abone olduğu görülmüştür. Böylece idare tarafından 7 arıtma tesisi için yüksek tutarlı abone biçimi uygulanmış olup ilgili tedarikçiye aşağıda tablosu yapılan tutarda fazla ödeme yapılmıştır.

Sonuç olarak ilgili arıtma tesislerinin sanayi tipi abonelik başvurularının idarece yapılması gerekmekte olup bu tesislere ilişkin düşük tutarlı tarife uygulanması kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli olarak kullanılması adına gereklilik arz etmektedir.

www.balioglu.net

Tablo 10: Ocak-Aralık Dönemleri Arası Atıksu Arıtma Tesisleri Elektrik Tüketim Bedelleri

www.balioglu.net

No	Tesis Adı	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
		TL/ay	TL/ay	TL/ay	TL/ay	TL/ay	TL/ay	TL/ay	TL/ay	TL/ay	TL/ay	TL/ay	TL/ay
1	Tekirova Aat	19.570 ₺	18.460 ₺	21.687 ₺	28.723 ₺	47.877 ₺	63.978 ₺	70.604 ₺	76.955 ₺	71.302 ₺	75.783 ₺	43.051 ₺	27.463 ₺
2	Kaş AAT	19.761 ₺	17.345 ₺	18.352 ₺	18.853 ₺	18.403 ₺	17.637 ₺	20.142 ₺	25.136 ₺	26.064 ₺	29.447 ₺	26.812 ₺	28.311 ₺
3	Belek2 AAT	84.188 ₺	77.805 ₺	88.996 ₺	111.862 ₺	140.925 ₺	172.711 ₺	207.638 ₺	230.297 ₺	210.584 ₺	221.764 ₺	149.758 ₺	97.786 ₺
4	İncekum AAT	53.954 ₺	41.673 ₺	49.969 ₺	47.922 ₺	69.162 ₺	100.912 ₺	125.537 ₺	149.360 ₺	145.664 ₺	164.709 ₺	94.969 ₺	81.366 ₺
5	Alanya Merkez AAT	261.219 ₺	237.257 ₺	267.570 ₺	270.955 ₺	303.642 ₺	278.751 ₺	301.163 ₺	349.040 ₺	371.932 ₺	434.719 ₺	385.077 ₺	407.048 ₺
6	Alanya SBR	137.047 ₺	109.606 ₺	112.583 ₺	133.700 ₺	124.874 ₺	115.384 ₺	128.698 ₺	151.028 ₺	157.512 ₺	183.508 ₺	169.297 ₺	204.619 ₺
7	Gazipaşa AAT	62.506 ₺	55.574 ₺	60.107 ₺	58.166 ₺	60.586 ₺	59.728 ₺	58.059 ₺	66.775 ₺	69.202 ₺	77.097 ₺	84.655 ₺	91.410 ₺
7	Mahmutlar AAT	99.635 ₺	88.356 ₺	104.281 ₺	97.183 ₺	106.876 ₺	115.157 ₺	134.338 ₺	161.644 ₺	154.765 ₺	200.788 ₺	172.772 ₺	177.838 ₺
	Aylık Toplam	**737.880 ₺**	**646.076 ₺**	**723.544 ₺**	**767.364 ₺**	**872.344 ₺**	**924.258 ₺**	**1.046.181 ₺**	**1.210.236 ₺**	**1.207.026 ₺**	**1.387.815 ₺**	**1.126.392 ₺**	**1.115.839 ₺**

Toplam Elektrik Maliyeti 11.764.956 ₺

Sanayi-Ticarethane Tarifesi Farkı: 2.470.641 ₺

(Sanayi/Ticarethane Bedeli:0,79 olarak kabul edilmiştir)

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu konusu hususla ilgili gerekli çalışmalar tamamlanmış olup 2019 yılı Mart ayı itibari ile abonelikler sanayi tarifesine dönüştürülmüştür." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir. Bulgu konusu hususa ilişkin 2019 Mart ayından itibaren gerekli düzeltmelerin yapıldığı belirtilmiş olup söz konusu arıtma tesislerinde ticarethane-sanayi tipi abonelik ücret farkı hesaplanarak geçmiş yıllara ilişkin tahsilatların yapılması gerekmektedir.

BULGU 11: İdarenin Danışmanlık Hizmet Alımında Teknik Yeterlilik Ve Mesleki Birikimi Gereği Danışmanlık Vasfıyla İlişkilendirilmesi Mümkün Olmayan Personel İçin Ortağı Olunan Şirkete Yapılan Ödemelerde Yüklenici Karının % 15 Olarak ödenmesi

Yapılan incelemelerde ASAT Genel Müdürlüğünün % 95 oranında otağı olduğu ALDAŞ adlı şirket ile 12.08.1996 tarihinde 12 yıllığına imzalanan ve ASAT yönetim kurulu kararlarıyla uzatılan yönetim ve danışmanlık sözleşmesi bulunduğu görülmüştür. Ancak ilgili sözleşme hükümlerine istinaden yönetim ve danışmanlık hizmeti adı altında personelin sadece "günlük ve sürekli idari hizmetlerde" çalıştırıldığı tespit edilmiştir.

Bu haliyle; konuya ilişkin mevzuat hükümlerine aykırı olarak ve her bir kişinin istihdamı için ASAT bütçesine, çalışan başına daha büyük bir yük getiren maliyetle, ayrıca; başka şekilde de çalıştırılması mümkün olmayan personelin çalıştırılmasının sağlandığı ve sürdürüldüğü görülmüştür

İdare tarafından; iş bütünlüğü içinde yaptığı iş, teknik yeterlilik ve mesleki birikimi gereği danışmanlık vasfıyla ilintilendirilmesi mümkün olmayan, çalışma saatlerinin tamamının idarede günlük işleri yerine getirmek olan personel için, ortağı olduğu şirkete danışmanlık gideri ödemesi mümkün değildir. Ödenen tutarın personel çalıştırılmasına dayalı ihale kapsamında istihdam edilen personel maaş gideri mahiyetinde olduğu ortada olup ALDAŞ tarafından bu personele ödenecek maaş 12.08.1996 tarihinde 12 yıllığına imzalanan ve yönetim kurulu kararlarıyla uzatılan yönetim ve danışmanlık sözleşmesinin "*Sözleşme Ücreti ve Ödeme*" başlıklı 7'nci maddesinde % 15 olarak belirlenmiştir.

İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar'ın Personel Giderlerinin "*Toplam Giderler İçindeki Payına İlişkin Üst Sınır"*başlıklı 5'inci maddesinin 4 üncü fıkrasında;

www.balioglu.net

" İdare tarafından şirkete personel gideri için yapılacak aylık ödemelerin toplamı, hizmet alımı sözleşmesinde öngörülen işçi ücretleri esas alınarak hesaplanan;

a) Asgari İşçilik maliyeti,

b) Asgari işçilik maliyeti üzerinden hesaplanan %4 sözleşme giderleri ve genel giderler,

c) İşçilikle bağlantılı ayni giderler,

ç) Asgari işçilik maliyeti ve işçilikle bağlantılı ayni giderler toplamı üzerinden %7'ye kadar belirlenecek kâr,

dâhil işçilik giderleri toplamını aşamaz. İşçi ücretlerinin tespitinde asgari ücrette meydana gelen artışlar dikkate alınır. Asgari işçilik maliyeti, sözleşme giderleri ve genel giderler ile işçilikle bağlantılı ayni giderler ve kâr oranı, kamu ihale mevzuatı esas alınarak belirlenir." Denilmektedir.

www.balioglu.net

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere danışmanlık vasfı olmadan çalışan personel için ödenmesi gereken yüklenici karı % 7 yi geçemeyeceği ortadadır. Oysa 12.08.1996 tarihinde ASAT Genel Müdürlüğü ile ALDAŞ ile yapılan sözleşmede kar oranı personel ayrımı yapılmadan % 15 olarak hesaplanmıştır.

Sonuç olarak sözleşme ile belirlenen kar oranı, belirlenen limit hadlerine çekilmeli ve ilgili personel için ödenecek yüklenici karının azaltılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Antalya Su ve Atıksu İdaresi (ASAT) Genel Müdürlüğü, 23.11.1981 tarihli ve 17523 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 20.11.1981 tarihli ve 2560 sayılı İSKİ Kanunun ek 5 ve geçici 10'uncu maddeleri hükümlerine dayanılarak 18.02.1995 tarihli ve 22206 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 28.12.1994 tarihli ve 94/6576 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile kurulan, müstakil bütçeli kamu tüzel kişiliğine haiz mahalli bir kamu kurumudur.

2560 Sayılı Kanunun 14.'üncü maddesine göre, ASAT Genel Müdürlüğünün, yurtiçi kuruluşlardan, İller Bankasından, Maliye Bakanlığının izniyle yurtdışı kuruluşlardan kredi ve borç alabilecektir.

Antalya Su ve Çevre Sağlığı Projesinin finansmanı için 05.07.1995 tarihinde Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (bundan sonra "Banka" olarak anılacaktır) ile ASAT Genel Müdürlüğü (bundan sonra "Borçlu" olarak anılacaktır) arasında bir ikraz antlaşması

imzalanmıştır.

Bu ikraz antlaşması, Bakanlar Kurulu'nun 06.10.1995 tarihli ve 95/7355 Sayılı kararı ile onaylanmış, 19.10.1995 tarihli ve mükerrer 22438 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış,

Antlaşmaya göre projenin finansmanı için yüz milyon ABD doları tutarında kredi sağlanmış, Hazine, projeye garantör olmuştur.

Bu milletlerarası antlaşmanın, yani, ikraz antlaşmasının yürürlüğe girmesi, Türk Ticaret Kanunu'na göre kurulmuş bir şirket bulunması koşuluna bağlanmıştır.

Bu kanuni düzenlemelere ve özellikle Hazine'nin de garantörü bulunduğu milletlerarası bir antlaşmaya taahhüt edilen sorumlulukların ifası ve kredinin temin edilebilmesi şartı olarak, kamusal ve milletlerarası yükümlülüklerin ifa edilebilmesi amacı ile ALDAŞ A.Ş. kurulurken Antalya Büyükşehir Belediyesi Meclisinde karar alınmış, yukarıda anılan Bakanlar Kurulu kararına göre de, 13.12.1995 tarihinde Türk Ticaret Kanunu'na tabii olmak üzere ALDAŞ A.Ş. kurulmuştur.

www.balioglu.net

ALDAŞ A.Ş 'nin bu milletlerarası antlaşmayla yürürlüğe konulan proje ile bu proje için temin edilen kredi çerçevesinde halen devam eden entegre yatırımlar konusunda çalışmalarını sürdürdüğü,

ASAT Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen milletlerarası finansmanlı projeler 1994 yılında temin edilen Dünya Bankası hibe kredisi ile hazırlanan Antalya Master Fizibilite Raporuna konu entegre ve birbiriyle ilgili bulunan yatırımlar olduğundan ve bu yatırımlar birbirinden ayrı özellikte bulunmadığından, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun geçici 2'nci maddesine göre 4734 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce ihale edileceği yazılı olarak duyurulmuş veya ilan edilmiş olan işler ilgili olduğu kanun ve usullere göre sonuçlandırılacağından, proje süresinin ASAT-ALDAŞ sözleşmesi süresini aşması nedeni ile 15.05.2007 tarihinde yapılan sözleşme tadil protokolü ile sözleşme süresi 12.08.2011 tarihine kadar, daha sonra entegre yatırımların devam etmesi nedeniyle 12.08.2014 tarihine ve yine entegre yatırımların devam etmesi, 6360 sayılı Kanun 'un yürürlüğe girmesi ve EXPO 2016 dikkate alınarak 12.08.2017 tarihine, halihazırda devam eden ve mevcut sözleşmeye konu işlerin devamı niteliğindeki yeni işlerin hayata geçirilmesi için 28.11.2018 tarihine, bunun hitamında da özetle; 1995 yılından başlayarak günümüze kadar Antalya kentinin altyapı hizmetlerinin uluslararası standartlardaki seviyelere taşınmasında özelleştirme uygulamaları, finansman temini ve inşaat kontrollüğü konularında önemli bir deneyime ve güvenilirliğe sahip

ALDAŞ A.Ş.' nin Dünya Bankası, Avrupa Kalkınma Bankası, İLBANK gibi kurumlarca tanınmış referans bir müşavirlik firması olduğu, yaklaşık 23 senelik deneyimin kente hizmet üretme ve devamındaki açık olarak görülen kamu yararı göz önüne alınarak, yukarda sayılan tüm faydalar ve ALDAŞ AŞ'ye bugüne kadar tevdi edilen görevlerin ve hizmetlerin sürdürülmesi için; "Sürdürülebilir Şehirler Projesi" öngörülen kredi kapanış tarihi 31/08/2025 ve akabinde 2 yıl süreli kusur-sorumluluk süreci de göz önünde bulundurularak 31.08.2027 tarihine kadar uzatılmıştır.

Sonuç olarak; yukarıdaki açıklamalardan ve Avrupa Yatırım Bankası ile imzalanan Kredi İkraz anlaşmasından ve İller Bankası ile imzalanan Kredi İkraz Anlaşmalarının temelini oluşturan Proje Değerlendirme Belgelerinden de anlaşılacağı üzere, ASAT Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen tüm Uluslararası finansmanlı projeler, 1994 yılında Dünya Bankası hibe kredisi ile hazırlanan Antalya Master Fizibilite Raporuna konu entegre yatırımlar olup, bu yatırımlar birbirinden ayrı özellikte değildir.

Hali hazırda, ilk kredi ikraz anlaşmasına konu hizmetler tamamlanmamış olmakla beraber, ALDAŞ ASAT-ALDAŞ Sözleşmesine konu Uluslararası finansmanlı projelerde Proje Yönetim Birimi (PMU) olarak yükümlülüklerini devam ettirmektedir.

www.balioglu.net

ALDAŞ'ın proje yönetim birimi olarak yer aldığı tüm projeler deneyim gerektiren Uluslararası finansman sağlanan işler olup, bu çerçevede birbirine entegre ve birbirini tamamlayan yatırımlardır.

Bu itibarla, birbirinin devamı niteliğinde olan ikraz anlaşmalarının gereği olarak ASAT' ın, ortağı olduğu ALDAŞ' tan hizmet alımı için yapılan sözleşme ve buna bağlı iş ve işlemlerin hukuka uygun olduğu düşünülmektedir.

Nitekim, bu husus daha evvel değerlendirilerek Sayıştay 6. Dairesinin 04.01.2016 tarih ve 267 numaralı ilamıyla ALDAŞ' tan hizmet alımı için yapılan iş ve işlemlerin hukuka uygun olduğu hükme bağlanmıştır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulguda belirtilen hususa ilişkin bir açıklama yer almamış olup ASAT ve ALDAŞ'a dair bilgiler verilerek şirketle yürütülen çalışmalardan bahsedilmiş ve mevzuata aykırı bir durumun olmadığını iddia edilmiştir.

Bulguda belirtildiği üzere ALDAŞ adlı şirketle yapılan sözleşme gereği danışmanlık hizmet alımı yapan kamu idaresinde; iş bütünlüğü içinde yaptığı iş, teknik yeterlilik ve mesleki

birikimi gereği danışmanlık vasfıyla ilintilendirilmesi mümkün olmayan, çalışma saatlerinin tamamının ASAT'ın günlük işleri yerine getirmek olan personel çalıştırıldığı görülmüştür. Bu kişiler için ALDAŞ adlı şirkete danışmanlık gideri ödememekte bir nevi personel çalıştırmasına dayalı hizmet alımı çerçevesinde ücret ödemektedir.

Bu sebeple ilgili kişiler için kamu idaresinin ödediği ücrette personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında bulunan yüklenici karı sınırına riayet edilmesi gerekmektedir. Danışmanlık vasfı olmadan çalışan personel için ödenmesi gereken yüklenici karı % 7 yi geçemeyeceği ortadadır. Oysa 12.08.1996 tarihinde ASAT Genel Müdürlüğü ile ALDAŞ ile yapılan sözleşmede kar oranı personel ayrımı yapılmadan % 15 olarak hesaplanmıştır.

Sonuç sözleşme ile belirlenen kar oranı, belirlenen limit hadlerine çekilmeli ve ilgili personel için ödenecek yüklenici karının azaltılması gerekmektedir.

BULGU 12: İdarenin % 95 Ortaklık Payına Sahip Olduğu ALDAŞ Adlı Şirket İle Yapmış Olduğu Danışmanlık Hizmet Alımı Sözleşmesinde Hakediş Bedeline İlişkin Yapılan Sözleşmenin Fiyatlandırılmasının Ticari İcaplara Uymaması

www.balioglu.net

İdarenin % 95 ortaklık payına sahip olduğu ALDAŞ adlı şirket ile yapmış olduğu danışmanlık hizmet alımı sözleşmesinde hakediş bedeline ilişkin yapılan sözleşmenin fiyatlandırılmasının ticari icaplara uymadığı görülmüştür.

ASAT Genel Müdürlüğünün % 95 ortak olduğu ALDAŞ adlı şirket ile 12.08.1996 tarihinde 12 yıllığına imzalanan ve yönetim kurulu kararlarıyla uzatılan yönetim ve danışmanlık sözleşmesi bulunduğu görülmüştür. İlgili sözleşmede "*Sözleşme Ücreti ve Ödeme"* başlıklı 7'nci maddesinin 4 fıkrasında;

Her yıl ALDAŞ, ASAT Genel Müdürlüğünün onayı sunulmak üzere bir sonraki yıl için her bir iş kalemine ait doğrudan masrafları ve genel giderleri kapsayan ayrı bir bütçe hazırlayacaktır. Tahmin edilen doğrudan masraflar ve genel giderler genel yekununa % 15'lik bir kar uygulayacaktır. Doğrudan masraflar bütçede yer alan her bir hizmetin yerine getirilmesi için gerekli ay sayısının adam-ay ücretleri ile çarpılması ile tespit edilecektir. Genel giderler ise ALDAŞ'ın ASAT'ın sorumluluğunda bulunan hizmetleri yerine getirirken yapacağı personel, kira, ulaşım, haberleşme, elektrik, su ve ofis harcamalarını kapsayacaklardır. Bu bütçeler her takvim yılı başlangıcından önce, geçmiş yılın son üç ayı içerisinde hazırlanacaktır. ALDAŞ beş yıllık bir plan hazırlayarak, yıllık bütçelerin gerçekleşme oranına göre bu planı her yıl revize edilir." Şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda belirtilen sözleşme hükümlerinde anlaşılacağı üzere bütçede yer alan her bir hizmetin yerine getirilmesine bağlı olarak ilgili şirkete ödeme yapılması gerekliliği ifade edilmiştir. Şirket ile idare tarafından akdedilen sözleşmenin fiyatlandırılması maddesinde genel giderler başlığı altında şirkete kira, enerji, ulaşım, haberleşme, yemek, temsil, tanıtma masrafları yekunu üzerinden % 15 kar hesaplanarak ödeme yapılmaktadır. Bu duruma örnek verilecek olursa şirketin kiraladığı bina için ödenen elektrik faturası veya şirket personeli tarafından gidilen bir yere ait ulaşım faturası genel giderler başlığı altına yekun %15 kar konularak herhangi bir muayene kabul komisyonu tarafından incelenmeden idareye fatura edilmektedir. Yani danışmanlık hizmet alımı olarak imzalanan sözleşmede hizmet odaklı bir hakediş anlayışından, belirlenen giderleri karşılanması amacı çerçevesinde ortağı olunan şirkete ait bütçe aktarımına doğru evrilmiştir.

Bunula birlikte ALDAŞ adlı şirketin boru fabrikası olduğu, ASAT Genel Müdürlüğü dışında ticari faaliyeti olduğu ve bu işleri ile ilgili gider kalemlerinin de bu genel giderler kapsamı içinde bulunduğu düşünülürse ASAT a vermediği hizmetin bedelini, diğer bir deyişle başka başka faaliyetlerinden doğan giderleri de ASAT a %15 karla fatura ettiği, bu haliyle de kamu kaynağının eşitliksiz, haksız, rekabete ve şeffaflığa aykırı şekilde ASAT yönetimi tarafından şirkete aktarıldığı aşikârdır.

www.balioglu.net

Sonuç olarak bu sözleşme maddesinde genel giderlerin idare tarafından karşılanması ticari icaplara uygun olarak idareye verilen hizmet odaklı olarak yerine getirilmeli, bu genel giderlere kar oranı eklenerek idareye fatura edilmesinin 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunun ana ilkelerinden olan kamu kaynağının etkili ekonomik verimli olarak kullanılması ilkesine uygun olmadığı düşünülmekte olup şirketle idare arasından imzalanan sözleşmenin ilgili maddesinin yeniden ele alınması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Antalya Su ve Atıksu İdaresi (ASAT) Genel Müdürlüğü, 23.11.1981 tarihli ve 17523 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 20.11.1981 tarihli ve 2560 sayılı İSKİ Kanunun ek 5 ve geçici 10'uncu maddeleri hükümlerine dayanılarak 18.02.1995 tarihli ve 22206 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 28.12.1994 tarihli ve 94/6576 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile kurulan, müstakil bütçeli kamu tüzel kişiliğine haiz mahalli bir kamu kurumudur.

2560 Sayılı Kanunun 14.'üncü maddesine göre, ASAT Genel Müdürlüğünün, yurtiçi kuruluşlardan, İller Bankasından, Maliye Bakanlığının izniyle yurtdışı kuruluşlardan kredi ve borç alabilecektir.

Antalya Su ve Çevre Sağlığı Projesinin finansmanı için 05.07.1995 tarihinde Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (bundan sonra "Banka" olarak anılacaktır) ile ASAT Genel Müdürlüğü (bundan sonra "Borçlu" olarak anılacaktır) arasında bir ikraz antlaşması imzalanmıştır.

Bu ikraz antlaşması, Bakanlar Kurulu'nun 06.10.1995 tarihli ve 95/7355 Sayılı kararı ile onaylanmış, 19.10.1995 tarihli ve mükerrer 22438 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış,

Antlaşmaya göre projenin finansmanı için yüz milyon ABD doları tutarında kredi sağlanmış, Hazine, projeye garantör olmuştur.

Bu milletlerarası antlaşmanın, yani, ikraz antlaşmasının yürürlüğe girmesi, Türk Ticaret Kanunu'na göre kurulmuş bir şirket bulunması koşuluna bağlanmıştır.

Bu kanuni düzenlemelere ve özellikle Hazine'nin de garantörü bulunduğu milletlerarası bir antlaşmaya taahhüt edilen sorumlulukların ifası ve kredinin temin edilebilmesi şartı olarak, kamusal ve milletlerarası yükümlülüklerin ifa edilebilmesi amacı ile ALDAŞ A.Ş. kurulurken Antalya Büyükşehir Belediyesi Meclisinde karar alınmış, yukarıda anılan Bakanlar Kurulu kararına göre de, 13.12.1995 tarihinde Türk Ticaret Kanunu'na tabii olmak üzere ALDAŞ A.Ş. kurulmuştur.

www.balioglu.net

ALDAŞ A.Ş 'nin bu milletlerarası antlaşmayla yürürlüğe konulan proje ile bu proje için temin edilen kredi çerçevesinde halen devam eden entegre yatırımlar konusunda çalışmalarını sürdürdüğü,

ASAT Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen milletlerarası finansmanlı projeler 1994 yılında temin edilen Dünya Bankası hibe kredisi ile hazırlanan Antalya Master Fizibilite Raporuna konu entegre ve birbiriyle ilgili bulunan yatırımlar olduğundan ve bu yatırımlar birbirinden ayrı özellikte bulunmadığından, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun geçici 2'nci maddesine göre 4734 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce ihale edileceği yazılı olarak duyurulmuş veya ilan edilmiş olan işler ilgili olduğu kanun ve usullere göre sonuçlandırılacağından, proje süresinin ASAT-ALDAŞ sözleşmesi süresini aşması nedeni ile 15.05.2007 tarihinde yapılan sözleşme tadil protokolü ile sözleşme süresi 12.08.2011 tarihine kadar, daha sonra entegre yatırımların devam etmesi nedeniyle 12.08.2014 tarihine ve yine entegre yatırımların devam etmesi, 6360 sayılı Kanun 'un yürürlüğe girmesi ve EXPO 2016 dikkate alınarak 12.08.2017 tarihine, halihazırda devam eden ve mevcut sözleşmeye konu işlerin devamı niteliğindeki yeni işlerin hayata geçirilmesi için 28.11.2018 tarihine, bunun

hitamında da özetle; 1995 yılından başlayarak günümüze kadar Antalya kentinin altyapı hizmetlerinin uluslararası standartlardaki seviyelere taşınmasında özelleştirme uygulamaları, finansman temini ve inşaat kontrollüğü konularında önemli bir deneyime ve güvenilirliğe sahip ALDAŞ A.Ş.' nin Dünya Bankası, Avrupa Kalkınma Bankası, İLBANK gibi kurumlarca tanınmış referans bir müşavirlik firması olduğu, yaklaşık 23 senelik deneyimin kente hizmet üretme ve devamındaki açık olarak görülen kamu yararı göz önüne alınarak, yukarda sayılan tüm faydalar ve ALDAŞ AŞ'ye bugüne kadar tevdi edilen görevlerin ve hizmetlerin sürdürülmesi için; "Sürdürülebilir Şehirler Projesi" öngörülen kredi kapanış tarihi 31/08/2025 ve akabinde 2 yıl süreli kusur-sorumluluk süreci de göz önünde bulundurularak 31.08.2027 tarihine kadar uzatılmıştır.

Sonuç olarak; yukarıdaki açıklamalardan ve Avrupa Yatırım Bankası ile imzalanan Kredi İkraz anlaşmasından ve İller Bankası ile imzalanan Kredi İkraz Anlaşmalarının temelini oluşturan Proje Değerlendirme Belgelerinden de anlaşılacağı üzere, ASAT Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen tüm Uluslararası finansmanlı projeler, 1994 yılında Dünya Bankası hibe kredisi ile hazırlanan Antalya Master Fizibilite Raporuna konu entegre yatırımlar olup, bu yatırımlar birbirinden ayrı özellikte değildir.

Hali hazırda, ilk kredi ikraz anlaşmasına konu hizmetler tamamlanmamış olmakla beraber, ALDAŞ ASAT-ALDAŞ Sözleşmesine konu Uluslararası finansmanlı projelerde Proje Yönetim Birimi (PMU) olarak yükümlülüklerini devam ettirmektedir.

ALDAŞ'ın proje yönetim birimi olarak yer aldığı tüm projeler deneyim gerektiren Uluslararası finansman sağlanan işler olup, bu çerçevede birbirine entegre ve birbirini tamamlayan yatırımlardır.

Bu itibarla, birbirinin devamı niteliğinde olan ikraz anlaşmalarının gereği olarak ASAT' ın, ortağı olduğu ALDAŞ' tan hizmet alımı için yapılan sözleşme ve buna bağlı iş ve işlemlerin hukuka uygun olduğu düşünülmektedir.

Nitekim, bu husus daha evvel değerlendirilerek Sayıştay 6. Dairesinin 04.01.2016 tarih ve 267 numaralı ilamıyla ALDAŞ' tan hizmet alımı için yapılan iş ve işlemlerin hukuka uygun olduğu hükme bağlanmıştır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bulgu konusu hususa ilişkin bir izahatta bulunmamış olup ASAT ile ALDAŞ'a ilişkin kuruluş, verilen danışmanlık hizmetlerine ilişkin bazı özet bilgiler verilmiştir. Yine cevapta bahsedildiği üzere Sayıştay 6. Dairesinin 04.01.2016

www.balioglu.net

tarih ve 267 numaralı ilamının da bulguda belirttiğimiz hususla bir ilgisi bulunmamaktadır.

Bulguda özetle şirket ile idare tarafından akdedilen sözleşmenin fiyatlandırılması maddesinde genel giderler başlığı altında şirkete kira, enerji, ulaşım, haberleşme, yemek, temsil, tanıtma masrafları yekunu üzerinden % 15 kar hesaplanarak ödeme yapılmaktadır. Bu duruma örnek verilecek olursa şirketin kiraladığı bina için ödenen elektrik faturası veya şirket personeli tarafından gidilen bir yere ait ulaşım faturası genel giderler başlığı altına yekun %15 kar konularak herhangi bir muayene kabul komisyonu tarafından incelenmeden idareye fatura edilmektedir. Yani danışmanlık hizmet alımı olarak imzalanan sözleşmede hizmet odaklı bir hakediş anlayışından, belirlenen giderleri karşılanması amacı çerçevesinde ortağı olunan şirkete ait bütçe aktarımına doğru evrilmiştir.

Bunula birlikte ALDAŞ adlı şirketin boru fabrikası olduğu, ASAT Genel Müdürlüğü dışında ticari faaliyeti olduğu ve bu işleri ile ilgili gider kalemlerinin de bu genel giderler kapsamı içinde bulunduğu düşünülürse ASAT a vermediği hizmetin bedelini, diğer bir deyişle başka başka faaliyetlerinden doğan giderleri de ASAT a %15 karla fatura ettiği, bu haliyle de kamu kaynağının eşitliksiz, haksız, rekabete ve şeffaflığa aykırı şekilde ASAT yönetimi tarafından şirkete aktarıldığı aşikârdır.

www.balioglu.net

Sonuç olarak ASAT'ın ALDAŞ adlı şirketle olan ilişkisi danışmanlık hizmeti esasına yönelik olarak belirlenecek bir fiyatlamaya dönüştürülmesi ve yapılan sözleşmelerde alınacak danışmanlık hizmetlerin ve personelin tanımı yapılarak ortak olunan şirketin personel ve cari giderlerini karşılama anlayışından vazgeçilmesi gerekmektedir.

BULGU 13: İdarenin 696 Sayılı KHK Hükümlerine Aykırı Olarak Danışmanlık Hizmet Alımı Adı Altında Personel Çalıştırılması

Yapılan incelemelerde ASAT Genel Müdürlüğünün % 95 ortağı olduğu ALDAŞ adlı şirketi ile 12.08.1996 tarihinde 12 yıllığına imzalanan ve ASAT yönetim kurulu kararlarıyla uzatılan "yönetim ve danışmanlık" sözleşmesi bulunduğu görülmüştür. Ancak ilgili sözleşme hükümlerine istinaden yönetim ve danışmanlık hizmeti adı altında aşağıda tablosu yapılan unvanlarda personelin günlük sürekli idari hizmetlerde çalıştırıldığı tespit edilmiştir.

696 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamesinin 83'üncü maddesinde*; "4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir*.

"e*) 1) 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri (MİT Müsteşarlığı hariç) ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) sayılı listede yer alan idarelerin merkez ve taşra teşkilatları, il özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarına ait şirketler; merkezi yönetim, sosyal güvenlik kurumu, fon, kefalet sandığı, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı, gençlik hizmetleri ve spor il müdürlüğü, mahalli idare ve şirket bütçelerinden veya döner sermaye bütçelerinden, anılan liste kapsamındaki diğer idareler için ise kendi bütçelerinden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak şekilde alım yapamaz ve buna imkân sağlayan diğer mevzuat hükümleri uygulanmaz.*

2) Bu bendin uygulanmasında personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı; bu Kanun ve diğer mevzuattaki hükümler uyarınca ihale konusu işte çalıştırılacak personel sayısının ihale dokümanında belirlendiği, bu personelin çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı, yaklaşık maliyetinin en az %70'lik kısmının asgari işçilik maliyeti ile varsa ayni yemek ve yol giderleri dâhil işçilik giderinden oluştuğu ve niteliği gereği süreklilik arz eden işlere ilişkin hizmet alımlarını ifade eder. Mahalli idare veya şirketlerinin bütçelerinden yapılan, yıl boyunca devam eden, niteliği gereği süreklilik arz eden ve haftalık çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı park ve bahçe bakım ve onarımı ile çöp toplama, cadde, sokak, meydan ve benzerlerinin temizlik işlerine ilişkin alımlar personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak kabul edilir. Hizmet alım sözleşmesi kapsamında niteliği birbirinden farklı hizmet türlerinin bulunması halinde personel çalıştırılmasına dayalı olup olmama yönünden yapılacak değerlendirme her hizmet türü için ayrı ayrı yapılır. Danışmanlık hizmetleri, hastane bilgi yönetim sistemi hizmetleri ve çağrı merkezi hizmetlerine ilişkin alımlar personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak kabul edilmez…" Şeklinde ifade edilmiştir.

İlgili KHK'nın Ek 20'nci maddesinde; *İl özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, personel çalıştırılmasına dayalı hizmetleri 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22 nci maddesindeki limit ve şartlar ile 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait ve halen bu kapsamda hizmet alımı yaptığı mevcut şirketlerinden birine, bu nitelikte herhangi bir şirketi bulunmuyorsa münhasıran bu amaçla kuracakları bir şirkete gördürebilir…*" denilmektedir.

www.balioglu.net

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere belediyenin, bağlı kuruluşlarının bütçelerinden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak şekilde alım yapamayacağı ve buna imkân sağlayan diğer mevzuat hükümlerinin uygulanmayacağı belirtilmiştir. Yine bu idarelerin 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait ve halen bu kapsamda hizmet alımı yaptığı mevcut şirketlerinden birine, bu nitelikte herhangi bir şirketi bulunmuyorsa münhasıran bu amaçla kuracakları bir şirkete gördürebileceği ifade edilmiştir. Yine madde hükümlerinde danışmanlık hizmet alımlarının personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olmadığı açıkça belirtilmiştir.

ASAT Genel Müdürlüğünün % 95 oranında ortağı olduğu ALDAŞ adlı şirketten yönetim ve danışmanlık hizmeti alımı kapsamında aşağıda belirtilen unvanlı kişileri istihdam etmiştir. Bu kapsamda idare tarafından, günlük idari görevlerde çalışacak unvandaki kişiler çalıştırılmaktadır.

www.balioglu.net

Bu durumda;

İdarenin ortağı olduğu şirketten yapılan bu hizmet alımının bir kısmı personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak düşünülmesi halinde dahi bu kişilerin 696 sayılı KHK'nın 24 üncü maddesinde belirtilen;

a) 657 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6), (7) ve (8) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşımak,

b) Herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazanmamış olmak,

c) Bu kapsamda çalıştırılmalarına ilişkin olarak açtıkları davalardan ve/veya icra takiplerinden feragat edeceğine dair yazılı beyanda bulunmak,

ç) En son çalıştığı idare veya şirket ile daha önce kamu kurum ve kuruluşlarında alt işveren işçisi olarak çalıştığı iş sözleşmelerinden dolayı bu madde ile tanınan haklar karşılığında herhangi bir hak ve alacak talebinde bulunmayacağını ve bu haklarından feragat ettiğine dair yazılı bir sulh sözleşmesi yapmayı kabul ettiğini yazılı olarak beyan etmek şartlarını taşımak ile birlikte sınav ve güvenlik soruşturması gibi ilgili maddede belirtilen prosedürlerden geçerek istihdam edilmeleri gerekmektedir.

Bu hizmet alımı, danışmanlık hizmet alımı adı altında yapılması sebebiyle bu şartları

taşımayan kişiler,- bu defa da danışmanlık hizmeti alımı kapsamına aykırı olarak- günlük idari işlerde çalışabilecek duruma gelmektedir.

"Herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazanmamış olmak şartı" açık olarak KHK hükümlerinde belirtilmiş olmasına rağmen bu hizmet alım şekli ile idarede emekli kişilerin çalıştırıldığı görülmüştür.

Sonuç olarak, hizmet alımına konu danışmanlık bilgisi/ihtisası olmayan veya o amaçla istihdam edilmediği açık olan, çalışma saatlerinin tamamını idarede günlük işleri yerine getirmek olan bu personel için, ortağı olduğu şirkete danışmanlık hizmet bedeli ödemesi mümkün değildir.

Bu kişilerin bu haliyle diğer taraftan; 696 sayılı KHK kapsamında personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım şekli ile istihdam edilme şartlarını yerine getirilmesi gerektiği düşünülecek olsa dahi yukarıda anılan gerekçelerle bu da mümkün görünmemektedir.

Tablo 11:Personel listesi ve unvanları

Adı Soyadı	**Unvanı**
D.S.	Büro İşçisi
S.Y.	Arşiv Destek Elemanı
E.K.	Büro İşçisi
A.Ş.	İş Makineleri Operatörü
R.D.	Satın Alma Sorumlusu
M.Ö.	Halkla İlişkiler Görevlisi
U.Ç.	İş Makineleri Operatörü
V.A.	İnsan Kaynakları Yönetimi Meslek Elemanı
S.D.	İş Makineleri Operatörü
A.B.	Büro Memuru (İdari İşler)
N.K.	Eğitim Yöneticisi
B.K.	İş Makineleri Operatörü
B.E.	Sayaç Okuyucu

Kamu idaresi cevabında; "Her ne kadar bulgu konusu uygulama personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı şeklinde değerlendirmiş ise de, belirtilen görevlendirmeler ALDAŞ ile Genel Müdürlüğümüz arasında 29.11.2002 tarihinde imzalanan Sözleşme Tadilat Protokolünün A.3.4' ncü maddesinin; "*Su ve Atıksu işletme hizmetlerinin herhangi bir sebep ile ASAT tarafından üstlenilmesi durumunda, ASAT'ın hizmetlerin yürütülmesinde ihtiyaç duyacağı farklı alan ve konulardaki personel ihtiyaçlarının karşılanması amacı ile ASAT, ALDAŞ'tan personel talebinde bulunabilir. Söz konusu personel ALDAŞ tarafından istihdam edilerek, ASAT ofis ve şantiyelerinde görevlendirilir.",* hükmü gereği yapılmıştır.

www.balioglu.net

Kaldı ki, bulgu da bahsi geçen ve personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım şekli ile istihdam edilme şartlarını yerine getirilmesi gerektiği düşünülen 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Resmi Gazetede yayım tarihi 24.12.2017 olup, bulgu maddesinde adı geçen personellerin giriş tarihleri 696 sayılı KHK' nin yayım tarihinden öncedir." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında çalıştırılan personelin danışmanlık hizmet sözleşmesine istianden *ve* Atıksu işletme hizmetlerinin herhangi bir sebep ile ASAT tarafından üstlenilmesi durumunda, ASAT'ın hizmetlerin yürütülmesinde ihtiyaç duyacağı farklı alan ve konulardaki personel ihtiyaçlarının karşılanması amacı ile çalıştırıldığını ve bu personelin 696 sayılı KHK'dan önce istihdam edildiği belirtilmiştir.

Bulguda belirtildiği üzere belediyenin, bağlı kuruluşlarının bütçelerinden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak şekilde alım yapamayacağı ve buna imkân sağlayan diğer mevzuat hükümlerinin uygulanmayacağı belirtilmiştir. Yine bu idarelerin 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait ve halen bu kapsamda hizmet alımı yaptığı mevcut şirketlerinden birine, bu nitelikte herhangi bir şirketi bulunmuyorsa münhasıran bu amaçla kuracakları bir şirkete gördürebileceği ifade edilmiştir. Yine madde hükümlerinde danışmanlık hizmet alımlarının personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olmadığı açıkça belirtilmiştir.

Kamu idaresi cevabında bu kişilerin farklı alan ve konularda çalıştırıldığı söylense de bu kişilerin danışmanlık hizmeti verebilecek bir vasfı bulunmamaktadır. Bu sebeple kamu idaresi danışmanlık sözleşmesine istinaden 696 sayılı KHK hükümlerine aykırı olarak danışmanlık hizmet alımı içinde personel çalıştırılması hizmeti almaktadır. Ayrıca bu kişiler 696 sayılı KHK hükümlerinde belirtilen sınav vb prosedürlerden de geçirilmeden günlük sürekli hizmetlerde çalıştırılmaya devam edilmektedir.

Sonuç olarak bu kişilerin danışmanlık hizmet sözleşmesi içinde idarede günlük sürekli hizmetlerde çalıştırıılmaması gerekmektedir.

BULGU 14: İdarenin Termessos Kaynaklarında Plansız Biçimde Kuyu Açması Sebebiyle Su Debisinin Azalması ve Bu Azalımın Suyun İçindeki Arsenik Miktarını Arttırması Sebebiyle Arsenik Arıtma Tesisi Yatırımına İhtiyaç Duyulması

Yapılan incelemelerde idare tarafından Termessos kaynaklarında plansız biçimde kuyu açılması sebebiyle su debisinin azaldığı ve bu azalma sebebiyle suyun içindeki arsenik oranını arttırması sonucu bu kaynaktan çıkan su için 8.195.000,00-TL'ye arsenik arıtma tesisi yatırımı

www.balioglu.net

yapıldığı görülmüştür.

21.03.2018 tarih ve 200876 sayılı Orman ve Su İşleri Bakanlığı DSİ Hidroelektirk Enerji Daire Başkanlığının yazısında; Termessos (Kırkgöz) kaynakları rezervuarı üzerinde mevcut bir adet kuyuya ilave olarak kurumlardan herhangi bir izin alınmadan on dört adet yeni kuyu açıldığı, bölgedeki kuyuların derinliğinin ortalama 100 metre olduğunu ve yeni kuyularla bölgedeki yeraltı çekiminin geçmiş yıllarda 10-12 m3/sn iken şu an 2.00 m3/sn'ye kadar düştüğünü, mutlak koruma alanı olan bu bölgeye işletme kuyusu hariç başka bir tesissin ilgili mevzuatı gereği yapılamayacağı belirtilmiştir.

İlgili yazıdan da anlaşılacağı üzere yer altı suyu mevzuatı çok eski bir mevzuat olmakla birlikte yer altı suyuna ilişkin bütün yetkiler Devlet Su İşlerine Genel Müdürlüğüne bırakılmaktadır. Ancak sahada su hizmeti veren idare tarafından hizmetlerin etkin, verimli ve zamanında sunulması için su kuyu açımı için izin almaması gerektiği kanaatindeyiz. Ancak idare tarafından su temin hizmeti sunulması döngüsü içinde kaynaklarından elde edilecek su miktarı planlamaları için analizler yapılarak çevre ve doğal yapıyla uyumlu, su kaynaklarının verimini engellemeyecek biçimde yeni su kaynakları elde edilmesi esasına göre hareket edilmelidir.

www.balioglu.net

Yapılan incelemelerde de görüldüğü üzere Termesssos bölgesinde yeni açılan on dört kuyu ile birlikte suyun debisinin yaklaşık 6 kat düştüğü resmi yazıyla kuruma bildirilmiştir. İdare tarafından sondaj izinleri alınmadığı için bu bilgi de hatalıdır. Çünkü kuyu envanteri yapılması neticesinde ilgili bölgede yaklaşık kırk adet kuyunun bulunduğu tespit edilmiştir. Bu durum çevre ve doğal yapıyla uyumlu, su kaynaklarının verimini engellemeyecek kaynak bulma anlayışından uzak günü kurtarma şeklinde yatırımların yapıldığını göstermektedir.

Bir bölgede çok kuyu açma ile sudan alınacak verim kuyu çarpımı kadar olmamaktadır. Yani bir bölgede 10 m3/sn bir kuyu varken ikinci bir kuyu açılacak olsa bu kuyudan da 10m3/sn verim alınması her zaman mümkün olmadığı bilimsel verilerle açıklanmış olup çok kuyu açmak çok su elde amacına da her zaman hizmet etmemektedir. Görüleceği üzere aynı bölgede açılan kuyular sebebiyle kaynakta 6 kat debi azalımı gerçekleşmiş olup kuyu açma maliyetleri de düşünüldüğünde idare bütçesinden bir bölgede her kuyuya aynı maliyeti ödenirken açtırdığı kuyudan aynı verimi alamamaktadır.

Yine aynı yazıda belirtildiği üzere bölgede plansız açılan kuyular su debisini azaltmış ve ortalama kuyu derinliği 100 metre olduğunu ve yeni kuyularla bu derinliğin artabileceği

vurgulanmıştır. Su temini için kaynakta derinlik artması suyun içinde bulunan arsenik oranını arttıran bir neden olduğu da düşünüldüğünde bölgede alınan verilerde Sağlık Bakanlığınca belirlenen arsenik seviyesi aşılmış ve bölgeye 8.195.000,00-TL tutarında içme suyu paket artırma tesisi yatırımı yapılmıştır.

Sonuç olarak su temin hizmeti sunan idarenin su kaynakları için orta ve uzun vadeli planı olması gerekmekte olup açılacak kuyuların kamu yararına uygun, çevre ve doğal yapıyla uyumlu, mutlak koruma alanları mevzuatına uygun olarak, su kaynaklarının verimini engellemeyecek şekilde maliyeti en aza indirecek analizlerle yerine getirmelidir

Kamu idaresi cevabında; İlimiz turizm ve çeşitli nedenlerle kente göçün en çok yaşandığı illerden biri olduğundan, su tüketiminin her yıl %5 arttığı görülmektedir. Bu nedenle yeni oluşturulan yerleşim alanlarının içme ve kullanma suyu ihtiyaçlarının karşılanabilmesi amacıyla yeni su kaynaklarına ihtiyaç duyulmakta ve yüzey kaynaklarının yetersiz olması nedeniyle ihtiyaç duyulan sular yeraltı sularından karşılanmaktadır.

www.balioglu.net

Merkez ve merkez ilçelerindeki Jeolojik yapının uygun olması nedeniyle, Termessos, Duraliler ve Boğaçay Pompa Tesislerinde yapılan sondajların verimi arttırmasına rağmen, yeraltı su seviye veya debilerinin herhangi bir şekilde etkilenmediği görülmüştür. Ayrıca yeraltı su seviyelerinde yaşanan düşümlerin mevsimsel olduğu ve kuraklığın olduğu 2017 ve 2018 yıllarında birkaç metrelik düşümlerin olduğu; ancak takip eden yağışlı dönemlerin sonunda yeraltı su seviyelerinin yükseldiği tespit edilmiştir.

Kurumumuz tarafından ihtiyaca binaen açılan kuyuların sayılarında ve buna bağlı olarak debilerinde düşüm gözlenmediği tespit edilmiştir. 2014 yılında yapılan ölçümlerde 15 kuyu ile 3600m³/saat su çekilirken ölçümlerde yeraltı su seviyesi (Dinamik seviye) 70 m. civarında iken, ilave 14 kuyunun açılması ile birlikte kuyu sayısı 29 adet olmuş ve çekilen su miktarı 6400 m³/saate çıkarılmış olmasına rağmen yeraltı su seviyesi 72 m.'ler civarındadır. Halen ilave kuyularla birlikte kuyu sayımız 40 adet olmuş ve çekilen su miktarı 7600 m³/saate çıkmış olmasına rağmen yeraltı su seviyesi yaklaşık 68 m.'dir.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı DSİ Hidroelektrik Elektrik Enerji Daire Başkanlığının 21.03.2018 tarih ve 200876 sayılı yazısında; Termesos (Kırkgöz) Kaynakları rezervuarı üzerinde açılan kuyulardan yapılan çekim nedeniyle, geçmiş yıllarda 10-12$m^3/$sn'den, 2.00 m3/sn'ye ye düştüğünden bahsedilmektedir.

Ancak, Termesos Pompa istasyonu ile Kırkgöz kaynakları aynı yer olarak anılmakla

birlikte farklı yerler olup, iki yer arasında 12 km'lik bir mesafe vardır ve Termesos sondaj alanı Kırkgöz Kaynaklarının membasında (rezerv alanında) yer almamaktadır.

Kaldı ki, Kırkgöz kaynaklarından boşalan milyarlarca metreküp su travertenin ''Traverten; Antalya ilinin üzerine oturduğu, süngerimsi dokuda, boşluklu ve üç yüz metre kalınlığında, doğuda Aksu Çayı, batıda Beydağlarına kadar uzanan (21 km), güneyde ise deniz kenarından, kuzeydeki Kırkgöz kaynaklarına kadar 30 km. olmak üzere 630 km²'lik alana yayılan ana kaya'' altından denize ulaşmaktadır. Bu da, milyarlarca metreküp suyun serbest olarak denize boşalmakta olduğu anlamına gelmektedir.

Bu nedenle de, şehir içinde yapılan sondajların birçoğundan 100 lt/sn'nin üzerindeki debilerde su alınabilmektedir. Örneğin YSE depo, Kütükçü 118 ve 148 nolu depo yanlarında 2018 yılında yapılan sondajlarda 100 lt/sn'nin üzerinde sular alınmıştır.

Kurumumuzca gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda, Termessos pompa istasyonu civarında açılan kuyular ve artan üretime bağlı olarak endişe verici düşümlerin gerçekleşmediği görülmüştür. Ayrıca yeni açılan kuyularımızda daha derin açılmayıp 100 m. derinliğindedir.

www.balioglu.net

Dolayısıyla, artan arsenik miktarının formasyondan mı yoksa sanayi atıklarından mı kaynaklandığı kesin olarak tespit edilememiş olmakla birlikte jeolojik yapıdan kaynaklanmasının mümkün olabileceği kanaati daha güçlüdür.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında su ihtiyacı nedeniyle yer altı suyu kuyusunun sayısının arttığını ayrıca kuyu artışı nedeniyle derinlik ve debi azalışının bulunmadığını, mevsimsel kuraklık dönemlerinin olduğunu, bakanlık yazısıyla bölgenin aynı yer olmadığını, arsenik artışının birçok nedenden kaynaklanabileceği belirtilmiştir.

Bulguda belirtildiği üzere bölgede yapılacak hidroelektrik santrali için sorulan görüş yazısına istinaden verilen cevapta bölgedeki yeraltı çekiminin geçmiş yıllarda 10-12 m3/sn iken şu an 2.00 m3/sn'ye kadar düştüğünü, mutlak koruma alanı olan bu bölgeye işletme kuyusu hariç başka bir tesisin ilgili mevzuatı gereği yapılamayacağı belirtilmesi bölgenin aynı yer olduğunu göstermektedir. Ayrıca ilgili yazıda son açılan on dört kuyu kavramının geçmesi de kamu idaresinin cevabında da ilave 14 kuyunun açıldığından bahsediyor olması bölgenin aynı yer olduğunu kanıtlamaktadır. Bu durum DSİ yeraltı suyu konusunda tek yetkili kurum olmasına rağmen bölgede açılan kuyu adedini bilmediğini de göstermektedir.

Bölgede şu an kırk adet kuyu bulunmakta olup ortalama derinliğinin idarenin cevabının

aksine 100 metre olduğu Bakanlık yazısında yine ifade edilmiştir. Su temini için kaynakta derinlik artması suyun içinde bulunan arsenik oranını arttıran bir neden olduğu da düşünüldüğünde bölgede alınan verilerde Sağlık Bakanlığınca belirlenen arsenik seviyesi aşılmış ve bölgeye 8.195.000,00-TL tutarında içme suyu paket artırma tesisi yatırımı yapılmıştır.

Her ne kadar kamu idaresi cevabında aksini iddia etse de bir bölgede çok kuyu açma ile sudan alınacak verim kuyu çarpımı kadar olmamaktadır. Yani bir bölgede 10 m3/sn bir kuyu varken ikinci bir kuyu açılacak olsa bu kuyudan da 10m3/sn verim alınması her zaman mümkün olmadığı bilimsel verilerle açıklanmış olup çok kuyu açmak çok su elde amacına da her zaman hizmet etmemektedir. Görüleceği üzere aynı bölgede açılan kuyular sebebiyle kaynakta 6 kat debi azalımı gerçekleşmiş olup kuyu açma maliyetleri de düşünüldüğünde idare bütçesinden bir bölgede her kuyuya aynı maliyeti ödenirken açtırdığı kuyudan aynı verimi alamamaktadır.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabından da anlaşılacağı üzere her geçen gün artan su ihtiyacı nedeniyle kuyu açma düşüncesinden öte su temin hizmeti sunan idarenin su kaynakları için orta ve uzun vadeli planı olması gerekmekte olup açılacak kuyuların kamu yararına uygun, çevre ve doğal yapıyla uyumlu, mutlak koruma alanları mevzuatına uygun olarak, su kaynaklarının verimini engellemeyecek şekilde maliyeti en aza indirecek analizlerle yerine getirmelidir.

www.balioglu.net

BULGU 15: İhalelerin Doğrudan Temin Yoluyla Kısımlara Bölünmesi

Doğrudan teminle yapılan alımların incelenmesi sonucunda; Daire Başkanlıkları tarafından yapılan bazı alımların, ihale edilmesi gerekirken kısımlara bölünmek suretiyle doğrudan teminle gerçekleştirildiği görülmüştür.

Kurum bünyesindeki muhtelif birimlerin 12 ay boyunca her ay tekrarlayan benzer türden ihtiyaçlarının karşılanması için yapılan harcamalar 2018 yılı için belirlenen doğrudan temin limitinin oldukça üzerindedir. Yapılan incelemelerde farklı tarihlerde; Atıksu Arıtma Dairesi Başkanlığının Tüm A.A.T'lerde Kullanılmak Üzere Kamyon Kiralanması işi için 420.694,00 TL tutarında, Su Şebeke ve Arıtma Tesisleri Dairesi Başkanlığının İş Makinası Kiralanması Hizmet Alım işi için 246.518,00 TL tutarında, Kanalizasyon Dairesi Başkanlığının Koruge Boru Alım işi için 313.370,00 TL tutarında ödenek harcadığı görülmüştür. Aynı ihalelerin konusu olabilecek bu alımlar kendi aralarında birleştirilerek ihale edilmek yerine kısımlar halinde yapılmıştır. Bu şekilde, normalde ihale usulüne tabi olarak tek kalemde temin

edilmesi gereken ihtiyaçlar, bölünmek suretiyle ihale yapılmaksızın temin edilmiş olmaktadır.

4734 sayılı kanunun "*Kapsam"* başlıklı 2'nci maddesinde: "*Aşağıda belirtilen idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülür:*

a) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler." Denilmektedir.

Aynı kanunun "*Tanımlar"* başlıklı 4'ncü maddesinde;

"Pazarlık usul: Bu Kanunda belirtilen hallerde kullanılabilen, ihale sürecinin iki aşamalı olarak gerçekleştirildiği ve idarenin ihale konusu işin teknik detayları ile gerçekleştirme yöntemlerini ve belli hallerde fiyatı isteklilerle görüştüğü usulü, Doğrudan temin: Bu Kanunda belirtilen hallerde ihtiyaçların, idare tarafından davet edilen isteklilerle teknik şartların ve fiyatın görüşülerek doğrudan temin edilebildiği usulü," İfade eder denilmiştir.

Öte taraftan "Temel İlkeler" başlıklı 5'nci maddesinde de;

Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği, bu kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olduğu, diğer ihale usullerinin Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabileceği ifade edilmiştir.

Yukarıdaki hükümler birlikte değerlendirildiğinde, pazarlık veya doğrudan temin usulünün ancak bu kanunda belirtilen hallerde kullanılabileceği, bu haller dışında kalan ihtiyaçların temel ihale usulleri olan "Açık ihale" veya "Belli İstekliler Arasında İhale" usullerinden birisi ile temininin zorunlu olduğu ortaya konulmuştur.

Aynı Kanunun 21 ve 22'nci maddelerinde pazarlık ve doğrudan temin usullerinin hangi hallerde kullanılabileceği ayrıntılı olarak ifade edilmiştir. Buna karşılık kurum yaklaşık maliyeti Kanunun belirlediği alt sınırın üstünde kalan ihtiyaçlarını ihale yoluyla karşılamak yerine kısımlara bölmek suretiyle piyasadan doğrudan temin etmeyi tercih etmiştir. Alım konusu ihtiyacın her ay tekrarlaması ve ihtiyaç tutarının gerçekleşen aylık tutara bakıldığında, eşik değerin üzerinde oluşacağının öngörülmemesi, işi kısımlara bölerek doğrudan temin eden kurumun eşik değerlerin altında kalmayı amaçladığını göstermektedir.

www.balioglu.net

Sonuç olarak Kanunun ihale düzenlenmesini zorunlu kılan tutarın oldukça üzerinde kalmasına rağmen sürekli ihtiyaç olarak nitelendirilebilecek mal veya hizmet alımlarının ihale yapılmadan doğrudan temin usulü ile karşılanması mevzuat hükümlerine aykırı olup sürekli ihtiyaç olarak nitelendirilecek alımların ihale mevzuatının gerekli kıldığı ihale şekilleriyle temin edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Kanunda belirtilen ihale usulleriyle alımı gereken bir ihtiyacın, zikredilen 22 nci maddenin (d) bendi için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde adet bazında veya aynı ihale konusu içerisinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmetlerin kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle 4734 sayılı Kanun'un 22 nci maddesinin (d) bendine göre temini yoluna gidilmesi Kanuna aykırılık teşkil ettiği hususuna kurumumuzca azami özen gösterilmektedir.

Bilindiği üzere, 6360 sayılı Yasa ile görev ve hizmet alanımız il sınırı haline gelmiş olup, yaklaşık 650 kilometrelik kıyı şeridini kapsamaktadır. İlimizin turizm bölgesi olması nedeniyle Su, Atıksu ve Kanalizasyon Bakım Onarım İşletme, Yağmursuyu İşletme Ekipleri hizmet standardı gereği 7 gün 24 saat esasına göre hizmet vermektedir. Bu bağlamda acil ihtiyaçların karşılanması ve tüketime göre depolarda belli bir malzeme stoğunun bulundurulması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Genel Müdürlüğümüz tarafından merkez ve ilçe şube müdürlüklerinde su ve kanalizasyon yapım, bakım, onarım işlerinde kullanılmak üzere her sene boru alım ihaleleri gerçekleştirilmektedir.

Şöyle ki, 2017 yılı Nisan ayı içerisinde koruge boru, polietilen boru ek parçaları alımı için yaklaşık maliyet çalışmalarına başlanılmıştır. 11.05.2017 ve 03.04.2018 tarihlerinde alımın ihalesi için 4734 Sayılı ihale Kanununun 19. maddesine göre Yönetim Kurulu Kararı alınmış, 15.06.2017 ve 04.05.2018 tarihlerinde ihaleler gerçekleştirilmiştir. İşin sözleşmeleri 11.07.2017 ve 06.06.2018 tarihlerinde imzalanmış ve iş bitim tarihi 08.10.2017 ve 19.08.2018 olarak belirlenmiştir. İhale yolu ile alınan boruların teslimine 07.10.2017 ile 24.07.2018- tarihlerinde başlanmıştır.

Atıksu Arıtma Tesislerinde ihtiyaç duyulan ve biyolojik arıtma sonucu günlük oluşan arıtma çamurlarının susuzlaştırılması ve uzaklaştırılması işlemi için kullanılan, tesislerin sorunsuz bir şekilde işletilmesinde çok büyük öneme sahip Katyonik Polielektrolitin temini açık ihale ile bir yıllık periyotlar şeklinde piyasadan tedarik edilmekte olup, tabloda belirtilen

Katyonik Polielektrolitin teminine yönelik doğrudan teminler, 30.01.2018 tarihinde yapılan açık ihalede yaşanan itiraz sürecinden ve İKN:2017/698796 numaralı sözleşmenin yürütülmesinde yüklenici firmanın sözleşme şartlarını yerine getirmemesi sonucu oluşan fesih işlemlerinden kaynaklanan boşluklardan dolayı sadece yeni ihalenin yapılmasına kadar olan süreçteki ihtiyacı karşılayacak miktarlarda yapılan alımlara ilişkindir.

Yine, Elektrik Makine ve İkmal Daire Başkanlığı aynı zamanda kurumun destek hizmetleri birimi olması nedeni ile diğer birimlerden gelen vinç kiralama taleplerini dikkate alarak piyasa araştırması yapılmış ve ilgili birimlerin talepleri karşılanmıştır. Bu bağlamda, Vinç kiralanması hizmet alımı işi;

a)Diğer birimlerden gelen talepler doğrultusunda yapıldığından ihaleye çıkılacak yaklaşık maliyetin tam olarak tespit edilememesi,

b)Talep edilen vinçler genellikle aciliyet arz eden (Dalgıç pompa sökme, Çekici Tıra Boru Yüklenmesi, Pompa Nakli, Boru Nakli, Jeneratör Nakli, Çamur Yükleme, Sepet ile havuz temizliği yapılması, Forklift ile çalışma gibi) arıza bakım onarım işlerinde kullanılması ve de her talep için ihtiyaç olan vinç türü ve kapasitelerinin farklılıklar taşıması,

c)İhale yapılması durumunda gelecek taleplerin arıza ve onarım işlerine dayalı olması nedeniyle öngörülen miktarın altında kalması durumunda kamu zararı oluşacağı değerlendirildiğinden doğrudan temin ile yapılmıştır.

Dolayısıyla, ihale hazırlık sürecinden, malların teslim süresi arasında kalan süre zarfında ve aynı şekilde belediyelerin asfalt çalışmaları nedeniyle aciliyet arz eden ve beklenmeye tahammülü olmayan su, kanalizasyon ve yağmursuyu hatları, A.A Tesisleri ile diğer acil bakım, onarım ve imalatlarda, ihalede yaşanan itiraz sürecinden ve sözleşmenin yürütülmesindeki fesih işlemlerinden kaynaklı yeni ihalenin yapılmasına kadar olan süreçte doğrudan temin yöntemi tercih edilmiştir." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında doğrudan temin ile yapılan alımların parçalara bölünmesinin gerekçelerine yer vermiştir. Bu gerekçeler arasında mevcut ihalelerin iptali, ihale için yaklaşık maliyet tespitinde yaşanan zorluklar ve temin edilen malzemelerin niteliği gereği ne miktarda ihtiyaç duyulacağının önceden tespit edilememesi gösterilmiştir.

Bulguda kurum tarafından parçalara bölünerek yapılan bütün alımlara yer verilmemiş, örnek olması açısından 3 kalem Katyonik Polielektrolit,Koruge Boru Alımı Vinç Kiralanması

www.balioglu.net

işine yer verilmiştir.

İdare her nekadar ihtiyaç miktarının önceden tespit edilemediğinden veya yaklaşık maliyetinin tespit edilemedğinden bahsetse de önceki yıllarda da idarece aynı alımların yapıldığı, bu alımların yaklaşık maliyetinin idarece tespit edilmesinin mümkün olduğu, 2017 yılında yine idarece yapılan vinç kiralamaları ya da boru alımlarının miktar olarak da idareye belli oranda fikir vereceği düşünülebilir.

Mal alımlarının parçalara bölünmesi 2017 yılında da tespit edilmiş ve denetim raporunda yer verilmiştir. İdarece gereken özen gösterilerek Kamu İhale Kanunu'nda yer alan mevzuat hükümlerine göre ihale usullerinden biriyle teminlerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 16: Kurum İhalelerinde İdareden Kaynaklanan Sebeplerin Gerekçe Gösterilerek Makul Olmayan Süre Uzatımları Verilmesi

Kurum iş ve işlemlerinde yapılan incelemelerde idarenin mal, hizmet ve yapım işine ilişkin ihalelerinde süre uzatımlarının fazla olduğu, birçok iş için ihale dokümanında işin bitirilmesi gereken süreleri aşan miktarlarda süre uzatımlarının verildiği görülmüştür.

www.balioglu.net

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun *"Mücbir Sebepler"* başlıklı 10' uncu maddesinde;

"Mücbir sebep olarak kabul edilebilecek haller aşağıda belirtilmiştir:

a) Doğal afetler.

b) Kanuni grev.

c) Genel salgın hastalık.

d) Kısmî veya genel seferberlik ilânı.

e) Gerektiğinde Kurum tarafından belirlenecek benzeri diğer haller.

Süre uzatımı verilmesi, sözleşmenin feshi gibi durumlar da dahil olmak üzere, idare tarafından yukarıda belirtilen hallerin mücbir sebep olarak kabul edilebilmesi için; yükleniciden kaynaklanan bir kusurdan ileri gelmemiş olması, taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması, yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş bulunması, mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen yirmi gün içinde yüklenicinin idareye yazılı olarak bildirimde bulunması ve yetkili merciler tarafından belgelendirilmesi zorunludur"

Hükmüne yer verilmiştir.

Kamu İhale Sözleşmeli Kanunu'nda yer verilen bu hükümlere istinaden çıkarılan Yapım İşleri Genel Şartnamesinin *"İşin süresi ve sürenin uzatılması"* başlıklı 29'uncu maddesinde;

"(1) İşin, sözleşmesinde belirlenen zamanda tamamlanıp geçici kabule hazır hale getirilmemesi durumunda, gecikilen her gün için sözleşmesinde öngörülen günlük gecikme cezası uygulanır.

...

(4) İdarenin, sözleşmenin ifasına ilişkin yükümlülüklerini Yüklenicinin kusuru olmaksızın yerine getirmemesi (yer teslimi, projelerin onaylanması, iş programının onaylanması, ödenek yetersizliği gibi) ve bu sebeple sorumluluğu Yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi, bu durumun taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması ve Yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş olması halinde, işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre, işin bir kısmına veya tamamına ait süre en az gecikilen süre kadar uzatılır.

(5) Öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olduğu hallerde ilave işin gerektirdiği ek süre Yükleniciye verilir.

(6) Mücbir sebepler ve/veya idarenin sebep olduğu hallerden dolayı, işte sorumluluğu yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi halinde, durum idarece incelenerek işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre işin bir kısmına veya tamamına ait süre uzatılır.

..." hükmüne yer verilişitir. Yine Hizmet İşleri Genel Şartnamesi ile Mal Alımlarına Ait Tip Sözleşmede de işin süresi ve sürenin uzatılması başlığı altında benzer düzenlemelere yer verilmiştir. Yüklenicinin kusuru olmadan yer teslimi, projelerin onaylanması, iş programının onaylanması, ödenek yetersizliği gibi sebeplerin ortaya çıkması durumunda da idarece süre uzatımında bulunulabileceği belirlenmiştir.

Her ne kadar Kamu İhale Kurumu tarafından yüklenicinin herhangi bir kusuru olmadan idarenin kusurundan kaynaklanan durumlarda süre uzatımı verilebileceği belirtilmiş ise de ilgili hüküm idarenin kendi kusurundan kaynaklanan sebeplerle yükleniciyi zarara uğratmasının önüne geçilmesi içindir. İdarenin kusurunu ortadan kaldıran bir durum değildir. Nitekim 657 sayılı Devlet Memurlar Kanunu'nun

www.balioglu.net

"Amir durumda olan devlet memurlarının görev ve sorumlulukları" başlıklı 10'uncu maddesi;

"Devlet memurları amiri oldukları kuruluş ve hizmet birimlerinde kanun ve diğer mevzuatla belirlenen görevleri zamanında ve eksiksiz olarak yapmaktan ve yaptırmaktan, maiyetindeki memurlarını yetiştirmekten, hal ve hareketlerini takip ve kontrol etmekten görevli sorumludurlar." Hükmü,

"Devlet memurlarının görev ve sorumlulukları" başlıklı 11'inci Maddesi;

"Devlet memurları kanun ve diğer mevzuatta belirtilen esaslara uymakla ve amirler tarafından verilen görevleri yerine getirmekle yükümlü ve görevlerinin iyi ve doğru yürütülmesinden amirlerine karşı sorumludurlar." Hükmü ile

"Kişisel sorumluluk ve zarar" başlıklı 12' nci maddesi;

"Devlet memurları, görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmek ve kendilerine teslim edilen Devlet malını korumak ve her an hizmete hazır halde bulundurmak için gerekli tedbirleri almak zorundadırlar. Devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından rayiç bedeli üzerinden ödenmesi esastır." Hükümleri gereğince kamu görevlileri kendilerine Kanun ve diğer mevzuatlarla verilen görevleri zamanında ve eksiksiz olarak yapmakta sorumlu tutulmaktadırlar.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle yüklenicinin kusuru olmaksızın yer teslimi, projelerin onaylanması, iş programının onaylanması, ödenek yetersizliği gibi gerekçelerle süre uzatımına sebebiyet veren görevlilerin sorumluluğu doğmaktadır. Kurum kayıtlarında yapılan incelemelerde ihaleli işlerde süre uzatımı miktarlarının çok olduğu, bazı işlerinde süre uzatımlarının iş artışlarına dayanmasına rağmen artışı gerçekleştirilen işle orantılı olmadığı, aşağıda yer verilen tablodan görüleceği üzere kimi işlerde ise işin normal süresinin bile üzerinde süre uzatımlarının verildiği görülmektedir.

Tablo 12: Süre Uzatımı Verilen İşler Listesi

İhale No	İşin Adı	İşin Süresi	Süre uzatımı
2015/151430	Kemer atıksu arıtma tesisi kapasite artırımı ve rehabilitasyonu proje hazırlama işi	364	1095
2017/585686	Alanya ilçesi ve manavgat truizm bölgeleri kanalizasyon şebekesi yapım ve rehabilitasyon işi	150	308

www.balioglu.net

2017/449032	Korkuteli kanalizasyon şebeke yapım işi	180	316
2017/390377	Düktil boru alımı işi	120	250
2018/99604	Belek-2 atıksu arıtma tesisi dengeleme havuzu yapım işi	90	120
2018/24175	Atıksu arıtma tesisleri rehabilitasyon işi	180	165
2017/251726	Hazır terfi pompa istasyonları ve basınç hatları yapım işi	285	235
2018/50966	Boğaçayı deplase projesi yapım işi	100	74

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "*Temel ilkeler"* başlıklı 5'inci maddesinde;

" İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur." Hükmüne yer verilmiştir. Görüleceği üzere idare yapmış olduğu ihalelerde rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliliği, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını sağlamaktan sorumludur. İdare tarafından 300 günde yapılması ön görülen bir işin süre uzatımları ile 500 günde yaptırılması birçok ihale ilkesini zedeleyecektir. İşi 300 günde bitiremeyeceğini düşünen yüklenicilerin ihaleye teklif vermesini engelleyip rekabeti engelleyebileceği gibi idarenin güvenirliliğini de etkileyecektir.

www.balioglu.net

Yukarıda belirtilen gerekçelerle her ne kadar idarenin kusurundan kaynaklanan gerekçelerle süre uzatımı verilecek olsa da bu husus idareler tarafından sürekli başvurulan bir yol olarak görülmemeli, ödenek planlaması ve iş süreleri daha isabetli tespit edilmeli ve ihalelerde rekabeti engelleyecek hususlardan kaçınılmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "Kurum ihalelerinde ödenek planlamasının ve iş sürelerinin daha isabetli tespit edilmesine dikkat edilecektir." Denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir. Bulgu konusu hususa ilişkin gerekli çalışmaların yapılacağı belirtilmiş olup konu müteakip denetim döneminde yapılacak incelemelerde izlenecektir.

BULGU 17: Revize Birim Fiyata Esas Miktarların Tespitinde Hatalı Uygulamalar

Kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin incelenmesinde iş artışı ve eksilişine ihtiyaç duyulan durumlarda ihale kapsamında yaptırılması öngörülen iş kalemlerinin keşif artışı ile yeniden tespit edildiği ve revize birim fiyat hesaplamasında ilk yapılan esas sözleşmenin göz ardı edilerek, keşif artışı sonrası tespit edilen verilerin ana sözleşme olduğu varsayılıp hatalı revize birim fiyat hesaplandığı görülmüştür.

Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun "S*özleşme kapsamında yaptırılabilecek ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi*" başlıklı 24'üncü maddesi;

"Mal ve hizmet alımlarıyla yapım sözleşmelerinde, öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan iş;

a) Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b) İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması,

Şartlarıyla, anahtar teslimi götürü bedel ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin % 10'una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen mal ve hizmet alımlarıyla yapım işleri sözleşmelerinde ise % 20 'sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir."

Hükmü,

Kamu İhale Genel Tebliğinin *"Yapım işlerinde iş kalemi miktarının değişmesi"* başlıklı 52'nci maddesi;

"*Yapım işlerine ait tip sözleşmenin "İş kalemi miktarının değişmesi" başlıklı 29 uncu maddesine göre teklif birim fiyat sözleşmelerde iş kalemi miktarının değişmesi halinde;* ***s****özleşme eki birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her hangi bir iş kaleminin miktarında, işin devamı sırasında %20'yi aşan artışın meydana gelmesi (örnekteki gibi, bu iş kaleminde %50'lik bir artış olması halinde) ve bu toplam artışın (örnekteki gibi %50) aynı zamanda sözleşme bedelinin yüzde 1'ini (örnekteki gibi %2,5) geçmesi halinde, artışın sözleşme bedeli içindeki payı nispetinde ilgili iş kalemine ait birim fiyat aşağıda gösterildiği şekilde revize edilir ve bu iş kaleminin yüzde yirmi artışı aşan (örnekteki gibi, %50-%20=%30 'luk kısmına) kısmına revize birim fiyat üzerinden ödeme yapılır."*

Hükmü,

Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşme'nin *"İş kalemi miktarının değişmesi"* başlıklı;

"Sözleşme eki birim fiyat teklif cetvelinde yer alan her hangi bir iş kaleminin miktarında, işin devamı sırasında % 20'yi aşan artışın meydana gelmesi ve toplam artışın aynı zamanda sözleşme bedelinin yüzde 1'ini geçmesi halinde, artışın sözleşme bedeli içindeki payı nispetinde ilgili iş kalemine ait birim fiyat aşağıda gösterildiği şekilde revize edilir ve bu iş

www.balioglu.net

kaleminin yüzde yirmi artışı aşan kısmına revize birim fiyat üzerinden ödeme yapılır.

$$R = F \times [1 - (A \times F) / S]$$

S = Sözleşme bedeli (TL),

F = İş kaleminin sözleşme birim fiyatı (TL / ….),

A = İş kaleminde meydana gelen artış miktarı (Adet, mt, m^2 vb.),

R = Revize birim fiyat (TL / ….). "

Hükümleri gereğince ;

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden görüleceği üzere birim fiyat teklif usulü ile ihale edilen yapım işlerinde iş kalemi miktarlarında %20'yi aşan artışların meydana gelmesi ve bu artışın aynı zamanda sözleşme bedelinin %1'ini aşması durumunda revize birim fiyat hesap edilerek %20'yi aşan miktarlara revize fiyat üzerinden ödeme yapılması gerekmektedir.

Revize birim fiyat hesap edilirken mevzuatta belirlenen formül uygulanacak ve formüle göre bulunan bedel üzerinden ödeme gerçekleştirilecektir. Ancak idare yapmış olduğu birçok işinde revize birim fiyat hesaplaması gerçekleştirirken hatalı uygulamalarda bulunmuştur. Aşağıda hatalı uygulama örnekle izah edilecektir.

www.balioglu.net

Tablo 13: 2016/40941 Antalya Merkez İlçelerinde kullanılmak üzere geri dolgu malzemesinin temini yapılması, parke ve bordürlerin döşenmesi ile yama asfalt yapılması işi

Poz no	İş kaleminin adı ve kısa açıklaması	Sözleşme imalat miktarı m³	Sözleşme imalat miktarı%20 fazlası m³	II. keşif miktarı m³	II. keşif miktarı %20 fazlası m³	İş sonu miktarı m³	Revizeye tabi tutulması gereken m³	Revizeye tabi tutulan m³
Asat01	Boru yataklanması ve gömleklenmesinin yapılması için 0/5 mm Granülometerik kumun temini nakliye yapılması	40.000	48.000	60.000	72.000	87.402,51	39.402,51	15.402,51
Asat02	0-30 kırmataş malzeme temini ve nakliye	23.500,00	28.200	100.000	120.000	97.283,07	69.083,07	0,00
Yükleniciye fazla ödenen tutar								**646.315,05**

Tablodan görüleceği üzere sözleşmede "Asat01" pozundan 40.000 m³ yapılması öngörülürken iş sonunda 87.402,51 m³ olarak gerçekleştirilmiştir. 40.000 m³'ün %20'sini aşan kısmın revize birim fiyata tabi tutulması ve 39.402,51 m³'ün revize fiyatından ödenmesi gerekirken, ikinci keşif ile yapılması öngörülen miktar 60.000 m³'e çıkarılmış (keşif sonu hesaplanan miktar esas sözleşme olarak baz alınmış) ve 60.000 m³'ün %20'sini aşan kısım 15.402,51 m³ revizeye tabi tutulmuştur. 24.000 m³'lük miktar hatalı olarak yükleniciye ödenmiş ve yersiz ödeme yapılmasına sebep olmuştur.

Yine Asat02 pozundan 23.500,00 m³ yapılması öngörülürken iş sonunda 97.283,07 m³ olarak gerçekleştirilmiştir. 23.500,00 m³'ün %20'sini aşan kısmın revize birim fiyata tabi tutulması ve 69.083,07 m³'ün revize fiyatından ödenmesi gerekirken, ikinci keşif ile yapılması öngörülen miktar 100.000 m³'e çıkarılmış (keşif sonu hesaplanan miktar esas sözleşme olarak baz alınmış) ve iş sonu miktar 100.000 m³'ün %20'sini aşmadığı için revize birim fiyat hesaplanmamış ve tamamı sözleşme fiyatları ile yükleniciye ödenmiştir.

Örnekte yer verilen revize birim fiyat hatası ile yalnızca bu örnekte yükleniciye 646.315,05-TL tutarında yersiz ödemeye sebebiyet verilmiştir. İdarenin diğer işlerinde de benzer hatanın sık sık yapıldığı görülmüştür.

www.balioglu.net

Kurum tarafından yersiz ödemelere sebebiyet vermemek için gerekli düzeltmelerin yapılması ve revize birim fiyat hesaplamaların mevzuatta öngörüldüğü şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Keşif artışı yapılan iş ve işlemlerimizde keşif artışı miktarı kadar damga vergisi ve ek kesin teminat alınmış, işin yeni sözleşme miktarı ile keşif miktarı sözleşme tutarı olarak düşünülmüş, revize formülü buna göre hesaplanmıştır.

Denetim esnasında yapılan sözlü uyarılardan sonra devam eden işler ve kapanmamış kesin hesaplardaki hatalar düzeltilmektedir. Bundan sonraki iş ve işlemlerimiz bulguya göre yapılacaktır." Denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir. Bulgu konusu hususa ilişkin gerekli çalışmaların yapılacağı belirtilmiş olup konu müteakip denetim döneminde yapılacak incelemelerde izlenecektir.

BULGU 18: Sayıştay İlamlarının Takibinin Yapılmaması

Kurum muhasebe kayıtları ile 140- Kişilerden Alacaklar Hesabının incelenmesi

neticesinde; kurum geçmiş yıl hesaplarına ilişkin gerek 832 sayılı mülga Sayıştay Kanunu gerek 6085 sayılı Sayılı Sayıştay Kanunu dönemlerinde yapılan yargılama sonuçlarına ilişkin ilamlarının kesinleştiği, ancak söz konusu ilam hükümlerinden bazılarının Üst Yönetici tarafından yerine getirilmediği görülmüştür.

2017 yılı Antalya Su ve Atık Su İdaresi Sayıştay Raporunda da konu edildiği üzere ilamlarda tazmin hükmü verilen sorumluların tazmin tutarlarını kanuni süre içerisinde rızaen ödememelerine rağmen ilamların infazı için İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsile başlanmadığı tespit edilmiştir.

Anayasa'nın 160'ıncı maddesinde sorumluların hesap ve işlemlerinin kesin hükme bağlanmasının Sayıştay tarafından yapılacağı, bu kesin hükümler hakkında idari yargıya başvurulamayacağı ifade edilmiştir. Ayrıca 164'üncü maddesinde Sayıştay tarafından hesap yargılaması yapıldığı açıkça belirtilmiştir. Gerek 832 sayılı mülga Sayıştay Kanunu gerekse de 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nda Sayıştay Daireleri tarafından yapılan yargılama sonucunda ilam düzenleneceği, ilamın tebliğden itibaren belli süreler içerisinde temyiz edilebileceği, Temyiz Kurulu'nca verilen kararların kesin olduğu, Sayıştay ilamlarının kesinleştikten sonra 3 ay (yeni Kanun'da doksan gün) içerisinde yerine getirileceği, ilamlarda gösterilen tazmin miktarı sorumlular tarafından rızaen ödenmez ise 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine başvurulacağı, ilam hükümlerinin yerine getirilmesinden ilamların gönderildiği kamu idarelerinin üst yöneticilerinin (en büyük amirlerin) sorumlu olduğu, Sayıştay ilamlarının infazını izlemeyen ve gereklerini yerine getirmeyenler hakkında "aylığın yarım ödenmesi", "görevden uzaklaştırma", "soruşturma" ve "kovuşturma" hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir. Ayrıca 832 sayılı mülga Sayıştay Kanunu'nun 65, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 78'inci maddesinde adli, idari ve askeri mahkemelerce verilen hükümlerin, Sayıştay'ın denetim yapmasına ve hükme bağlamasına engel olmadığı kesin bir şekilde hükme bağlanmıştır.

19.10.2006 tarih ve 26324 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 8'inci maddesinde kamu zararından doğan alacaklar için takibe yetkili birim tarafından alacak takip dosyası açılacağı, 9'uncu maddesinde Sayıştay ilâmına istinaden bildirilen kamu zararlarının ilâmda belirtilen sorumlular adına muhasebe hesaplarına kaydedileceği, 10'uncu maddesinde Sayıştay ilamlarının Sayıştay Kanunu'nda belirtilen usul ile tebliğ edileceği, tebliğe rağmen sorumlular tarafından süresinde rızaen ödenmeyen kamu zararlarına ilişkin alacak takip dosyalarının hükmen tahsil için kamu idaresini temsile yetkili hukuk birimine gönderileceği, 15'inci

www.balioglu.net

maddesinde ise Sayıştay ilamı ile hüküm altına alındığı halde rızaen ödenmeyen tutarların 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil edileceği belirtilmiştir.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nda mahkeme ilamı üzerine icra dairesine nasıl başvurulacağı ve ilamlı icralarda neler yapılacağı, ödeme, taksitlendirme ve haciz yöntemleri detaylı bir şekilde anlatılmıştır. Kurum hesaplarında Sayıştay tarafından yapılan denetimler sonucu oluşturulan raporların yargılanarak ilamların düzenlendiği görülmüştür. Söz konusu ilam maddelerinde yer alan kamu zararlarından bir kısmının tahsil edildiği, bir kısmı için ise temyiz başvurusunda bulunulduğu, temyiz istemi sonuçlanmasına, kararlar kesinleşmesine ve 90 günlük sürenin çok üzerinde bir sürenin geçmesine rağmen 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil yoluna başvurulmadığı tespit edilmiştir. 31.12.2015 tarihi itibariyle söz konusu yıllara ilişkin kesinleşmiş olmasına rağmen henüz tahsilât yapılmamış ve hükmen tahsil yoluna başvurulmamış tutarlara aşağıda yer alan tabloda ayrıntılı bir şekilde yer verilmiştir.

Buna göre; Sayıştay ilamı ile tespit edilip daha sonra kesinleşen kamu zararlarında asıl sorumluluk ilamda sorumlu olarak belirtilen kişilere aittir. Şayet kamu zararından dolayı mal varlığında artış olan kişi veya kurumlar (ahizler) bu tutarı rıza ve muvafakatleri ile öderlerse ilam infaz edilmiş olarak kabul edilebilir. Ancak bu tutarların ilgili kişilerden alınamaması, alındıktan sonra dava yolu ile ilgili kişilere iade edilmesi veya bu kişilere karşı adli veya idari mahkemelerde dava kaybedilmesi durumlarında Sayıştay ilamında belirtilen kamu zararı tutarının kaldırılamayacağı, ilamda belirtilen sorumlular hakkında ilamın infazına gidilmesi gerektiği unutulmamalıdır.

www.balioglu.net

www.balioglu.net

Tablo 14:Sayıştay İlam İlstesi

Yıl	İlam ve Madde No	Konu	İlam Tutarı (Faiz Dahil)	Temyiz Tarihi (Kesinleşme)	Açıklama
2008	1507-3	Personel İkramiye Ödemesi	80.021,48	18.01.2017	18.01.2017 tarih 42634/26700 Sayılı Temyiz Kurulu Kararı ile tazmin hükmünün tastikine karar verildi.
2008	1507/1906-4	Protokol ile Asat'ta Çalışan Antalya Büyükşehir Belediyesi Personeline yapılan ikramiye ödemesi	6.160,86	21.03.2018	21.03.2018 tarih 44253 Sayılı Temyiz Kurulu Kararı ile tazmin hükmünün tastikine karar verildi.
2009	564-1	Personel İkramiye Ödemesi	162.136,98	18.01.2017	18.01.2017 tarih 42634/26700 Sayılı Temyiz Kurulu Kararı ile tazmin hükmünün tastikine karar verildi.
2009	564/1639-2	Protokol ile Asat'ta Çalışan Antalya Büyükşehir Belediyesi Personeline yapılan ikramiye ödemesi	11.104,67	21.03.2018	21.03.2018 tarih 44254 Sayılı Temyiz Kurulu Kararı ile tazmin hükmünün tastikine karar verildi.
2009	564-4	Hakediş Ödemesi (Hizmet Binası)	20.924,18	01.07.2014	01.07.2014 tarih ve 39328 Sayılı Temyiyiz Kurulu Kararı ile tazmin hükmünün tastikine karar verildi
2012	111-2	Kurum Müfettişlerine Ödenen Zam ve Tazminat	18.103,46	18.01.2017	18.01.2017 tarih 42631/26703 Sayılı Temyiz Kurulu Kararı ile tazmin hükmünün tastikine karar verildi.
2012	111-3	Vekalet Ücreti	6.549,71	18.01.2017	18.01.2017 tarih 42632/26702 Sayılı Temyiz Kurulu Kararı ile tazmin hükmünün tastikine karar verildi.
2013	267-3	Avukat Vekalet Ücreti	191.351,78	18.01.2017	18.01.2017 tarih 42611/26695 Sayılı Temyiz Kurulu Kararı ile tazmin hükmünün tastikine karar verildi.
2013	267-4	Denetim Kurulu Huzur Ücreti	28.431,86	18.01.2017	18.01.2017 tarih 42614/26692 Sayılı Temyiz Kurulu Kararı ile tazmin hükmünün tastikine karar verildi.

www.balioglu.net

2013	267-7	Hatalı Ücret Ödemesi	160.670,92	18.01.2017	18.01.2017 tarih 42614/26692 Sayılı Temyiz Kurulu Kararı ile tazmin hükmünün tastikine karar verildi.
2013	267-11	Sosyal Güvenlik Prim Kes.	229.395,60	18.01.2017	18.01.2017 tarih 42614/26692 Sayılı Temyiz Kurulu Kararı ile tazmin hükmünün tastikine karar verildi.
2013	267-9	Müfettişlere Hatalı Maaş Ödemesi	19.419,20	18.01.2017	18.01.2017 tarih 42614/26692 Sayılı Temyiz Kurulu Kararı ile tazmin hükmünün tastikine karar verildi.
2014	194-2	Müfettişlere Ödenen Tazminat	16.632,98	31.01.2018	31.01.2018 tarih 44043 Sayılı Temyiz Kurulu Kararı ile tazmin hükmünün tastikine karar verildi.
2007	1463-2	Kutlama Mesajı (GATAB)	26.283,06	14.10.2014	14.10.2014 tarih 39561/23620 Sayılı Temyiz Kurulu Kararı ile tazmin hükmünün tastikine karar verildi.
2008	1465-5	Fazla Çalışma Ücreti (GATAB)	5.757,37	14.10.2014	14.10.2014 tarih 39564/23623 Sayılı Temyiz Kurulu Kararı ile tazmin hükmünün tastikine karar verildi.
2008	1465-7	İleri Sürüş Teknikleri Eğitimi (GATAB)	13.109,80	14.10.2014	14.10.2014 tarih 39564/23623 Sayılı Temyiz Kurulu Kararı ile tazmin hükmünün tastikine karar verildi.
2008	1465-9	Harcirah (GATAB)	645,06	30.04.2015	30.04.2015 tarih ve D.8.2015/4 nolu kararı ile kişi borçları hesabına kayıt edildiğinden ve tahsilat bildirilmediğinden dairece yapılacak işlem bulunmadığına karar verilmiştir.
2008	1465-10	Harcirah (GATAB)	1.158,63	14.10.2014	14.10.2014 tarih 39564/23623 Sayılı Temyiz Kurulu Kararı ile tazmin hükmünün tastikine karar verildi.

2009	1299-1	Elektrik Gecikme Cezası (GATAB)	753,88	02.10.2012	02.10.2012 tarih 1299 sayılı ilam tazmin hükmü verildi temyize gidilmediğinden kesinleşti.
2009	1299-2	Orman İzin Belgesi (GATAB)	5.780,51	14.10.2014	14.10.2014/39565-6 sayılı Sayıştay Temyiz Kurulu Kararı ile tazmin hükmünün tastikine karar verildi.
Toplam			**1.004.391,99**		

www.balioglu.net

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu konusu Sayıştay ilamları ile kesinleşen kamu zararları sorumlular ve ahizler adına kişilerden alacaklar hesabına kaydedilmiş olup, gerekli tebliğler yapılmış, takip ve tahsil süreci devam etmektedir." Denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir. Bulgu konusu hususa ilişkin gerekli çalışmaların yapılacağı belirtilmiş olup konu müteakip denetim döneminde yapılacak incelemelerde izlenecektir.

BULGU 19: Şebeke Suyu Abonesi Olmayan Ancak Atık Su Sistemine Dahil Olan Mesken Abonelerinden Çevre Temizlik Vergisinin Tahakkuk Ettirilmemesi

Yapılan incelemelerde şebeke suyu abone sözleşmesi bulunmadığı halde atık su sistemine dâhil olan 295 mesken abonesinin bulunduğu ve bu abonelerden Çevre Temizlik Vergisinin tahakkuk ettirilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Mükerrer 44'üncü maddesinde; "*Su tüketim miktarı esas alınmak suretiyle hesaplanan çevre temizlik vergisi, su faturasında ayrıca gösterilmek suretiyle tahakkuk etmiş sayılır. Bu suretle tahakkuk eden vergi, su tüketim bedeli ile birlikte belediyelerce tahsil edilir. Su ve kanalizasyon hizmetleri ayrı bir kanunla düzenlenmiş bulunan büyük şehir belediye sınırları ve mücavir alanlardaki çevre temizlik vergisi ise 20.11.1981 tarihli ve 2560 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulan su ve kanalizasyon idarelerince tahsil edilir."* Denilmektedir. Ancak yapılan incelemelerde 295 adet meskende sadece atık su abonesi olması sebebiyle Çevre Temizlik Vergisinin tahakkukunun yapılamadığı görülmüştür.

Bu sebeple belirlenen abonelere geçmiş yılları da içeren çevre temizlik vergisi tahakkuku yapılması gerekmekte olup bu durumun tekrarlanmaması adına meskenlerde su tüketim miktarı esas alınmak suretiyle hesaplamada "atık su miktarı esas alınarak" tahakkuk ettirilmesi uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; "2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Mükerrer 44. Maddesi ve 2560 sayılı kanunun ilgili maddesi gereği büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlardaki çevre temizlik vergisi kurulan su ve kanalizasyon idarelerince tahsil edilir hükmü gereği, Genel Müdürlüğümüzden su hizmeti alan mesken abonelerinden ait olduğu yılda belirlenen Çevre Temizlik Vergisi tahakkuk ve tahsilat işlemleri yapılmaktadır.

6360 sayılı Yasa öncesi idaremizin sorumluluk alanı içerisinde bulunan hiçbir konutta

www.balioglu.net

şebeke suyu harici su kullanımına müsaade edilmemekte iken, ilgili yasa sonrası devir alınan belde, ilçe ve köylerde şebeke hatlarının yetersiz olmasından dolayı bazı meskenlerde şebeke suyu harici (sondaj) suyu kullanımına müsaade edildiği görülmüştür. Denetimde tespit edilen 295 adet mesken abonesinin 6360 sayılı Yasa gereği devir alınan belde ve ilçelerde olduğu, şebeke suyu harici su kullanımı yaptığı, kullandığı sudan ürettiği atık su bedelinin tahakkuk ve tahsilatının yapıldığı, ancak Çevre Temizlik Vergisinin tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Tespit edilen bu abonelere sistem üzerinden bundan sonraki Çevre Temizlik Vergisinin alınması için gerekli kodlamalar yapılmış olup, 288 aboneye geriye dönük toplam 122.819,74 TL. Çevre Temizlik Vergisi tahakkuk ettirilmiş ve yapılan tahsilatlar ilgili dönemde ilgili Belediyenin hesabına yatırılmıştır. Ayrıca, tespit edilen bu mülklere su şebekesinden su temini yapılabilmesi için ilgili birimlerle görüşmeler yapılmıştır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir. Bulgu konusu hususa ilişkin gerekli tahakkuk ve tahsilatların yapıldığı belirtilmiş olup müteakip denetim döneminde yapılacak denetimlerde konu izlenecektir.

www.balioglu.net

BULGU 20: İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

Kurumun işçi personeline yönelik yapılan incelemelerde; toplu iş sözleşmelerinde işçilere Kanun'la tanınan izin sürelerinin arttırıldığı, toplam 550 işçinin 417'sinin 60 iş gününden 340 iş gününe kadar birikmiş yıllık ücretli izin hakkı olduğu, bazı işçilere 1 yıldan 11 yıla varan sürelerde yıllık izin hakkının kullandırılmadığı, izin haklarının işçilerin emekli olurken alacakları bir ücret gibi ödenmesine sebebiyet verildiği tespit edilmiştir.

1982 Anayasasının *"Çalışma şartları ve dinlenme hakkı"* başlıklı 50'nci maddesinde:

"...

Dinlenmek, çalışanların hakkıdır. Ücretli hafta ve bayram tatili ile ücretli yıllık izin hakları ve şartları kanunla düzenlenir."

Hükmüne yer verilmiştir.

Anayasal bir hak olan *"Dinlenme Hakkının"* nasıl kullanılacağı, süresi, işverenin sorumlulukları vb. hususlar 4857 sayılı Kanunda ve Kanuna dayanılarak çıkarılan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliğinde düzenlenmiştir.

4857 sayılı İş Kanunun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği ve yıllık izin sürelerinin iş sözleşmeleri ve toplu iş sözleşmeleri ile artırılabileceği, 56'ncı maddesinde yıllık izinin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Tablodan görüleceği üzere 4857 sayılı Kanunda belirtilen süreler İdare ile Sendika arasında imzalanan toplu iş sözleşmesi ile arttırılmıştır.

Tablo 15 Kanun ve Toplu Sözleşme ile Tanınan İzin Süreleri

Hizmet Süresi	Kanuna Göre	Toplu İş Sözleşmesine Göre
1-5 Yıl	14	24
5-10 Yıl	20	29
10-15 Yıl	20	33
15+ Yıl	26	33

Kanunun 60'ıncı maddesinde; yıllık ücretli izinlerin yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağına, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağına, yıllık izinin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir Yönetmelikle gösterileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

03.03.2004 tarih 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe konulan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nin *"izin kullanma dönemleri*" başlıklı 5'inci maddesinde:

"İşveren veya işveren vekilleri, bu Yönetmeliğin 15 inci maddesinde belirtilen izin kurulu veya 18 inci maddeye dayanılarak bunun yerine geçenlere danışmak suretiyle işyerinde yürütülen işlerin nitelik ve özelliklerine göre, yıllık ücretli izinlerin, her yılın belli bir döneminde veya dönemlerinde verileceğini tayin edebilir. Bunu işyerinde ilan eder."

Hükmüne

"Yıllık ücretli iznin uygulanması" başlıklı 6'ncı maddesinde ise;

"Bu iznin 53 üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesi zorunludur.

Ancak, 53 üncü maddede öngörülen izin süreleri, tarafların anlaşması ile bir bölümü

on günden aşağı olmamak üzere ***(Değişik ibare:RG-18/8/2017- 30158)*** *bölümler halinde kullanılabilir.*

”

Hükmüne yer verilmiştir.

Kaynağını *“çalışanın dinlenme hakkı”* ilkesinden alan yıllık ücretli izin konusu, ulusal ve uluslararası düzenlemeler ile güvence altına alınmış önemli bir haktır. Yıllık ücretli izin hakkının temel amacı, izin süresince işçinin yorgunluğunun giderilmesinin sağlanması, beden ve ruh sağlığının koruması için gerekli imkânın sağlanmasıdır. İşçilerin kendi ihtiyaç ve gelişimlerine zaman ayırabilmelerinin sağlanması bakımından yıllık ücretli izin hakkının amacına uygun olarak kullanılmasını gözetmek sosyal devletin temel bir görevidir ve bu konuda mevzuatla işverenlere sorumluluklar yüklenmiştir.

Aşağıdaki tablodan görüleceği üzere kimi işçi personelin 10 yıldır kesintisiz hizmet ettiği ve bir gün dahi yıllık izin haklarını kullanmadığı, bu durumun hem anayasal güvence olan yıllık izin hakkının kullanılmasına hem de en önemli kamu kaynağı olan personel gücünün etkili ve verimli kullanılmasına engel olacağı düşünülmektedir.

www.balioglu.net

Tablo 16: Kullanılmayan Yıllık İzin Hakkı Tablosu

İsim	Birimi	Hizmet Süresi	Kullanılmayan izin
İ. A.	Akseki Şube Müdürlüğü	17	340
V.A.	Gazipaşa Şube Müdürlüğü	18	313
A. M.	Su Şebeke Şube Müdürlüğü	25	305
Ü. B.	Su Şebeke Şube Müdürlüğü	16	298
R. T.	Su Şebeke Şube Müdürlüğü	19	290

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde dinlenmenin çalışanın hakkı olduğu, bu hakkın çalışanlar tarafından kullanmasının asıl olduğu, işverenler çalışanlarına kazanmış oldukları izin sürelerini kullandırmalı ve bunun takibini gerçekleştirmelidirler. Yıllık izin hakkı esasında bir mali hak değil, çalışanların dinlenmesi ve işyerindeki veriminde düşüş yaşanmaması için tanınan bir sosyal haktır. Ancak kurum kayıtlarında yapılan incelemelerde işçiler tarafından bu iznin kullanılmadığı ve emeklilik için biriktirilen kıdem tazminatı benzeri bir hak olarak görüldüğü, bu durumun idare nezdinde süreklilik arz ettiği, aşağıda yer verilen tabloda görüleceği üzere her yıl düzenli olarak emekli

olan çalışanlara bu rakamların tazminat olarak ödendiği, 2018 yılı içerisinde emekli olan 41 personele toplam 714.295,12-TL izin hakkı ödemesi yapıldığı, idare tarafından kullanılmayan izin hakkı süreleri hesaba alındığında ileriki yıllarda emekli olunca ödenecek yaklaşık 60.700 gün yıllık izin hakkı olduğu ve yaklaşık 11.410.000-TL'ye tekabül ettiği anlaşılmıştır.

Tablo 17: 2018 Yılı İçinde Emekli işçilere Ödenen Yıllık İzin Ücreti

Adı Soyadı	Birimi	Net Ödeme
Ö. A.	Manavgat Şube Müdürlüğü	58.035,34
A. Ş.	Alanya Şube Müdürlüğü	35.970,54
F.Ş.	Manavgat Şube Müdürlüğü	32.578,13
İ.Ç	Kumluca Şube Müdürlüğü	31.329,18
G.Ö.	Su Şebeke Şube Müdürlüğü	29.242,68

5018 sayılı Kanun'un *"üst yöneticiler"* başlıklı 11'inci maddesinde

"Üst yöneticiler, idarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin kalkınma planına, yıllık programlara, kurumun stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve bu Kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden Bakana; mahallî idarelerde ise meclislerine karşı sorumludurlar.

Üst yöneticiler, bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, malî hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirirler." Denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde idare tarafından kurum kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasının gözetilmesi, Anayasal bir hak olan ve kullanılması esas tutulan dinlenme hakkının çalışanlar tarafından kullanılmasının takibinin yapılması gerektiği, yıllık ücretli izin hakkının kullandırılmayarak kıdem tazminatı olarak kişilere emekli olurken ödenmesi gereken bir hak gibi görülmesinin mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Genel Müdürlüğümüzde özellikle bazı birimlerde işlerin yoğunluğu nedeniyle, yıllık izinlerin tamamı kullanılamamaktadır. İş Kanununun 59 uncu maddesinde; "İş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücreti, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti

www.balioglu.net

üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödenir.” denmektedir.

Bu kapsamda emekli olan ve kullanılmamış izni bulunan işçi personellere izin ücretleri verilmiştir. Bundan sonraki süreçte işlerin elverdiği ölçüde işçilere izinlerinin düzenli kullandırılması sağlanacak olup, ayrıca ilgili birimlere izinlerin kullandırılması amacı ile talimat verilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir. Bulgu konusu hususa ilişkin gerekli çalışmaların yapılacağı belirtilmiş olup konu müteakip denetim döneminde yapılacak incelemelerde izlenecektir.

BULGU 21: Yapım İşlerinde Uygulama Projesi Hazırlama Zorunluluğuna Uymadan Ön ve Kesin Proje Üzerinden İhaleye Çıkılması

Kurum iş ve işlemlerinde yapılan incelemelerde mevzuatta yapım işi ihaleleri için uygulama projeleri hazırlanarak anahtar teslimi götürü bedel üzerinden ihale yapılması öngörülmüş olmasına rağmen ASAT’ın 2018 yılı içerisinde ihale ettiği 47 adet yapım işinden hiç birinin uygulama projesi üzerinden ihale edilmediği, 46 tanesinin ön proje 1 tanesinin ise kesin proje üzerinden birim fiyat teklif almak suretiyle gerçekleştirildiği görülmüştür.

www.balioglu.net

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun *“Tanımlar”* başlık 4’ üncü maddesinde ön proje, kesin proje ve uygulama projesi aşağıda yer verildiği şekilde tanımlanmıştır.

“...

Ön proje : Belli bir yapının kesin ihtiyaç programına göre; gerekli arazi ve zemin araştırmaları yapılmadan, bilgilerin halihazır haritalardan alındığı, çevresel etki değerlendirme ve fizibilite raporları dahil elde edilen verilere dayanılarak hazırlanan plân, kesit, görünüş ve profillerin belirtildiği bir veya birkaç çözümü içeren projeyi,

Kesin proje : Belli bir yapının onaylanmış ön projesine göre; mümkün olan arazi ve zemin araştırmaları yapılmış olan, yapı elemanlarının ölçülendirilip boyutlandırıldığı, inşaat sistem ve gereçleri ile teknik özelliklerinin belirtildiği projeyi,

Uygulama projesi : Belli bir yapının onaylanmış kesin projesine göre yapının her türlü ayrıntısının belirtildiği projeyi, ... ifade eder.”

Yine 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun *“İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar”* başlıklı 62 nci maddesinin (c) bendinde;

"(Değişik: 18/4/2007-5625/5 md.) Yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamaz. İhale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği durumlarda ön veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir. Uygulama projesi bulunan yapım işlerinde anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale yapılması zorunludur. Ancak, doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan yapım işlerinde ön veya kesin proje üzerinden, her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerekmesi veya uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması nedenleriyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan, bina işleri hariç, yapım işlerinde ise kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir. Bu işlerin uygulama projesi yapılabilen kısımlar için anahtar teslimi götürü bedel, uygulama projesi yapılamayan kısımlarda ise her bir kalem iş için birim fiyat teklif almak suretiyle ihale yapılabilir…"

Hükmü mevcut olup; zikredilen Kanun hükmünden, yapım işlerinde kural olarak uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamayacağı, ancak, madde metninde yer verilen istisnai durumların varlığı halinde ön veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmü irdelendiğinde uygulama projesi yapılmasının istisnası olarak 3 durumdan bahsedilmiştir.

- İhale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması, (ön veya kesin proje)

- işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerekmesi, (kesin proje)

- uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması. (kesin proje)

Burada dikkat edilmesi gereken husus bu durumlardan yalnızca ilkinde yani ihale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması halinde ön proje üzerinden ihaleye çıkılabileceği belirtilmiş olup diğer 2 durum gerçekleşse bile ön projenin kullanılamayacağı açıktır. Diğer istisnai durumlarda ise kesin proje kullanılarak ihaleye çıkılabilecektir.

Nitekim, anılan bent hükmünün gerekçesi de, "*Yapım işlerinde arsa temin edilmiş, mülkiyet, kamulaştırma ve imar işlemleri ve uygulama projeleri tamamlanmış şekilde ihale yapılması gereği öngörülmüştür. Uygulama projesi yapılan işlerde, işin her türlü ayrıntılı özellikleri tanımlanmış olacağından, işin miktarı ile toplam bedelin sabit olduğu anahtar*

teslimi götürü bedel teklif alınması zorunluluğu getirilmiştir. Ancak, gerçekleşen doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan işlerde ön proje ile, işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerektirmesi nedeniyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan enerji, su, ulaşım, altyapı ve haberleşme sektörlerindeki yapım işlerinde ise kesin proje ile ihaleye çıkılmasına imkan tanınmıştır." şeklindedir.

Yine 4734 sayılı Kanun'un "Genel Gerekçesi"nde ise; "*Yapım işlerinde, idarelerce yeterli etüt ve fizibilite çalışmaları yapılmadan ön proje ile ihaleye çıkılması nedeniyle yatırım maliyetleri gerçekçi bir şekilde belirlenmediğinden, işler öngörülen bedellerin üzerinde ve daha uzun sürede tamamlanmaktadır. Bu durumun önlenmesi amacıyla, doğal afetler veya arazi ve zemin etüdü gerektirmesi nedeniyle ihale öncesinde uygulama projesi yapılamayanlar hariç, yapım işlerinin uygulama projeleri yapılarak ihale edilmesi zorunluluğu getirilmiştir."* Denilmiştir.

Kurum tarafından yapılan ihalelerin enerji, su, ulaşım, altyapı gibi teknik nitelikte olması sebebiyle uygulama projesi yapılması mümkün değilse bile en azından kesin projenin hazırlanması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Ayrıca, 4734 sayılı Kanun'un 60 ncı maddesinde, "Görevlilerin ceza sorumluluğu" düzenlenmiş olup, anılan Kanun hükmünde, *"İhale yetkilisi ile ihale komisyonlarının başkan ve üyeleri ile ihale işlemlerinden sözleşme yapılmasına kadar ihale sürecindeki her aşamada görev alan diğer ilgililerin; 17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlarda bulunduklarının, görevlerini kanuni gereklere uygun veya tarafsızlıkla yapmadıklarının, taraflardan birinin zararına yol açacak ihmalde veya kusurlu hareketlerde bulunduklarının tespiti halinde, haklarında ilgili mevzuatları gereğince disiplin cezası uygulanır. Ayrıca, fiil veya davranışlarının özelliğine göre haklarında ceza kovuşturması da yapılır ve hükmolunacak ceza ile birlikte tarafların uğradıkları zarar ve ziyan genel hükümlere göre kendilerine tazmin ettirilir. (Değişik son cümle: 30/7/2003-4964/36 md.) Bu Kanuna aykırı fiil veya davranışlardan dolayı hüküm giyen idare görevlileri, bu Kanun kapsamına giren işlerde görevlendirilemezler."* denilmiş, maddenin son fıkrasında da, *"... 62 nci maddede belirtilen kurallara aykırı olarak ihaleye çıkılmasına izin verenler ve ihale yapanlar hakkında da yukarıda belirtilen müeyyideler uygulanır."* hükmü zikredilmiştir.

Yukarıda yer verilen gerekçelerle kurum ihalelerinde işin niteliğine göre ön proje, kesin proje ve uygulama projesinden en uygun olanının tercih edilmesi gerekmekte, uygulama projesi yapılması mümkün değilse bile vaziyet planı, kat planları, çatı planı, asma tavan planları,

kesitler, görünüşler ve detay listesi gibi bazı tespitlerin yapılarak kesin proje üzerinden ihaleye çıkılması, ön projenin ise mümkün olduğunca az tercih edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Genel Müdürlüğümüz ihalelerinde, işin niteliğine göre ön proje, kesin proje ve uygulama projesinden en uygun olanı tercih edilerek ihalelere çıkılmaktadır.

Ancak, gerçekleştirilen suya bağlı altyapı ihale (içme suyu, kanalizasyon, yağmursuyu drenajı) projeleri büyük oranda; geniş havza ölçekli çözümleri içeren, uzun mesafeli güzergâha ve bu güzergâh boyunca yer alan donatı elemanlarına (baca, rögar, terfi merkezi, maslak, depo, vb.) sahip projelerdir. Bu projeler; mahalle, ilçe ve bazen ilçeler arası sınırları kapsamakta olup, yerleşimlerin ihtiyaç farklılıkları, birbirlerine göre konumları, topografik yapı, sabit hâlihazır tesisler (arıtma tesisleri, eski altyapılar, vb.), doğal kaynak lokasyonları (akarsular, kaynaklar, akiferler, vb.) gibi değişkenlere bağlı olarak karmaşık çözümler içerebilmektedir.

Dolayısıyla, bu projelerin inşa süreci de; kentin neredeyse bir ucundan diğerine kazı çalışmaları gerektirdiğinden bu aşamada yeraltında öngörülemeyen ve/veya kayıt altında bulunmayan pek çok mevcut altyapı tesisi (elektrik, telefon, fiber optik kablolar, iptal olmuş eski fosseptik çukurları, eski atıl durumda kullanılmayan alt yapı boruları vb.), farklı jeolojik yapılar (düdenler, kaya kütleleri, yeraltısuyu boşalımı, vb.) ile karşılaşılabilmektedir.

Yine, projelerin inşa sürecinde; güzergah üzerinde diğer kurum ve kuruluşlarca yeni planlamalar ortaya konmakta (örneğin gündeme konulan yeni yol güzergahları, raylı sistemler, bina proje alanı ilanları, vb.) ve bu planlamalar doğrultusunda proje güzergahında ve tasarımda değişiklik yapılması zorunlu hale gelebilmektedir.

Ayrıca, projelerin büyük ölçeklerde tasarlanmasının yanı sıra, suya bağlı altyapı imalatları; gerek ihtiyaç gerekse riskler bakımından (içme suyu sorunları, kent ve toplum sağlığının tehdidi, taşkın ve su baskınları, vb.) ivedilikle çözümlenmesi gereken konuları içermektedir.

Bu doğrultuda, havza ölçekli alanlar ile büyük uzunluktaki güzergâhlarda zemin etütlerinin, yeraltı ve yüzeysel hâlihazır haritaların hazırlanması, güzergâh, kadastro ve imar değişikliklerinin tahmin edilmesi, bu değişkenlerin hepsine bağlı olarak da karmaşık tasarıma nihai halinin verilmesinin; fizibil süreç ve maliyetlerle yapılamayacağı fenni açıdan açıkça öngörülmektedir.

www.balioglu.net

Yukarıda özetlenen hususlar nedeniyle, suya bağlı altyapı işlerinde uygulama projesi ile ihalelere çıkılamamakta, ön ve kesin projelerin kullanımı tercih edilmektedir.

Öte yandan, üst yapı işleri gerek fazla sayıda iş kalemi içermesi, gerekse yapım sürecinde değişiklik gerektirecek etkenlerin (konum, fonksiyonlar, tasarım konsepti, vb.) önceden belirlenmiş olması durumlarında; vaziyet planı, kat planları, çatı planı, asma tavan planları, kesitler, görünüşler ve detay listesi gibi gerekli tüm tespitler yapılarak uygulama projeleri üzerinden ihale edilmektedir.

Sonuç olarak, suya bağlı altyapı ihalelerinde, bundan böyle proje kriterleri ile kesin projelerin hazırlanması için gerekli her türlü bilgi, belge ve dokümanlar ilgili birimlerden proje teslimi öncesinde temin edilerek, projelerin fenni zorunluluk halleri dışında kesin proje olarak teslim edilmesine yönelik çalışmalara başlanılmıştır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Her ne kadar kamu idaresi cevabında işin niteliğine göre uygulama ve kesin proje üzerinden ihalelere çıktığını belirtse de bulguda belirtildiği üzere 47 ihalenin 46 sı ön proje üzerinden 1 tanesi kesin proje üzerinden çıkılmıştır.

www.balioglu.net

İdarece gerçekleştirilen altyapı ihaleleri niteliği gereği çeşitli zorluklar içerse de mümkün olduğunca uygulama projesi, eğer uygulama projesi yoksa bile en azından kesin proje üzerinden çıkılması gerekmektedir. İhalelerin büyük çoğunluğunun kesin proje üzerinden gerçekleştirilmesi çeşitli zafiyetlere yol açmaktadır. İdareye 2017 ve 2018 yıllarında yazılan sorgu maddelerinin çoğunun işlerin ön proje üzerinden ihale edilmesinden kaynaklandığı görülmüştür. İhale edilen işler başladıktan hemen sonra proje değişikliklerine ihtiyaç duyulmuştur ve yapılan değişiklikler sonrasında revize birim fiyat ve yeni birim fiyat hesaplamaları ile idare ek mali külfete sokulmuştur. Oysa işin projesi düzgün hazırlansa idare yüksek rakamlardan bu alımları yapmak durumunda kalmayacaktır.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle işlere ilişkin ön proje üzerinden ihaleye çıkılmamalı ve mümkünse uygulama projesi üzerinden, uygulama projesi hazırlanamıyorsa bile en azından kesin proje üzerinden ihaleye çıkılmalıdır.

BULGU 22: Coğrafi Bilgi Sisteminin Etkin Kullanılmaması

Yapılan incelemelerde ASAT Genel Müdürlüğüne ait mevcut alt yapı bilgisinin işlendiği Coğrafi Bilgi Sisteminde (CBS) yapılan yatırımlara ilişkin verilerin eksik olduğu ve idareye bağlı ilçe şube müdürlüklerinin kendi imkanlarıyla yerine getirdiği alt yapı

yatırımlarının bilgisinin bu sistemde yer almadığı görülmüştür.

Kurumun iç kontrol sistemi araçlarından biri olan ve yatırımlara ilişkin metrajların doğruluğuna ilişkin kontrollük hizmeti sağlayan CBS'nin idare tarafından aktif olarak kullanılmadığı ve sistemdeki verilerin mevcut yatırımları kapsamadığı tespit edilmiştir. Ayrıca yine ilçelerin kendi imkanlarıyla yerine getirmiş olduğu alt yapı yatırımlarına ilişkin bilgilerde bu sisteme entegre edilmemiştir. Böylece bir iç denetim etkinliği sağlayan bu mekanizma devre dışı kalmaktadır. Örnek verilecek olursa idare tarafından ilçe şube müdürlüklerine taşınırların tüketim şeklinde işlem fişi düzenlenerek çıkış yapılmakta ve müdürlükler tarafından taşınırlara ilişkin başka bir işlem yapılmamaktadır. Böylece fiili olarak idarenin mevcut taşınır bilgisi edinilememektedir. Oysa CBS de ilçe şube müdürlüğü verilerinin entegrasyonu sağlanması durumunda temin edilen ve fiili olarak kullanılan taşınır bilgisi bu sistemden her an elde edilebilecektir.

Sonuç olarak İdare tarafından yapılan mevcut alt yapı bilgisini içeren ve yapılacak olan yeni yatırımlar için planlamada önemli bir gösterge olan bu sistemin etkin olarak kullanılması gerekmektedir. Kurumun ihale ettiği ve kendi imkanlarıyla yerine getirdiği alt yapı yatırımlarının bilgisi, kendi ölçümleriyle sisteme işlenmesi kurumun iç kontrol risklerini ortadan kaldıracak ve 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı ile 251 Yeraltı ve yerüstü düzenleri hesabının fiili durumunu yansıtmasını sağlayacaktır.

Kamu idaresi cevabında; "Bulguya konu olan coğrafi bilgi sistemleri (CBS) faaliyetlerinde veri kalitesi ve sistemin her daim güncel tutulması gereklidir. Bu kapsamda alt yapı şebekeleri üzerinde gerçekleştirilen her türlü değişim (yeni imalat, yenileme, yer değiştirme, iptal vb.) eş zamanlı olarak coğrafi bilgi sistemi veri tabanına aktarılmaktadır.

Yine, güncelleme çalışmalarının belirli bir standartta aksamadan devam ettirilebilmesi için hazırlanan Coğrafi Bilgi Sistemleri Veri Teslim Yönergesi 21.11.2013 tarihinde Yönetim Kurulunca onaylanarak yürürlüğe konulmuş, uygulamada da anılan yönerge esas alınarak veri aktarımları titizlikle ve kararlılıkla sürdürülmektedir.

Ancak, 6360 sayılı Yasa ile kurum sorumluluk alanının genişlemesinden sonra birçok faaliyetimizde olduğu gibi CBS faaliyetlerinde de sıkıntılar yaşanmış, özellikle devir alınan mevcut altyapılara ait sağlıklı veriler temin edilememiştir.

An itibariyle kurum personelimizce geliştirilen web yazılımı aracılığıyla alt ve üst yapı verilerine ihtiyaç duyan özellikle işletme ve yatırımcı birimlerin kullanımına, tüm

www.balioglu.net

çalışanlarımızın yaklaşık 450 kayıtlı kullanıcıya sahip sayfaya kesintisiz erişimine olanak sağlanmıştır.

Bundan böyle, bulgu konusu aksaklıkların giderilmesi bakımından idaremiz birimlerinin işlemlerini Coğrafi Bilgi Sistemleri Veri Teslim Yönergesine uygun olarak yürütmeleri yönünde gerekli bildirim ve eğitimler verilecektir.

Ayrıca, yüklenicilerin yaptıkları arazi ölçümlerinde kurumumuz tarafından belirtilen kullanıcı adı ve şifrelerin kullanılması zorunlu hale getirilerek, arazi ölçümlerinin merkezden kontrolü sağlanabilecektir." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir. Bulgu konusu hususa ilişkin gerekli çalışmaların yapıldığı belirtilmiş olup müteakip denetim döneminde yapılacak denetimlerde konu izlenecektir.

BULGU 23: Elektrik Enerjisi Teşvikinden Yararlanamayan Atık Su Arıtma Tesislerinin Bulunması

www.balioglu.net

Atık su arıtma tesislerinden, on adet tesise ait geri ödeme belgesi alınmaması sebebiyle, 2018 yılı için bu tesislere verilecek elektrik enerjisi teşvikinden yararlanılamadığı görülmüştür.

2872 sayılı Çevre Kanun'un teşvikleri düzenleyen 29'uncu maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında; " *Arıtma tesisi kuran, işleten ve yönetmeliklerde belirtilen yükümlülükleri yerine getiren kuruluşların arıtma tesislerinde kullandıkları elektrik enerjisi tarifesinin, sanayi tesislerinde kullanılan enerji tarifesinin yüzde ellisine kadar indirim uygulamaya Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Teşvik tedbirleri ile ilgili esaslar yönetmelikle belirlenir..."*ifadeleriyle, indirim oranına Bakanlar Kurulu tarafından karar verileceği ve teşviklere ilişkin esasların yönetmelikle düzenleneceği belirtilmektedir.

Bu maddeye dayanılarak Bakanlar Kurulunca "Atıksu Arıtma Tesislerinde Kullanılan Elektrik Enerjisi Giderlerinin Bir Kısmının Geri Ödenmesine İlişkin Karar" ile indirim oranı yüzde elli olarak belirlenmiştir. Yine söz konusu madde dayanak gösterilerek yayımlanan; "Çevre Kanununun 29 uncu Maddesi Uyarınca Atık su Arıtma Tesislerinin Teşvik Tedbirlerinden Faydalanmasında Uyulacak Usul Ve Esaslara Dair Yönetmelik" 'in enerji giderinin bir kısmının geri ödemesine ilişkin 6'ncı maddesinde; *Söz konusu teşvikten yararlanabilmek için her yıl Nisan ayı sonuna kadar başvuruda bulunulabileceği, geri ödeme belgesi ve diğer sayılan bilgi ve belgelerin başvuru dosyasında yer almaması durumunda*

başvurunun kabul edilmeyeceği, belirtilmektedir.

”Geri ödeme belgesi” ise 5’inci maddenin ilgili fıkralarında düzenlenmektedir. Buna göre; verilen geri ödeme belgelerinin 5 yıl geçerli olduğu, belgeyi alabilmek için; atık suları derin deniz deşarjı ile bertaraf etmek, çevre izin belgesini almış olmak, onaylı tesis projesi sunmak gibi şartların taşınması gerektiği hüküm altına alınmaktadır. Yukarıda yer verilen Kanun ve yönetmelik hükümlerinde anlaşılacağı üzere, bir arıtma tesisinin elektrik enerjisi teşvikinden yararlanabilmesi, nihai olarak geri ödeme belgesini alması şartına bağlanmıştır. ASAT Genel Müdürlüğüne ait tesislerin geri ödeme belgeleri kontrol edildiğinde; 2018 yılı sonu itibariyle 10 adet tesisin geri ödeme belgelerinin halen alınmadığı tespit edilmiştir.

Geri ödeme belgesi alınmasına ilişkin iş ve işlemlerin incelenmesi sonucunda; Konaklı AAT, İncekum AAT, Belek 1-2 AAT, Oba-Tosmur-Cikcilli AAT, Serik AAT, Çolaklı AAT, Kumköy AAT, Elmalı AAT, Akseki AAT’ye ait geri ödeme belgelerinin alınmadığı anlaşılmıştır.

Sonuç olarak idarece tarafından geri ödeme belgelerinin zamanında alınmaması sonucunda, geri alınacak teşvik tutarı 2018 yılı için 5.514.509,01 TL eksik olarak gerçekleşmiş ve İdare bu tutar kadar gelirden mahrum bırakılmıştır. Bu itibarla, mevcut tesislerin enerji teşvikinden yararlanması sağlanmalıdır. Ayrıca, yapımı planlanan atık su arıtma tesislerinin çevre mevzuatındaki kriterleri sağlaması için ihale öncesi ve sonrası süreçler yeniden gözden geçirilip, Tesisler, işletmeye alımından itibaren “geri ödeme belgesi” başvurusu için hazır hale getirilmelidir.

Kamu idaresi cevabında; “Bulguda her ne kadar “Geri Ödeme Belgesinin” zamanında alınmaması sebebi ile denilmiş ise de, enerji teşvikinden yararlanamamanın asıl nedeni “Çevre İzin Belgesinin” mevcut olmamasıdır. Çevre İzin Belgesi bulunan tesislerde diğer hususlar tamamlandığında “Geri Ödeme Belgesi” kolaylıkla alınabilmektedir. Yani, teşvikten faydalanmanın ilk adımı Çevre İzin Belgesinin alınmasıdır.

Genel Müdürlüğümüz Atıksu Arıtma Tesisleri için 10.09.2014 tarihli ve 29115 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında “Çevre İzin Belgesi” almak durumundadır.

Ancak, tesisler Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında öngörülen tüm koşulların uygun bulunup bulunmadığı, tesislerin Çevre Mevzuatına uygun atıksu deşarj noktasının bulunup bulunmaması, 22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede

www.balioglu.net

yayımlanarak yürürlüğe giren "Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri Tebliği" kapsamında gerekli onayı alıp almadığı, 2014/07 Atıksu Arıtma /Derin Deniz Deşarjı Tesisi Proje Onayı Genelgesi kapsamında Proje Onaylarının olup olmadığı, mülkiyet durumları v.b. gibi farklı durumlarının tamamının olumlu olması durumunda Çevre İzin Belgesi almaya hak kazanılmaktadır.

Ayrıca, Çevre İzin Belgeleri 5 yıl süre ile geçerli olan belgeler olup, belge alındıktan sonraki 5 yıl içerisinde Çevre Mevzuatı gereği yapılan tüm güncelleme ve değişiklikler mevcut yönetmeliklere uyum sağlandığı takdirde süre bitmeden tekrar başvurularak yeniden alınmaktadır.

Dolayısıyla, Çevre İzin Belgesi alınması sürecindeki yukarıda sayılan gereklilikler idaremizin maddi kaynak ve imkânları doğrultusunda tamamlanmakta, bu durum tesislerin Çevre İzin Belgesi alması süresini etkilemektedir.

Örneğin; 22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri SAİS tebliğine göre kurulması ve alınması gereken SAİS Kabin onayları Belek-1, Belek-2, Oba-Tosmur, Konaklı, İncekum Atıksu Arıtma Tesisleri için 19.04.2018 tarihinde alınabilmiştir. Yine, Serik AAT Sais Onayı 09.02.2018, Kumköy AAT Sais Onayı 01.02.2018 tarihlerinde alınmıştır. Bu tesislerin Mevcut Çevre İzinleri süreleri bitenlerde SAİS Onayı olmadığı için Çevre İzin Belgesi yenilenememiştir. Yeni başvuru yapılacak tesislerde de yine SAİS onayları beklenmek zorunda kalınmıştır.

Öte yandan, 6360 sayılı Yasası öncesi yapıma başlanıp idaremize devir olan Akseki ve Elmalı Atıksu Arıtma Tesislerinde Çevre Mevzuatına uygun deşarj yeri bulunmadığı için Çevre İzin Belgesi alınamamaktadır.

Bulguda belirtilen ve Çevre İzin Belgesi bulunmayan K.. AAT, B..-1 AAT, B…-2 AAT, İ… AAT, O… AAT, S.. AAT, Ç…ı AAT, K… AAT, E… AAT, A… AAT 'nin Çevre İzin Belgesi bulunmadığından Geri Ödeme Belgelerinin alınmadığı belirtilmiştir. Yakın tarihlerde bu on adet tesisten 5' in de (B…-2 AAT, İ.. AAT, S.. AAT, Ç… AAT) Çevre İzin Belgeleri alınmış olup, kalan 5 tesiste de çalışmalar sürdürülmektedir.

Sonuç olarak, hâlihazır durumda Genel Müdürlüğümüze ait 30 Atıksu Arıtma Tesisinin 25' in de Çevre İzin Belgesi mevcut olup, eksik olanların da tamamlanması için gerekli tüm iş ve işlemler titizlikle sürdürülecek, Çevre İzin Belgesi bulunan tesisler için Enerji Teşvik kapsamındaki süreç devam ettirilecektir." Denilmektedir.

www.balioglu.net

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir. Bulgu konusu hususa ilişkin gerekli çalışmaların yapıldığı belirtilmiş olup izin belgesi eksik tesislerinde eksikliklerinin giderilerek bakanlık teşviğinden yararlandırılması gerekmektedir.

BULGU 24: İdare Tarafından İçme ve Kullanma Suyu Tarifelerinin Maliyetinin Altında Belirlenmesi

Yapılan incelemelerde idarece su satış tarifelerinin maliyet hesabı yapılmadan belirlendiği ve belirlenen bu tarifelerin, maliyet bedellerinin çok altında olduğu anlaşılmıştır.

2560 Sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un *"Tarife tespit esasları"* başlıklı 23'üncü maddesinin ilk fıkrasında; "*Su satışı, kanalizasyon tesisi bulunan yerlerdeki kullanılmış suların uzaklaştırılması, septik çukurların boşaltılması giderleri için ayrı tarifeler yapılır. Bu tarifelerin tespitinde, yönetim ve işletme giderleri ile, amortismanları doğrudan gider yazılan (aktifleştirilmeyen) yenileme, ıslah ve tevsi masraflar ve (...) (2) bir kar oranı esas alınır."* denilmek suretiyle tarifelerin tespitinde maliyet hesabı yapılacağı ve bir kar oranı ilave edilerek nihai tarifeye ulaşılacağı, hüküm altına alınmaktadır.

ASAT Tarifeler Yönetmeliği'nin "*Tarife Tespit Esasları*" başlıklı 8'inci maddesinde;

"Su satış tarifesi ile kullanılmış suların uzaklaştırılması tarifesinin belirlenmesinde rol oynayan iki ana faktörden birincisi, Yönetim ve işletme giderleri ile amortismanlar, aktifleştirilemeyen yenileme, ıslah ve tevsi masrafları ve en az %10 karlılık oranıdır."

Su tarifeleri başlıklı 9'uncu maddesinde; "*Abone türlerine uygulanacak su satış tarifelerinin, 8. madde de belirtilen yönetim ve işletme giderleri ile amortisman giderlerini karşılayacak ve en az % 10 kâr sağlayabilecek düzeyde olması esastır. ASAT su tasarrufunu teşvik, israfı önlemek ve gelirini artırmak için, kademeli tarife uygulaması yapabilir ve faaliyetlerini daha seri yürütebilmek ve verimi artırabilmek amacıyla, abonelerine tahakkuk edecek su ve atıksu bedellerinde, işletme gereğince indirimler yapabilir. Gerekli kademe aralıkları, uygulama zamanı ve tarifelerin tespiti Genel Kurul tarafından yapılır."* Denilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat açıklamaları çerçevesinde tarifelerin belirlenmesinde; yönetim ve işletme giderleri ile amortisman giderlerini karşılayacak ve en az % 10 kâr sağlayabilecek esas alınacağı belirtilmektedir. Ancak hukuki olarak kayıt altına alındığı halde,

www.balioglu.net

idarece tarifelerin tespitinde "maliyet + kar" yöntemini benimsememiş, kapanan veya su hizmetlerini idareye devreden Belediye Meclislerince alınan kararları esas alarak tarifeleri tespit etmiştir.

Bu konuda ilgili birimler tarafından içme ve kullanma suyunun maliyet hesabına ilişkin çalışmalar yapılmıştır. Maliyet unsurlarının Yönetmelik çerçevesinde yapılması methodu sonucu (%10 kar dahil) 3,30 TL; bütçe gerçekleşmeleri esaslı birim maliyet methodu sonucu (% 10 kar dahil) 4,44 TL birim maliyetin olduğu görülmüştür. Ancak tarifeler incelendiğinde kırsalda maliyet daha yüksek olmasına rağmen Bulgu 31'deki tabloda görüleceği üzere bütün ilçelerde maliyetlerin çok altında tarifeler belirlenmektedir.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Geçici 1'inci maddesinin 15'inci fıkrasında ; "…*Bu yerlerde içme ve kullanma suları için alınacak ücret beş yıl süreyle en düşük tarifenin % 25'ini geçmeyecek şekilde belirlenir. 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun geçici 2 nci maddesi ile köy tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüştürülen yerlerde de bu fıkra hükmü uygulanır*…" Denilmekte olup 7061 Sayılı Bazı Vergi Kanunları İle Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 105'inci maddesiyle bu süre 31.12.2020 tarihine kadar uzatılmıştır.

www.balioglu.net

Yukarıdaki mevzuat hükmünde belirtildiği üzere içme ve kullanma suyunun en düşük tarifesinin %25'i sınır olarak belirlenmiş olmasına rağmen, ilçelerde su tarifeleri belirlenmiş sınırın altında alınmaya devam edilmiştir. Maliyetlerin bu denli yüksek olduğu bir ortamda su tarifelerinin bu kadar düşük kalması idarenin her ne kadar kamu hizmeti sunan bir kurum olsa da kar odaklı çalışan bir şirket olduğu gerçeğini değiştirmeyecektir.

Bu sebeple su tarifelerinin ilçelerde maliyet-kar dengesi gözetilerek belirlenmiş mevzuat çerçevesinde yeniden ele alınması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu konusu içme ve kullanma suyu tarifeleri tabi olunan yasa ve yönetmelikler gereği yetkili Genel Müdürlüğümüz Genel Kurulunda görüşülerek karara bağlanmak suretiyle belirlenmiştir." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında içme ve kullanma suyu tarifeleri tabi olunan yasa ve yönetmelikler gereği yetkili Genel Müdürlüğümüz Genel Kurulunda görüşülerek karara bağlandığı belirtilmiştir.

Bulguda belirtildiği üzere 6360 sayılı Kanunla ASAT sorumluluk alanına giren ilçelerde içme ve kullanma suyunun en düşük tarifesinin %25'i sınır olarak belirlenmiş olmasına rağmen, ilçelerde su tarifeleri belirlenmiş sınırın altında alınmaya devam edilmiştir. Maliyetlerin bu denli yüksek olduğu bir ortamda su tarifelerinin bu kadar düşük kalması idarenin her ne kadar kamu hizmeti sunan bir kurum olsa da kar odaklı çalışan bir şirket olduğu gerçeğini değiştirmeyecektir. Bu sebeple su tarifelerinin ilçelerde maliyet-kar dengesi gözetilerek belirlenmiş mevzuat çerçevesinde yeniden ele alınması gerekmektedir.

BULGU 25: İdarece Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğünce Sondaj İzni Verilen Kuyulardan Ne Kadar Su Çekildiği veya Hangi Amaç İçin Kullanıldığına Dair (Faydalı Tüketim Miktarına İlişkin) Bilgi ve Denetimin Yapılamaması

Yapılan incelemelerde Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğünce sondaj izni verilen kuyulardan (faydalı) tüketim miktarına ilişkin idarece denetimin yapılamadığı görülmüştür.

167 sayılı Yer altı Suları Hakkında Kanunun 4'üncü maddesinde;

"*Yeraltı suyu işletme sahaları içinde 8 inci madde hükmüne göre belge alınarak açılması gereken kuyuların adedi, yerleri, derinlikleri ve diğer vasıflariyle çekilecek su miktarı Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü tarafından tayin ve tesbit edilir. Yeraltı suyu işletme sahalarında 8 inci madde şümülüne giren her türlü yeraltı suyu tesisleri, Bayındırlık Bakanlığınca tanzim edilecek teknik talimatname hükümlerine göre meydana getirilir. Kuyu açan kimse, bulunan suyun ancak kendi faydalı ihtiyaçlarına yetecek miktarını kullanmaya yetkilidir. (Ek cümleler: 3/7/2003-4916/22 md.) Bu miktarı aşan sular ile sulama, kullanma ve işlenerek veya doğal haliyle içme suyu olarak satılmak üzere çıkarılan yeraltı suları, Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerdeki kaynak suları (mazbut vakıflara ait sular hariç), 2886 sayılı Kanun hükümlerine uyularak il özel idarelerince kiraya verilir. Tahsil edilen kira gelirinden; yer altı veya kaynak suyunun çıktığı yer, köy sınırları içinde ise o yerdeki köy tüzel kişiliğine %15, belediye sınırları içinde ise ilgili belediyeye % 25 oranında pay verilir.(1) Faydalı ihtiyaç miktarı, tahsis edilecek maksada göre ilgili bakanlıkların mütalaası alınmak suretiyle, Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü tarafından tayin ve tesbit edilir."*

Geçici Madde 3'üncü maddede;

Bu maddeyi değiştiren Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yeraltı suyu temini amacıyla kuyu, galeri, tünel ve benzerleri için kullanma belgesi almış olanlardan;

www.balioglu.net

a) Sanayi amaçlı kullanılan kuyu, galeri, tünel ve benzerlerine ölçüm sistemi, bir yıl içinde belge sahibince kurulur. Süresi içerisinde ölçüm sistemini kurmayanların belgeleri iptal edilerek kuyuları kapatılır ve kapatma masrafları sahibinden alınır.

b) Zirai, içme ve kullanma suyu amaçlı açılan ve ölçüm sistemi kurma zorunluluğu dâhilinde bulunan kuyu, galeri, tünel ve benzerlerine ölçüm sistemi, bir yıl içerisinde belge sahibince kurulur. Ölçüm sistemini kuramayanların bu süre içerisinde talep etmesi hâlinde ölçüm sistemleri, bedeli yüzde on fazlası ile ilgililerinden tahsil edilmek üzere, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren üç yıl içerisinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından kurulur veya kurdurulur. Bu şartlara uymayanların belgeleri iptal edilerek kuyuları kapatılır ve kapatma masrafları sahibinden alınır." Denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere sondaj kuyularına ilişkin olarak tüm yetki Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünde bulunmaktadır.

Ancak, idare olarak yegâne amacı su ve atık su hizmeti veren ASAT Genel Müdürlüğünün mahallinde bulunan abonelerinin kullandığı suyun miktarının sondaj ve şebeke olarak ikili bir kullanımının olduğu, bu kuyulara ilişkin faydalı tüketim miktarlarının ilgili Müdürlükten temin edilememesi sebebiyle abonelerin kullanım miktarlarının tespiti açısından kayıp ve kaçağa neden olduğu görülmüştür. Yani, su kullanımı çok olan abonelerin büyük kısmının sondaj kuyusu açarak (izinli veya izinsiz tespitinin ve ayrımının idarece yapılamadığı; oteller, otel havuzları, su oyun parkları vb…) su tüketimini yaptığı ve böylece su maliyetini azalttığı görülmüştür.

Ayrıca mevzuata uygun olarak Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünden (DSİ) alınan izne ilişkin olarak açılan kuyularda faydalı tüketim miktarlarının denetiminin DSİ tarafından yapılmadığı gibi idarece bu konuya ilişkin DSİ ile koordineli yürüyen bir iş akış ağı oluşturulamaması nedeni ile veri eksikliğinden kaynaklanan sağlıklı bir tespit yapılamaması sonucu kamunun zarara uğratıldığı düşünülmektedir.

Sonuç olarak, Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğünce sondaj izni verilen kuyularla bu kuyulara ilişkin faydalı tüketim miktarları ilgili Müdürlükle ortaklaşa bir çalışmayla saptanması, bu kuyularda olması muhtemel kaçak su kullanımlarını ve deşarjlarını önleyecek şekilde sayaçlandırma çalışmasının tamamlanarak bedellendirilmesi gereken kısımların bedellendirilip tahsilatının sağlanması, büyük tüketicilere öncelik verilerek (yüksek yatak kapasitesine sahip turizm otelleri gibi) tüketicilerin su, kanalizasyon altyapısı ve arıtma

www.balioglu.net

tesisinden bir bedel ödemeden haksız faydalanmasının önüne geçilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu konusuyla ilgili bilgiler DSİ 13. Bölge Müdürlüğüne 18.10.2018 tarih ve 40645 sayılı yazı ile sorulmuş olup, alınacak cevaba istinaden gerekli çalışmalar yapılacaktır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir. Bulgu konusu hususa ilişkin gerekli yazışmaların yapıldığı belirtilmiş olup konu müteakip denetim döneminde yapılacak incelemelerde izlenecektir.

BULGU 26: İdarece İhale Edilen Yapım İşleri Nedeniyle Ortaya Çıkan Malzemenin Hafriyat Alanlarına Naklinin Kontrol Edilmemesi

İdarece yüklenimi yapılan ihalelerde ortaya çıkan hafriyatın bu konuyla ilgili belirlenmiş olan yasal döküm sahalarına dökülüp dökülmediğine ilişkin kontrollerin yapılmadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili mevzuatı çerçevesinde hazırlanan Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nin *Belediyelerin Görev ve Yetkileri başlıklı* 8'inci maddesinde; *Belediye mücavir alanı içerisinde il ve ilçe belediyeleri, büyük şehirlerde büyükşehir belediyeleri, büyükşehir belediyeleri dışında ise ilçe belediyeleri;*

a) Hafriyat toprağı, inşaat/yıkıntı atıkları ile doğal afet atıklarının toplanması, geçici biriktirilmesi, taşınması, geri kazanılması ve bertarafı ile ilgili yönetim planı hazırlamakla,

b) Hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkları geri kazanım tesisleri sahaları ile depolama sahalarını belirlemek, kurmak/kurdurtmak ve işletmek/işlettirmekle… yükümlüdürler." Denilmektedir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu 7'nci maddesinde de hafriyat toprağı, moloz, kum ve çakıl depolama alanlarını, bunların taşınmasında çevre kirliliğine meydan vermeyecek tedbirler almak, katı atıkların ve hafriyatın yeniden değerlendirilmesi, depolanması ve bertaraf edilmesine ilişkin hizmetleri yerine getirmek, bu amaçla tesisler kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmenin büyükşehir belediyesi uhdesinde olduğu açıkça belirtilmiştir.

Bu sebeple Antalya Büyükşehir Belediyesine denetim ekibince yazılan 2018/14 sayılı bilgi isteme yazısına istinaden verilen cevapta Antalya ili içinde yer alan iki adet hafriyat alanı bulunduğu ve bu hafriyat alanlarının 2046 yılına dek büyükşehir belediye meclisi kararıyla

Antalya Büyükşehir ve Antalya Spor Kulubü Derneği ile protokol yapılarak işletme hakkı tanınmıştır.

Yapılan incelemelerde örneklem olarak Kanalizasyon Dairesi Başkanlığı'nın 01.01.2018-31.07.2018 tarihli yapım işleri incelenmiş olup 4 adet alt yapı yapım işinde toplam 74.752 m3 kazı hafriyatı çıkmış olup bu hafriyatın yüklenici tarafından yasal izin verilen sahalara dökülüp dökülmediğine dair belgelerin kontrolünün yapılmadığı ve diğer birimlerde de durumun aynı olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç olarak her ne kadar yapılan protokol sebebiyle bir derneğe işletme hakkı verilmiş olsa da il sınırı içinde yasal döküm sahaları büyükşehir belediyesince belirlenmiş olup bu yerler dışında bir yere döküm yapılması mümkün bulunmamaktadır. İlgili mevzuatlara aykırı hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları faaliyetleri yapanlar hakkında 27.12.2016 tarih ve 29931 sayılı Resmi Gazete`de yayımlanarak yürürlüğe giren 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümleri gereği büyükşehir belediyesince idari para cezası uygulanacağı bildirilmiştir.

Bu sebeple ilgili yerlere yapılacak dökümlere ilişkin belge kontrolleri idarece yapılarak yasal çerçeve içinde hafriyat alanlarına döküm yapılması kontrolü sağlanmalıdır.

www.balioglu.net

Kamu idaresi cevabında; Bahse konu döküm sahası Antalya merkez ilçelerinde (Aksu, Döşemealtı, Kepez, Konyaaltı ve Muratpaşa) 01 Mart 2018 tarihinden itibaren yapılan çalışmalar için geçerlidir.

UKOME Genel Kurulunun 07.06.2017 tarih ve 2017/06-372 Sayılı kararı ile Antalya Büyükşehir Belediyesindeki mevcut sisteme entegre olacak şekilde GPS (Araç takip Sistemi) Cihazı ve Damper kapak sensörü takılması zorunlu hale getirilmiştir.

Gerek kazı artıklarının dökümü için kesin depo yerlerinin belirlenmesi ve Atık Taşıma İzin Belgesi alan araçların araç takip sistemiyle izlenmesi, gerekse idari para cezası uygulanması Antalya Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığının yetki ve sorumluluğundadır.

Bundan sonraki süreçte merkez 5 ilçede 01 Mart 2018 tarihinde uygulanmaya başlanılan Hafriyat Yönetim Sistemi için ihaleli iş ve işlemlerimizde yüklenici ve ihale bilgileri hakkında Antalya Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığına bilgi verilip takip edilecektir." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir.

Bulgu konusu hususa ilişkin gerekli özenin gösterileceği belirtilmiş olup konu müteakip denetim döneminde yapılacak incelemelerde izlenecektir.

BULGU 27: İdarenin % 95 Ortaklık Payına Sahip Olduğu ALDAŞ Adlı Şirket İle Yapmış Olduğu Danışmanlık Hizmet Alımı Sözleşmesinde Yapılan İşlere İlişkin İş Tanımlarının Yapılmaması ve Muayene Kabul Komisyonu Bulunmaması

ASAT Genel Müdürlüğünün % 95 ortak olduğu ALDAŞ adlı şirket ile 12.08.1996 tarihinde 12 yıllığına imzalanan ve yönetim kurulu kararlarıyla uzatılan yönetim ve danışmanlık sözleşmesi bulunduğu görülmüştür. İlgili sözleşmenin ekinde aşağıda tablosu yapılan işler belirtilmiş olup bu işler için ödenmesi gereken tutarlar belirlenmiştir. Ancak sonraki süreçte sözleşme gereğince yerine getirilmesi işler belirli bir iş tanımı çerçevesinde yapılmadığı, yerine getirilen işler için muayene kabul komisyonu kurulmadığı bir nevi personel hizmet alımı şekline dönüştürüldüğü görülmüştür.

Her yıl ALDAŞ, ASAT Genel Müdürlüğünün onayı sunulmak üzere bir sonraki yıl için her bir iş kalemine ait doğrudan masrafları ve genel giderleri kapsayan ayrı bir bütçe hazırlayacaktır. Tahmin edilen doğrudan masraflar ve genel giderler genel yekununa % 15'lik bir kar uygulayacaktır. Doğrudan masraflar bütçede yer alan her bir hizmetin yerine getirilmesi için gerekli ay sayısının adam-ay ücretleri ile çarpılması ile tespit edilecektir. Genel giderler ise ALDAŞ'ın ASAT'ın sorumluluğunda bulunan hizmetleri yerine getirirken yapacağı personel, kira, ulaşım, haberleşme, elektrik, su ve ofis harcamalarını kapsayacaklardır. Bu bütçeler her takvim yılı başlangıcından önce, geçmiş yılın son üç ayı içerisinde hazırlanacaktır. ALDAŞ beş yıllık bir plan hazırlayarak, yıllık bütçelerin gerçekleşme oranına göre bu planı her yıl revize edilir." Şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Yapılan sözleşme hükümlerinden anlaşılacağı üzere bütçede yer alan her bir hizmetin yerine getirilmesine bağlı olarak ilgili şirkete ödeme yapılması gerekliliği ifade edilmiştir. Ancak yapılan incelemelerde idarece aşağıda tablosu yapılan, sözleşme kapsamında şirket tarafından yerine getirilmesi gereken hizmetler ayrıştırılamamakta olup bir bütün olarak ücret ödemesi yapılmaktadır.

Bu konuya örnek verilecek olursa; 2018 yılında Avrupa Yatırım Bankası ile İlişkilerin Yürütülmesine ilişkin hizmet bulunmamaktadır. Buna rağmen danışmanlık sözleşmesinde belirlenen fiyat aynen ödenmeye devam edilmektedir. Ayrıca idare tarafından bu hizmet alımına ilişkin herhangi bir muayene kabul komisyonu kurulmamış olup hakkedişlerde bir

www.balioglu.net

kabul komisyonu tutanağına rastlanılmamıştır. Süreç şirket tarafından gönderilen evraklar içinde bulunan yerine getirilen danışmanlık hizmetlerine ilişkin herhangi bir bilgi içermemekte; personel maaşı, kira, enerji, ulaşım gibi masraflara % 15 kar eklenerek idareye intikal etmektedir. İdare tarafından da ilgili sorgulanmaksızın ödenmektedir.

Yani danışmanlık hizmet alımı olarak imzalanan sözleşmede hizmet odaklı bir hakediş anlayışından, belirlenen giderleri karşılanması amacı çerçevesinde ortağı olunan şirkete ait bütçe aktarımına doğru evrilmiştir.

Sonuç olarak ihalesiz de yapılmış olsa bu danışmanlık hizmet alımı neticesinde yerine getirilen iş tanımları yapılmalı ve bu hizmetlerin yerine getirilmesine ilişkin idare bünyesinde Danışmanlık Hizmet Alımı Muayene Kabul Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde muayene ve kabul komisyonu kurulmalı ve bu komisyon tarafından kontrol yapıldıktan sonra şirkete hakedişlerinin ödenmesi gerekmektedir.

Tablo 18: 1996 Yılı Boyunca Aldaş'ın Asat'a Vermekte Olduğu Hizmetlerle İlgili Tahmini Bütçe

Hizmetin Tanımı	Adam/Ay	Adam Ay Fiyatı (TL)	Personel Maliyeti (TL)	*Genel Giderler (TL)	Artı (TL)	Toplam (TL)
Dünya Bankası İle ilişkilerin Yürütülmesi	6	200.000.000	1.200.000.000	600.000.000	270.000.000	2.070.000.000
Avrupa Yatırım Bankası İle ilişkilerin Yürütülmesi	4	200.000.000	800.000.000	400.000.000	180.000.000	1.380.000.000
İnşaat İhale İşlerinin Takibi	8	250.000.000	2.000.000.000	1.000.000.000	450.000.000	3.450.000.000
Kontrollük, Denetim vb. İhale işlerinin Takibi	8	250.000.000	2.000.000.000	1.000.000.000	450.000.000	3.450.000.000
İşletmeci ihalesinin Takibi	8	300.000.000	2.400.000.000	1.200.000.000	540.000.000	4.140.000.000
İhale Evrakı Hazırlama	4	375.000.000	1.500.000.000	750.000.000	337.500.000	2.587.500.000
Kontrollük Sözleşmesinin Yönetimi	8	250.000.000	2.000.000.000	1.000.000.000	450.000.000	3.450.000.000
İnşaat Sözleşmelerinin Yönetimi	8	250.000.000	2.000.000.000	1.000.000.000	450.000.000	3.450.000.000
Diğer Sözleşmelerin Yönetimi (Denetçi, Eğitim vs.)	4	375.000.000	1.500.000.000	750.000.000	337.500.000	2.587.500.000
İşletme Sözleşmesinin Yönetimi	4	375.000.000	1.500.000.000	750.000.000	337.500.000	2.587.500.000
Varlık Envanter Sistemi	8	300.000.000	2.400.000.000	1.200.000.000	540.000.000	4140.000.000
Raporlama	8	250.000.000	2.000.000.000	1.000.000.000	450.000.000	3.450.000.000

www.balioglu.net

Muhasebe Satın alma ve Bordro	3	200.000.000	600.000.000	300.000.000	135.000.000	1.035.000.000
TOPLAM	**81**					**37.777.500.000**

Kamu idaresi cevabında; "Raporun 12, 13 ve 14. Bulgularına ilişkin cevabımızda da ayrıntılı olarak açıklandığı üzere; birbirinin devamı niteliğinde olan ikraz anlaşmalarının gereği olarak ASAT' ın ortağı olduğu ALDAŞ' tan hizmet alımı için yapılan sözleşme ve buna bağlı iş ve işlemlerin hukuka uygun olduğu düşünülmektedir. ALDAŞ' ın proje yönetim birimi olarak yer aldığı tüm projeler deneyim gerektiren uluslararası finansman sağlanan işler ve bu çerçevede birbirine entegre ve birbirini tamamlayan yatırımlar olduğundan, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun gecici 2'nci maddesine göre; 4734 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce ihale edileceği yazılı olarak duyurulmuş veya ilan edilmiş olan işler ilgili olduğu Kanun ve usullere söre sonuçlandırılacaktır.

Nitekim, bu husus daha evvel değerlendirilerek Sayıştay 6. Dairesinin 04.01.2016 tarih ve 267 numaralı ilamıyla ALDAŞ' tan ihalesiz olarak hizmet alımı için yapılan iş ve işlemlerin hukuka uygun olduğu hükme bağlanmıştır.

Zira, ekli belgenin incelenmesinden de anlaşılacağı gibi imzalanan Danışmanlık Hizmet Alımı Sözleşmesi kapsamında ALDAŞ tarafından ifa olunan iş ve hizmetlere ilişkin sunulan hakkediş raporları ile eki dayanağı kanıtlayıcı belgeler üç kişiden ibaret idare teknik personelince kontrol edilerek düzenlenen Hakediş Raporu Kapağı onaylandıktan sonra ödemesi gerçekleştirilmektedir. Ek(10)

Öte yandan, Danışmanlık Hizmet Alımları Muayene ve Kabul Yönetmeliğinin "Amaç" başlıklı 1 inci maddesinde; "Bu Yönetmeliğin amacı, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun ikinci kısmının beşinci bölümünde belirtilen danışmanlık hizmet alımlarının muayene ve kabul işlemleri ile muayene ve kabul komisyonlarının kuruluş ve çalışma esas ve usullerini tespit etmektir.", "Kapsam" başlıklı 2 inci maddesinde " Bu Yönetmelik, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarının, anılan Kanunun 48-52 nci maddesi hükümlerine göre ihale ettikleri danışmanlık hizmet alımlarının muayene ve kabul işlemleri için 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 11 inci maddesi uyarınca kuracakları muayene ve kabul komisyonlarının kuruluş ve çalışma esasları ile muayene ve kabul işlemlerinde uygulanacak esas ve usulleri kapsar.", denilmektedir.

Açıklanan nedenlerle, bulgu konusu uygulamanın mevzuata uygun olduğu kanaatine varılmıştır." Denilmektedir.

www.balioglu.net

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında özetle bulguya iştirak etmemiş olup yapılan işlemlerin mevzuata uygun olduğu belirtilmiştir.

Bulgu da detaylı olarak belirtildiği üzere ASAT Genel Müdürlüğünün % 95 ortak olduğu ALDAŞ adlı şirket ile yapılan sözleşmede yapılan işler belirtilmiş olup bu işler için ödenmesi gereken tutarlar belirlenmiştir. Ancak sonraki süreçte sözleşme gereğince yerine getirilmesi işler belirli bir iş tanımı çerçevesinde yapılmadığı, yerine getirilen işler için muayene kabul komisyonu kurulmadığı bir nevi personel hizmet alımı şekline dönüştürüldüğü görülmüştür.

Sonuç olarak ihalesiz de yapılmış olsa bu danışmanlık hizmet alımı neticesinde yerine getirilen iş tanımları yapılmalı ve bu hizmetlerin yerine getirilmesine ilişkin idare bünyesinde Danışmanlık Hizmet Alımı Muayene Kabul Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde muayene ve kabul komisyonu kurulmalı ve bu komisyon tarafından kontrol yapıldıktan sonra şirkete hakedişlerinin ödenmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 28: İdarenin İlçe Şube Müdürlüklerinde Taşınır Sistemine Kayıt Olmayan Depoların Bulunması ve Bu Depolarda Taşınır Sistemine Dahil Olmayan Taşınırların Olması

İdarenin ilçe şube müdürlüklerinde kurumun muhasebe sistemine kayıtlı olmayan, taşınır muhafazası için ambarların bulunduğu ve bu ambarlarda bulunan taşınırların kurum taşınır otomasyonunda ile muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "*Amaç"* başlıklı 1'inci maddesinde "*Bu Yönetmeliğin amacı, kaynağına ve edinme yöntemine bakılmaksızın kamu idarelerine ait taşınır malların kaydı, muhafazası ve kullanımı ile yönetim hesabının verilmesi, merkez ve taşrada taşınır yönetim sorumlularıyla bunlar adına görev yapacak olanların belirlenmesi ve kamu idareleri arasında taşınırların bedelsiz devri ile tahsisine ilişkin esas ve usulleri belirlemektir," Denilmektedir.*

İlgili Yönetmelik'in "*Taşınırların kaydı"* başlıklı 12'nci maddesinde;

(1) Kamu idarelerince bütün taşınırların ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınması esastır. Taşınır kayıtları, harcama birimleri itibarıyla yönetim hesabı verilmesine esas olacak şekilde tutulur. Her bir kaydın belgeye dayanması şarttır.

(2) Bu çerçevede;

a) Önceki yıldan devren gelen taşınırlar ile içinde bulunulan yılda herhangi bir şekilde edinilen veya elden çıkarılan taşınırlar,

b) Taşınırlardaki kayıp, fire, yıpranma ve benzeri nedenlerle meydana gelen azalmalar,

c) Sayım sonucunda ortaya çıkan fazlalar,miktar ve değer olarak kayıtlara alınarak takip edilir.

"Kayıt zamanı, kayıt değeri ve değer tespit komisyonu" başlıklı 13'üncü maddesinde;*(1) Taşınırlar, edinme şekline bakılmaksızın kamu idaresince kullanılmak üzere teslim alındığında giriş; tüketime verildiğinde, satıldığında, başka harcama birimlerine devredildiğinde, bağışlandığında veya yardım yapıldığında, çeşitli nedenlerle kullanılamaz hale geldiğinde, hurdaya ayrıldığında veya kaybolma, çalınma, canlı taşınırın ölümü gibi yok olma hallerinde çıkış kaydedilir.*

(2) Giriş ve çıkış kayıtları Taşınır İşlem Fişine dayanılarak yapılır. Giriş ve çıkış kayıtlarında;

a) Satın alma suretiyle edinme ve değer artırıcı değişiklik hallerinde maliyet bedeli,

b) Bedelsiz devir, kullanılamaz hale gelme, yok olma ve hurdaya ayrılma hallerinde kayıtlı değeri,

c) Bağış ve yardım yoluyla edinilen taşınırlarda; bağış ve yardımda bulunan tarafından ispat edici bir belge ile değeri belirtilmiş ise bu değer, belli bir değeri yoksa değer tespit komisyonunca belirlenen değer, esas alınır.

(3) Değer tespit komisyonu, harcama yetkilisinin onayı ile taşınır kayıt yetkilisinin ve işin uzmanının da katıldığı en az üç kişiden oluşturulur. Komisyon değer tespitinde ticaret odası, sanayi odası, borsa, meslek kuruluşları, ilgili diğer kuruluşlardan veya aynı nitelikteki taşınırı satın alan idarelerden ve fiyat araştırması sonuçlarından yararlanabilir. (2)

(4) Satın alma suretiyle edinilen taşınırların maliyet bedelinin tespitinde, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uygulanır. Faturada çeşitli taşınırlar için topluca gösterilmiş giderler olması durumunda, giderler taşınırların alış bedelleri ile orantılı olarak paylaştırılır. Taşınırlar faturada kayıtlara esas olacak şekilde çeşitleri itibarıyla ayrı ayrı gösterilir." Şeklinde hükümler mevcuttur.

Bu hükümler çerçevesinde idarenin tüm taşınırlarının taşınır sistemine kayıtlı olması

www.balioglu.net

gerektiği ve bu kayıtların zamanı ile bedelleri ilgili maddelerde detaylı olarak açıklanmıştır. Ancak yapılan incelemelerde kurumun taşınır sisteminde kayıtlı bir ambar olduğu, ilçe şube müdürlüklerinde taşınır ambarları olarak kullanılan yerlerin taşınır sistemine kayıtlı olmadığı tespit edilmiştir. Yapılan incelemelerde kurumun ilçe müdürlüklerinde yer alan taşınır listelerinin kurumun taşınır sisteminde yer almadığı gibi muhasebe kayıtlarına da yansıtılmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak muhasebe sistemi ve kamu kaynaklarının kullanılma ilkeleri doğrultusunda; kamu kaynaklarının hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi ilkeleri doğrultusunda bu taşınırların idarece taşınır ve muhasebe sistemine kayıt altına alınması gerekmektedir. Ayrıca ilçe şube müdürlüklerinde depo ve ambar vasfında kullanılan yerlerinde bu çerçevede taşınır otomasyon sistemine dahli şart olup bu yerlere yapılan giriş, çıkış sayım gibi işlemlerin Taşınır Mal Yönetmeliği esasları çerçevesinde yerine getirilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu konusuyla ilgili tüm depoları kapsayacak şekilde yazılım çalışmaları başlatılmış olup, tamamlandıktan sonra ilçe şube depolarındaki malzemeler de söz konusu yazılım sistemine aktarılacak, böylece tek elden ve merkezden kontrolü sağlanacak, oluşturulan Taşınır İşlem Fişlerine göre düzeltme kaydı yapılarak Taşınır Mal Yönetmeliği esasları yerine getirilecektir." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir. Bulgu konusu hususa ilişkin gerekli çalışmaların başlatıldığı belirtilmiş olup konu müteakip denetim döneminde yapılacak incelemelerde izlenecektir.

BULGU 29: İdarenin, Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğünce Sondaj İzni Verilerek Açılan Kuyuların Bilgisine Sahip Olmaması Dolayısıyla Abonelik Oluşturma, Su Ve Atıksu Bedeli Tahakkuk Tahsilat Gibi Faaliyetlerinde Güçlükler Yaşanması

Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğünce sondaj izni verilen kuyuların bilgisinin idarece edinilememesi sebebiyle idarenin yetkili olduğu mahalde yürürlükte olan mevzuat hükümleri çerçevesinde bu alanla ilgili verilen görevleri yerine getirme konusunda yetersiz kaldığı görülmüştür.

167 sayılı sayılı Yer altı Suları Hakkında Kanunun 4'üncü maddesinde; " *Yeraltı suyu işletme sahaları içinde 8 inci madde hükmüne göre belge alınarak açılması gereken kuyuların*

adedi, yerleri, derinlikleri ve diğer vasıflariyle çekilecek su miktarı Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü tarafından tayin ve tesbit edilir. Yeraltı suyu işletme sahalarında 8 inci madde şümülüne giren her türlü yeraltı suyu tesisleri, Bayındırlık Bakanlığınca tanzim edilecek teknik talimatname hükümlerine göre meydana getirilir…"

Yukarıdaki madde hükmünden anlaşılacağı üzere sondaj kuyu izni ve belgesinin verilmesi, ilgili kuyulara ilişkin faydalı kullanım miktarının belirlenmesi Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce yerine getirilmektedir.

İdare ise aynı su havzasından beslenen ve bu su havzasından çıkarılan suyun mahallinde abonelere sunma hizmetini tüm il sınırları içinde yerine getirmektedir.

İdarenin mahallinde kendi kanunlarıyla verilmiş olan görevlerin yerine getirilmesinde karşılaştığı riskleri bertaraf etmesi gerekmekte olup, kaynaklarını verimli kullanmak mecburiyetindedir.

İklim değişikliğinin en çok hissedildiği Akdeniz havzasında yer alan ülkemizde su kaynaklarının önemi gitgide artmakta olup, suyun doğru kullanımına ilişkin olarak pek çok çalışma yapıldığı da düşünüldüğünde; Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ile ASAT arasında doğru ve sağlıklı bilgi alışverişinin (sondaj izni verilen kuyuların bilgisine ASAT ın sahip olmaması gibi) zamanında iletişimin sağlanmaması sebebiyle idarenin görev sahası içinde açılan ve kullanılan bu kuyuların kaçak deniz deşarjları, arıtma tesislerine olan aşırı ve zamansız yükleri temiz su kullanımı, atık su ve Çevre Temizlik Vergisi gibi bedellerin alınabilmesi ile alana ilişkin yatırım/işletme planlamasının yapılabilmesi açısından son derece önemlidir.

Sonuç olarak idarenin görev alanı içinde kullanımda olan veya yeni kullanıma açılan/açılacak kuyuların bilgisi Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünden periyodik olarak elde edilerek bu kuyuların kullanım amaçları, tüketim miktarları ve arıtma tesislerine dönük maliyet analizleri ve kuyu ve kuyu kullanım denetimlerinin yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu konusuyla ilgili bilgiler DSİ 13. Bölge Müdürlüğüne 18.10.2018 tarih ve 40645 sayılı yazı ile sorulmuş olup, alınacak cevaba istinaden gerekli çalışmalar yapılacaktır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir. Bulgu konusu hususa ilişkin gerekli çalışmaların başlatıldığı belirtilmiş olup konu müteakip denetim döneminde yapılacak incelemelerde izlenecektir.

www.balioglu.net

BULGU 30: Kurumun Yapım İşi İhalelerinde Maliyet ve Kalite Analizi Yapılmaksızın İhale Sözleşmesi ve İdari Şartnamelere Aykırı Olarak Yükleniciye Malzeme Verilmesi veya Yükleniciden Malzeme Temin Edilmesi

Kurumun faaliyetinin önemli bir kısmını oluşturan su ve şebeke isale hatları yapım işlerinde ihale sözleşmelerinde veya idari şartnamelerde yer almamasına rağmen idare malının yükleniciye verildiği, mal alımı şeklinde yükleniciden alındığı veya ödünç alma-verme sistemiyle maliyet ve kalite analizi yapılmaksızın taşınır değişimi yapıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunun 5'nci maddesinde; " *İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur. Aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işleri bir arada ihale edilemez..."* Denilmektedir.

Bu madde hükmünde aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işleri bir arada ihale edilemeyeceği belirtilmiş olup yüklenici tarafından yapım işi için kullanılan taşınırların mal alımı şeklinde idare tarafından satın alınarak başka bir işte kullanılması yani yapım işi ihalesinde mal alımı yapılmasının mevzuata aykırı olduğu açıkça vurgulanmıştır. İdarenin yapım işleri incelendiğinde bu konuyu alışkanlık haline getirdiği herhangi bir yapım işi için kullanılması için sözleşmesi yapılan boruların mal alımı şeklinde yükleniciden maliyet analizi yapılmaksızın alındığı ve başka bir bölgede kullanıldığı görülmüştür.

Yine yapım işi yüklenimlerinde yükleniciye işin devamı için elzem olduğu öne sürülerek yüklenicinin ilgili taşınır için vermiş olduğu birim fiyatlar analiz edilmeden yüklenicilere taşınırların verildiği (boru, vana, vs) ve bu taşınırların ilgili işlerde kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu durum ihale ilkelerinden olan rekabet ve eşit muamele ilkelere aykırı ve idarenin mali yapısının aleyhine olduğu açıktır. Çünkü idarenin ilgili boruyu için yüklendiği maliyet ile ilgili yapım işinde yüklenicinin maliyeti hiçe sayılarak yapılan bu teslimlere ilişkin birim fiyat sözleşmeleri incelendiğinde idare açısından mali olarak avantaj sağlamadığı görülmüştür. Yine idare ile yükleniciler arasında kalite analizi yapılmadan boru takası yapıldığı da ayrıca tespit edilmiştir.

Sonuç olarak idare malının kullanılmasının idari şartnamelerde ve sözleşmelerinde yer verilmeyen yapım işlerinde yükleniciye taşınır tesliminin yapılmaması veya yapım işlerinde

www.balioglu.net

kullanılması gereken taşınırların maliyet analizi yapılmadan kullanılmaması ile birlikte ilgili yapım işlerinde yükleniciler ile taşınır alışverişinin yapılmaması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Yapım işi iş takvimi başlangıç aşamasında daha detaylı biçimde planlanarak ve ilerleyiş şeması sık aralıklarla kontrol edilerek bulgu konusu öngörülemeyen ihtiyaçların asgari düzeye indirilmesi, bu doğrultuda ihtiyaç duyulan taşınırların maliyet analizi yapılmadan kullanılmaması ve yükleniciler ile taşınır alışverişinin yapılmaması hususlarında denetim esnasındaki sözlü uyarılardan sonra uygulama gerçekleştirilmektedir." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir. Bulgu konusu hususa ilişkin gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtilmiş olup konu müteakip denetim döneminde izlenecektir.

BULGU 31: Mutlak Koruma Alanı Olarak Belirlenmiş Termessos Bölgesinde Yapılması Yasaklanmış Olmasına Rağmen Maden Faaliyetinin Yapılması

www.balioglu.net

Mutlak koruma alanı olarak belirlenen Termessos bölgesinde mutlak koruma alanı sınırları içinde yasak olmasına rağmen taş ocağı maden faaliyetinin yapıldığı görülmüştür.

28 Aralık 2009 tarih ve 27446 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararında, idarece hazırlanıp yayınlanan ASAT Genel Müdürlüğü Su Havzaları Koruma ve Kontrol Yönetmeliği'nde, İçme Suyu Temin Edilen Akifer ve Kaynakların Koruma Alanlarının Belirlenmesi Hakkında Tebliğ de belirlenen ve ilan edilen mutlak koruma alanlarında hiçbir şekilde madencilik faaliyetine izin verilmeyeceği ortak hükmü bulunmasına rağmen Termessos mutlak koruma alanı olarak belirlenen bölgenin sınırları içinde taş ocağı maden sahasının işletildiği görülmüştür.

ASAT Genel Müdürlüğü'nün ilgili Yönetmeliği'nin **"***Yeraltısuyu koruma alanlarında uygulanacak yöntemler"* başlıklı 6'ncı maddesinde;

Mutlak Koruma Alanı:

a) *Bu alanda yeraltısuyu işletme tesislerinin bulunmasına, yenilerinin inşasına ve çalışmasına müsaade edilir.*

b) *Termessos ve Gürkavak yeraltısuyu kaynaklarının mutlak koruma alanında tarihi kalıntıların açığa çıkartılması amacıyla yapılacak çalışmalara müsaade edilir (EK.1 ve*

EK.5).

c) *Termessos, Duraliler, Yemişpınarı-Kargılıçeşme, Tekirpınarı, Gürkavak, Doyran kaynakları mutlak koruma alanı içerisinde, Orman Genel Müdürlüğünün ormanları koruma ve ormanları gençleştirme çalışmalarına müsaade edilir (EK.1, EK.2, EK.3, EK.4, EK.5 ve EK.7).*

ç) *Bu alan tel ile çevrilerek koruma altına alınır ve tellerin üzerine bölgenin su havzası koruma alanı olduğunu belirten yazılı tabelalar asılır. Mutlak koruma alanı sınırları içerisinde, arazinin çok sarp olduğu yerlerde ve Orman Genel Müdürlüğü tarafından yabani hayvan koruma alanı olarak belirlenmiş alanlarda; yaban hayatının olumsuz etkilenmemesi ve telle çevirmenin gereksiz olduğu bölgelerde tel çit yerine belirli aralıklarla bölgenin su havzası olduğunu belirten uyarıcı tabelalar asılır.*

d) *Bu alanda mevcut meskenler dondurularak, yeni her türlü yapının yapılmasına izin verilmez. Bölgedeki mevcut yapılarda üretilen atıksular, bölgedeki kanalizasyon sistemi tamamlanıncaya kadar, vidanjörlerle ASAT' ın uygun gördüğü alana taşınır.*

e) *Bütün deniz kıyısı bölgelerinde, yeraltısuyu kalitesinin korunması amacıyla, tuzlu su girişimini önleyecek emniyetli çekim tespitlerinin yapılması gereklidir. Emniyetli çekim değerinin aşılmasına yol açan kaçak kuyular, İdare tarafından belirlenerek kapatılır. Bu işlemi yapan gerçek ve tüzel kişilerin eylemi kirletme yasağı kapsamına girer.*

f) *Bu alanda ilave olarak I. ve II. derece koruma alanında uygulanan tedbirler de aynen uygulanır.*

g) *Bu alanda, Köy Yerleşik Alan Sınırları içerisinde yapılaşmaya, 3194 sayılı İmar Kanunu, Plansız Alanlar İmar Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde izin verilir.*

ğ) *Bu alanda Köylerde doğal nüfus artışı nedeniyle yeni yapılaşma alanlarına ihtiyaç duyulması halinde, bu köylerin gelişme ihtiyacı ilgili mevzuatlar çerçevesinde bu alanın dışında karşılanır.*

h) *Bu alanda, hayvancılık faaliyetlerine yerleşik halkın zati ihtiyacını karşılamak amacı ile izin verilir. Halkın zati ihtiyacını karşılayacak hayvan sayısına göre kontrollü otlatmaya izin verilir.*

ı) *Sıvı ve katı yakıt depolarına izin verilmez. Her türlü katı – sıvı atık ve artıkların depolanmasına ve atılmasına izin verilemez.*

www.balioglu.net

i) *Bu alanda, yeni sanayi ve turizm faaliyetine izin verilmez.*

j) *Bu alanda, hiçbir şekilde madencilik faaliyetine izin verilmez."* Şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Yönetmelik Ek 1 de ise

"*Antalya Termessos (Kırkgöz) Kaynağı İçme Suyu Kuyuları Koruma Alanı*

(1) *Ekli haritada Termessos (Kırkgöz) Kaynakları ve İçme Suyu Kuyularının bulunduğu alan "Mutlak Koruma Alanı" olarak belirlenmiştir. Bu alanda yalnız mevcut içme kullanma suyu tesislerinin yanında yeni ilave edilecek yeraltısuyu işletme tesislerinin inşasına, Orman Genel Müdürlüğünün ormanları korumak amacıyla yapacakları çalışmalara müsaade edilir. Ayrıca mutlak koruma alanı içerisinde yer alan Karain ve Termessos antik kentlerinin tarihi kalıntılarının açığa çıkarılması amacıyla yapılacak çalışmalara müsaade edilir. Bu alan tel ile çevrilerek koruma altına alınır ve başka hiçbir amaçla kullanılamaz.*

(2) *Termessos (Kırkgöz) Kaynağı düdenlerinin çevresi tel ile çevrilerek koruma altına alınacak ve mutlak koruma alanı koruma tedbirleri uygulanacaktır…*"

www.balioglu.net

Yukarıda bashedilen düzenlemelerle mutlak koruma alanlarında faaliyetlere yasaklarla çok açık biçimde sınırlamalar getirilmiş ve mutlak koruma alanlarında sadece mevcut içme suyu tesislerine ilave tesis inşasına, Orman Genel Müdürlüğünün ormanları korumak amacıyla yapacakları çalışmalara ve mutlak koruma alanı içerisinde yer alan Karain ve Termessos antik kentlerinin tarihi araştırma için yapılacak çalışmalara izin verileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak hem merkezi idare hem de kurum tarafından hazırlanan yasal düzenlemelerle mutlak koruma bölgesinde taş ocağı işletilmesi yasaklanmış olup Termessos mutlak koruma bölgesinde faaliyetine devam eden taş ocağının mutlak koruma bölgesi sınırları içindeki faaliyetini sonlandırması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanarak 28.12.2009 tarih ve 27446 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış olan "Antalya İli Termessos (Kırkgöz) İçme Suyu Kaynakları Koruma Alanları İlanında verilen mutlak koruma alanının bir bölümü içerisinde faaliyet göstermekte olan bulgu konusu maden ocağı işletmesinin ruhsatını, koruma alanı ilanlarının yayımlanmasından önce aldığı anlaşılmıştır.

Konuyla ilgili olarak Antalya Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına 25.12.2018 tarih ve 49746 sayılı yazıyla denetim komisyonunun yerinde denetim ve değerlendirme yapılması için başvuruda bulunulmuş, alınacak cevaba istinaden gerekli çalışmalar yapılacaktır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabından anlaşılacağı üzere bulguya iştirak edilmiştir. Bulgu konusu hususa ilişkin gerekli çalışmaların başlatıldığı belirtilmiş olup konu müteakip denetim döneminde yapılacak incelemelerde izlenecektir.

BULGU 32: Su ve Atık Suya İlişkin Her Belde ve İlçede Münferit Tarife Olması Neticesinde Aynı Durumdaki Abonelerin Farklı Tarifelere ve Faturalara Tabi Olması

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Büyükşehir Belediyesi sınırlarına dâhil edilen köy, belde ve ilçe belediyelerinin, su ve atık su ücret bedelleri belirlenirken Yasadan önce geçerli olan tarifelerin esas alındığı anlaşılmaktadır. Bu durum, Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde aynı tarife grubu için (konut, işyeri vb.) farklı tarife uygulanmasına yol açmaktadır. Aşağıdaki tabloda, ASAT tarafından konut abonelerine uygulanan ücret tarifesi örnek olarak verilmektedir.

www.balioglu.net

Tabloda yer alan verilerden açıkça anlaşılacağı üzere, bütün ilçelerdeki tarifeler farklı belirlenmiştir. Bu durum ilçelerle sınırlı kalmamış aynı ilçedeki komşu mahallelerin tarifeleri arasında da büyük farklılıklar meydana gelmiştir.

ASAT Tarife Cetvelinde yukarıda yer verilen “konut ” abone grubu gibi .. ..adet abone grubu daha vardır ve bu gruplarda da ilçe ve mahalleler için aynı şekilde … farklı tarife uygulanmaktadır.

6360 sayılı Kanun’un genel gerekçelerinden birisi de, Büyükşehir alanlarında yer alan küçük ölçekli ve çok sayıdaki yerel yönetimlerin farklı uygulamalarının sebep olduğu; hizmetlerin koordinasyonsuz, verimsiz ve etkisiz olarak sunulması problemlerinin, bütünleştirilmiş yerel yönetim birimleri aracılığı ile önüne geçilmesi ve kamu hizmetlerinin daha adil olarak dağıtılmasıdır. Daha evvel ilgili yerel yönetimler tarafından farklı gerekçe, metot ve hesaplamalarla yapılan fiyatlandırmaların aynı şekilde sürdürülmesi Kanun’da öngörülen sisteminin amacına aykırı olacağı gibi, abonelerin aynı edimler için farklı tarifelere maruz kalması hemşehri hukukuna da zarar verecektir.

Sonuç olarak ASAT Genel Müdürlüğü kamu hizmeti sunmuş olsa da ürettiği değerlerin bir kışını bedeli mukabilinde kamu kullanımına sunan, faaliyetlerini ekonomik ve sosyal verimlilik esasları içerisinde yerine getirme mükellefiyeti olan, ürünlerini; maliyet-fayda, maliyet-etkinlik ve gerekli görülen diğer ekonomik ve sosyal analizler neticesinde fiyatlandırması beklenen bir kurumdur.

Düzenlemenin belli bir döneme kadar ertelenerek, kırsal aboneliklerin fiyat tarifesinin eşitlenmesi bir takvime bağlanmış olsa da bu sürenin yeniden ötelenmesi, yukarıda bahsedilen sakıncaların yanında, çok ucuz bedelle kullanıma sunulan içme suyunun tarımsal sulama vb amaçla israfına da yol açtığı üretim bedelinin çok altında kalan su fiyatlarının kurumu ayrıca maliyet olarak yüklendiği, öyle ya da böyle daha sonraki dönemde bu bedelin kent merkezindeki görece daha yüksek tarife bedeli belirlenmiş kullanıcıya yansıyacağı açık olup bu husus ASAT yetkililerince de dile getirilmiştir.

Tablo 19: 2018 Yılı Merkez-İlçe-Mahalle Bazında Mesken Su Tarifeleri:

İlçe- Belde-Köy	Kademe Aralığı	Faturalama Dönemi	Birim Fiyat (Kdv Hariç)
Muratpaşa	01--~M3	Bir Aylık Kullanım	3,00 Tl/M3
Kepez	01--~M3	Bir Aylık Kullanım	3,00 Tl/M3
Konyaaltı	01--~M3	Bir Aylık Kullanım	3,00 Tl/M3
Döşemealtı	01--~M3	Bir Aylık Kullanım	3,00 Tl/M3
Aksu	01--~M3	Bir Aylık Kullanım	3,00 Tl/M3
Merkez-Köy	01--20 M3	Bir Aylık Kullanım	0,75 Tl/M3
	21 Ve Üzeri M3	Bir Aylık Kullanım	3,00 Tl/M3
Alanya	01--~M3	Bir Aylık Kullanım	2,18 Tl/M3
Avsallar	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	1,09 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		2,18 Tl/M3
Cikcilli	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	1,09 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		2,18 Tl/M3

www.balioglu.net

Çıplaklı	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	1,09 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		2,18 Tl/M3
Demirtaş	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	1,09 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		2,18 Tl/M3
Emişbeleni	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	1,09 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		2,18 Tl/M3
Güzelbağ	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	1,09 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		2,18 Tl/M3
İncekum	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	1,09 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		2,18 Tl/M3
Kargıcak	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	1,09 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		2,18 Tl/M3
Kestel	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	1,09 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		2,18 Tl/M3
Konaklı	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	1,09 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		2,18 Tl/M3
Mahmutlar	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	1,09 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		2,18 Tl/M3
Oba	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	1,09 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		2,18 Tl/M3
Payallar	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	1,09 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		2,18 Tl/M3
Tosmur	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	1,09 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		2,18 Tl/M3

www.balioglu.net

Türkler	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	1,09 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		2,18 Tl/M3
Alanya-Köy	01--60m3	Üç Aylık Kullanım	0,55 Tl/M3
	61 Ve Üzeri M3	Üç Aylık Kullanım	2,18 Tl/M3
Kemer	01--~M3	Bir Aylık Kullanım	1,88 Tl/M3
Beldibi	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,94 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,88 Tl/M3
Göynük	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,94 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,88 Tl/M3
Çamyuva	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,94 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,88 Tl/M3
Tekirova	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,94 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,88 Tl/M3
Kemer-Köy	01--60m3	Üç Aylık Kullanım	0,57 Tl/M3
	61 Ve Üzeri M3	Üç Aylık Kullanım	1,88 Tl/M3
Manavgat	01--~M3	Bir Aylık Kullanım	1,47 Tl/M3
Gündoğdu	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Ilıca	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Evrenseki	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3

www.balioglu.net

Çolaklı	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Taşağıl	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Side	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Kızılot	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Oymapınar	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Sarılar	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Manavgat-Köy	01--60m3	Üç Aylık Kullanım	0,37 Tl/M3
	61 Ve Üzeri M3	Üç Aylık Kullanım	1,47 Tl/M3
Gündoğmuş	01--~M3	Bir Aylık Kullanım	1,47 Tl/M3
Senir	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Ortaköy	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Köprülü	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Gündoğmuş-Köy	01--60m3	Üç Aylık Kullanım	0,37 Tl/M3
	61 Ve Üzeri M3	Üç Aylık Kullanım	1,47 Tl/M3

www.balioglu.net

İbradı	01--~M3	Bir Aylık Kullanım	1,47 Tl/M3
Ormana	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
İbradı-Köy	01--60m3	Üç Aylık Kullanım	0,37 Tl/M3
	61 Ve Üzeri M3	Üç Aylık Kullanım	1,47 Tl/M3
Akseki	01--~M3	Bir Aylık Kullanım	1,47 Tl/M3
Güçlüköy	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Yarpuz	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Cevizli	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Süleymaniye	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Bademli	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Kuyucak	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Akseki-Köy	01--60m3	Üç Aylık Kullanım	0,37 Tl/M3
	61 Ve Üzeri M3	Üç Aylık Kullanım	1,47 Tl/M3
Serik	01--~M3	Bir Aylık Kullanım	1,47 Tl/M3

www.balioglu.net

Çandır	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Karadayı	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Y.Kocayatak	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Kadriye	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Boğazkent	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Belek	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Abdurahmanlar	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Gebiz	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Belkıs	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Serik-Köy	01--60m3	Üç Aylık Kullanım	0,37 Tl/M3
	61 Ve Üzeri M3	Üç Aylık Kullanım	1,47 Tl/M3
Kumluca	01--~M3	Bir Aylık Kullanım	1,47 Tl/M3
Beykonak	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3

www.balioglu.net

Mavikent	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Adrasan	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Kumluca-Köy	01--60m3	Üç Aylık Kullanım	0,37 Tl/M3
	61 Ve Üzeri M3	Üç Aylık Kullanım	1,47 Tl/M3
Finike	01--~M3	Bir Aylık Kullanım	1,47 Tl/M3
Hasyurt	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Sahilkent	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Yeşilyurt	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Turunçova	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Finike-Köy	01--60m3	Üç Aylık Kullanım	0,37 Tl/M3
	61 Ve Üzeri M3	Üç Aylık Kullanım	1,47 Tl/M3
Kaş	01--~M3	Bir Aylık Kullanım	1,47 Tl/M3
Kalkan	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Gömbe	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3

www.balioglu.net

Ova	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Kınık	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Yeşilköy	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Kaş-Köy	01--60m3	Üç Aylık Kullanım	0,37 Tl/M3
	61 Ve Üzeri M3	Üç Aylık Kullanım	1,47 Tl/M3
Karaöz	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Bademağacı	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Karaveliler	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Ekşili	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Dağbeli	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,74 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,47 Tl/M3
Korkuteli	01--~M3	Bir Aylık Kullanım	1,20 Tl/M3
Küçükköy	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,60 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,20 Tl/M3
Büyükköy	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,60 Tl/M3

www.balioglu.net

	04 Ve Üzeri M3		1,20 Tl/M3
Bozova	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,60 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,20 Tl/M3
Yeşilyayla	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,60 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,20 Tl/M3
Yelten	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,60 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,20 Tl/M3
Çomaklı	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,60 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,20 Tl/M3
Korkuteli-Köy	01--60m3	Üç Aylık Kullanım	0,30 Tl/M3
	61 Ve Üzeri M3	Üç Aylık Kullanım	1,20 Tl/M3
Elmalı	01--~M3	Bir Aylık Kullanım	1,20 Tl/M3
Akçay	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,60 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,20 Tl/M3
Yuva	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,60 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,20 Tl/M3
Elmalı-Köy	01--60m3	Üç Aylık Kullanım	0,30 Tl/M3
	61 Ve Üzeri M3	Üç Aylık Kullanım	1,20 Tl/M3
Demre	01--~M3	Bir Aylık Kullanım	1,20 Tl/M3
Beymelek	01--03m3	Bir Aylık Kullanım	0,60 Tl/M3
	04 Ve Üzeri M3		1,20 Tl/M3
Demre-Köy	01--60m3	Üç Aylık Kullanım	0,30 Tl/M3

www.balioglu.net

	61 Ve Üzeri M3	Üç Aylık Kullanım	1,20 Tl/M3

Kamu idaresi cevabında; "6360 sayılı Yasa öncesi il merkezindeki beş ilçeye su ve kanalizasyon hizmeti verilmekte, bu ilçelerin tamamında su ve atıksu kullanımı için aynı tarifeler uygulanmaktaydı.

Ancak, 6360 sayılı Yasa yürürlüğe girdiğinde idaremiz sorumluluk alanına dâhil olan ilçe ve beldelerde mevcut uygulanan su tarifelerinin birbirlerinden ayrı ve farklılık gösterdiği görülmüş, o bölgelerdeki vatandaşların da su fiyatları düzenlenirken devir alınan ilçe ve beldelerde ödeme yaptıkları su fiyatlarına yakın bir tarife uygulanması amacı ile Genel Kurul kararıyla fiyat belirlenmiş, merkez beş ilçe ile birlikte beş tarife grubu oluşturulmuştur. Bu tarife gruplarında da kapanan belde ve köyler için yine ilgili yasa hükümleri doğrultusunda su ve atık su tarifeleri oluşturulmuştur.

Zira, tabi olunan yasa ve yönetmelikler gereği her tür tarifenin belirlenmesi yetkisi Genel Müdürlüğümüz Genel Kurulunda bulunmaktadır." Denilmektedir.

www.balioglu.net

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında 6360 sayılı Kanun hükümlerine göre ve ASAT Genel Kurulunca alınacak kararlarla tarifelerin belirlendiği belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde 6360 sayılı Kanunla getirilen tarife üst sınırının altında bedelle su kullanımında bulunan abonelerin olduğu görülmüştür. ASAT Genel Müdürlüğü kamu hizmeti sunmuş olsa da ürettiği değerlerin bir kışını bedeli mukabilinde kamu kullanımına sunan, faaliyetlerini ekonomik ve sosyal verimlilik esasları içerisinde yerine getirme mükellefiyeti olan, ürünlerini; maliyet-fayda, maliyet-etkinlik ve gerekli görülen diğer ekonomik ve sosyal analizler neticesinde fiyatlandırması beklenen bir kurumdur.

6360 sayılı Kanunla getirilen düzenlemenin belli bir döneme kadar ertelenerek, kırsal aboneliklerin fiyat tarifesinin eşitlenmesi bir takvime bağlanmış olsa da bu sürenin yeniden ötelenmesi, yukarıda bahsedilen sakıncaların yanında, çok ucuz bedelle kullanıma sunulan içme suyunun tarımsal sulama vb amaçla israfına da yol açtığı üretim bedelinin çok altında kalan su fiyatlarının kurumu ayrıca maliyet olarak yüklendiği, öyle ya da böyle daha sonraki dönemde bu bedelin kent merkezindeki görece daha yüksek tarife bedeli belirlenmiş kullanıcıya yansıyacağı açıktır. Bu sebeple Genel Kurulca belirlenmiş en düşük tarifenin arttırılması ile birlikte 6360 sayılı Kanun hükümlerince belirtilen sınırın altında bir bedelle su kullanan abonelerin tarifelerinin belirtilen sınıra çekilmesi ile ilçelerde ve köylerde tarife eşitliği sağlanması hem kurumun gelirleri açısından hemde sosyal adalet açısından gereklidir.

BULGU 33: Şebeke Suyu Abonesi Olmayan Atık Su Sistemine Dahil Olan Ticarethane ve Mesken Abonelerinin Olması

Şebeke suyu abone sözleşmesi bulunmadığı halde atık su sistemine dâhil olan 31 ticarethane ve 295 mesken abonesinin bulunduğu görülmüştür.

ASAT Genel Müdürlüğü Tarifeler Yönetmeliği'nin Abone türleri başlıklı 6'ıncı maddesinde su abonesi olmaksızın, kendi kuyularından elde ettikleri suyu kullanıp atık su üreten kişi ve kuruluşlarla da atık su abone sözleşmesi yapılır denilerek atık su aboneliğine ait tanım yapılmıştır.

167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun hükümlerine göre kuyu açan kimse, bulunan suyun "ancak kendi faydalı ihtiyaçlarına yetecek miktarını kullanmaya yetkili" olduğu Faydalı ihtiyaç miktarı, tahsis edilecek maksada göre ilgili bakanlıkların mütalaası alınmak suretiyle, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından tayin ve tespit edileceği belirtilmiştir. Bu nedenle hangi amaç doğrultusunda, mevzuata uygun açılıp açılmadığı ve açılma amacı doğrultusunda faydalı kullanım miktarının tespitinin yapılamadığı bu aboneler idare açısından tahakkuk ve tahsilat görevi kapsamında kontrol ve denetim riski oluşturmaktadır.

Sonuç olarak ilgili aboneler için kullandığı suyun mevzuat çerçevesinde kontrolünün sağlanması ve Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğü ile konu hakkında gerekli yazışmaların yapılması ve olası bir kayıp, kaçak ile faydalı ihtiyaç sınırları çerçevesinde kullanımının tespitindeki kontrol riskinin "kaynak sularının korunması ve atık su arıtma maliyetleri açısından da " ortadan kaldırılması gerekmektedir

Kamu idaresi cevabında; "İdaremiz şebeke suyu olmayan ve kendi kuyularından (sondaj) elde ettikleri suyu kullanıp atık su üreten kişi veya kuruluşlar ile atık su abone sözleşmesi imzalamakta olup, sondaj çıkışlarına takılan sayaçtan veya debimetreden ölçüm yapılan m^3 değeri üzerinden yürürlükte olan yasa ve yönetmelikler doğrultusunda atık su ücreti tahakkuk ve tahsilat işlemlerini yapmaktadır.

Ayrıca, sahada yapılan kontrollerde atık su üreten ancak, atık su abonesi olamamış kişi veya kuruluşlara gerekli cezai yaptırımlar uygulanarak atık su aboneliği almaları sağlanmaktadır.

Bulguda şebeke suyu abone sözleşmesi bulunmadığı belirtilen 31 ticarethane ve 295 meskenin idaremiz ile ilgili kişi veya kuruluşlar arasında imzalanmış atık su abone

www.balioglu.net

sözleşmesinin bulunduğu ve kullandıkları kuyu suyundan doğan atık suların dönemsel olarak ölçümünün, ücret tahakkuk ve tahsilatlarının yapılmaya devam edildiği anlaşılmıştır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında şebeke suyu olmayan ve kendi kuyularından (sondaj) elde ettikleri suyu kullanıp atık su üreten kişi veya kuruluşlar ile atık su abone sözleşmesi imzalandığını, sondaj çıkışlarına takılan sayaçtan veya debimetreden ölçüm yapılan m^3 değeri üzerinden yürürlükte olan yasa ve yönetmelikler doğrultusunda atık su ücreti tahakkuk ve tahsilat işlemlerini yapıldığı belirtilerek bulguya iştirak edilmiştir.

Yapılan incelemelerde şebeke suyu kullamayıp atık su sistemine dahil olan abonelerin bulunduğu görülmüş ve bu aboneler için kullandığı suyun mevzuat çerçevesinde kontrolünün sağlanması ve Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğü ile konu hakkında gerekli yazışmaların yapılması ve olası bir kayıp, kaçak ile faydalı ihtiyaç sınırları çerçevesinde kullanımının tespitindeki kontrol riskinin “kaynak sularının korunması ve atık su arıtma maliyetleri açısından da ” ortadan kaldırılması gerekmektedir

www.balioglu.net

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

9. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR

2018 YILI BİLANÇO			
A K T İ F L E R		**P A S İ F L E R**	
	2018(Cari Yıl)		2018(Cari Yıl)
I- DÖNEN VARLIKLAR	**491.061.272,46**	**III- KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR**	**750.667.129,85**
10 HAZIR DEĞERLER	**31.326.591,25**	**30 KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR**	**296.856.902,54**
100 KASA HESABI	51.350,03	300 BANKA KREDİLERİ HESABI	294.446.515,83
102 BANKA HESABI	18.786.562,36	303 KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	2.410.386,71
105 DÖVİZ HESABI	111.415,31	**31 KISA VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR**	**64.687.947,11**
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	12.377.263,55	310 CARİ YILDA ÖDENECEK DIŞ MALİ BORÇLAR HESABI	64.687.947,11
12 FAALİYET ALACAKLARI	**259.338.237,09**	**32 FAALİYET BORÇLARI**	**242.108.859,53**
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	108.228.585,08	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	242.108.859,53
122 GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	13.458.458,68	**33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR**	**77.762.350,70**
127 DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	137.651.193,33	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	23.414.403,54
13 KURUM ALACAKLARI	**413.814,48**	333 EMANETLER HESABI	54.347.947,16
132 KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESABI	413.814,48	**36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER**	**14.489.400,22**
14 DİĞER ALACAKLAR	**1.615.761,89**	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	6.235.201,23
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	1.615.761,89	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	3.573.313,11
15 STOKLAR	**69.966.248,96**	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	2.601.703,50
150 İlk Madde ve Malzemeler	69.966.248,96	363 KAMU İDARELERİ PAYLARI HESABI	998.636,14
16 ÖN ÖDEMELER	1372759,39	368 VADESİ GEÇMİŞ, ERTELENMİŞ VEYA	1.080.546,24

www.balioglu.net

		TAKSİTLENDİRİLMİŞ VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER HESABI	
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	**1.372.759,39**	**37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI**	**3.784.490,76**
19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	127.027.859,40	372 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	3.784.490,76
190 DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	**127027859,4**	**38 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI**	**50.977.178,99**
		381 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	50.977.178,99
II- DURAN VARLIKLAR	**1.661.385.725,27**		
22 FAALİYET ALACAKLARI	1.024.666,79	**IV- UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR**	**910.897.705,10**
226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	**1.024.666,79**	**40 UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR**	**292.988.670,31**
24 MALİ DURAN VARLIKLAR	2.862.000,00	400 BANKA KREDİLERİ HESABI	280.394.680,88
241 MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	2.862.000,00	403 KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	12.593.989,43
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	**1.656.792.243,02**	**41 UZUN VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR**	**359.304.454,79**
250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI	40.737.818,55	410 DIŞ MALİ BORÇLAR HESABI	359.304.454,79
251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	1.570.716.575,21	**43 DİĞER BORÇLAR**	**56.020.534,58**
252 BİNALAR HESABI	73.054.987,50	430 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	55.479.988,28
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	45.608.947,68	438 KAMUYA OLAN ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ BORÇLAR HESABI	540.546,30
254 Taşıtlar Grubu	16.490.547,44	**47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI**	**52.088.400,00**
255 Demirbaşlar Grubu	21.569.480,11	472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	52.088.400,00
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-384.467.642,43	**48 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI**	**150.495.645,42**
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	273.081.528,96	481 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	150.495.645,42
26 MADDİ OLMAYAN DURAN	**0**		

www.balioglu.net

VARLIKLAR			
260 HAKLAR HESABI	9.709.840,43	**V- ÖZ KAYNAKLAR**	**490882162,8**
264 ÖZEL MALİYETLER HESABI	48.970,00	**50 NET DEĞER**	**-51.437.765,62**
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	**-9.758.810,43**	**500 NET DEĞER HESABI**	**-51.437.765,62**
28 GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	95.799,87	51 DEĞER HAREKETLERİ	230.532.343,39
280 GELECEK YILLARA AİT GİDERLER HESABI	**95.799,87**	**519 DEĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI**	**230.532.343,39**
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	611.015,59	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	393.007.636,43
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	1.370.975,41	**570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI**	**393.007.636,43**
299 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	**-759.959,82**	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-5.021.257,44
		580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	**-5.021.257,44**
		59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	-76.198.793,98
Aktif Toplam	**2.152.446.997,73**	**Pasif Toplam**	**2.152.446.997,73**
IX- NAZIM HESAPLAR	**219.781.111,99**	**IX- NAZIM HESAPLAR**	**219.781.111,99**
91 NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET HESAPLARI	**64.308.753,49**	**91 NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET HESAPLARI**	**64.308.753,49**
910 TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	61.880.382,99	911 TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	61.880.382,99
914 VERİLEN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	2.428.370,50	915 VERİLEN TEMİNAT MEKTUPLARI KARŞILIĞI HESABI	2.428.370,50
92 TAAHHÜT HESAPLARI	**151.439.157,81**	**92 TAAHHÜT HESAPLARI**	**151.439.157,81**
920 GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	151.439.157,81	921 GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	151.439.157,81
94 DEĞERLİ KAĞIT VE ÖZEL TAHAKKUK HESAPLARI	**3.801.474,79**	**94 DEĞERLİ KAĞIT VE ÖZEL TAHAKKUK HESAPLARI**	**3.801.474,79**
948 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI	3.801.474,79	949 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI	3.801.474,79
99 DİĞER NAZIM HESAPLAR	**231.725,90**	**99 DİĞER NAZIM HESAPLAR**	**231.725,90**
990 KİRAYA VERİLEN, İRTİFAK HAKKI TESİS EDİLEN MADDİ	216.885,70	999 DİĞER NAZIM HESAPLAR KARŞILIĞI HESABI	231.725,90

www.balioglu.net

DURAN VARLIKLARIN KAYITLI DEĞERİ			
993 MADDİ DURAN VARLIKLARIN KİRA VE İRTİFAK HAKKI GELİRLERİ	14.840,20		
Genel Toplam	**2.372.228.109,72**	**Genel Toplam**	**2.372.228.109,72**

Hesap Kodu	Yardımcı Hesaplar I	GELİRİN TÜRÜ	BORÇ	ALACAK	BAKIYE
		GELİRLER TOPLAMI	**0**	**0**	**0**
600	3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	8.432.422,44	661.958.003,51	653.525.581,07
600	4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	0,00	14.654.011,75	14.654.011,75
600	5	Diğer Gelirler	130.087,60	169.970.928,02	169.840.840,42
600	11	Değer Ve Miktar Değişimleri Gelirleri	8.677.773,00	149.914.817,02	141.237.044,02
		GELİRLER TOPLAMI	**17.240.283,04**	**996.497.760,30**	**979.257.477,26**
Hesap Kodu	**Yardımcı Hesaplar I**	**GİDERİN TÜRÜ**	**BORÇ**	**ALACAK**	**BAKIYE**
		GİDERLER TOPLAMI			
630		GİDERLER TOPLAMI	0,00	0,00	0,00
630	1	PERSONEL GİDERLERİ	138.022.890,66	0,00	138.022.890,66
630	2	SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	20.253.267,15	0,00	20.253.267,15
630	3	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	361.790.877,85	282729,82	361.508.148,03
630	4	FAİZ GİDERLERİ	146.916.842,16	1.723.373,45	145.193.468,71
630	5	CARİ TRANSFERLER	7.149.880,72	0	7.149.880,72
630	7	SERMAYE TRANSFERLERİ	229.414,97	0	229.414,97
630	11	Deger Ve Miktar Degisimleri Giderleri	276.437.917,98	0	276.437.917,98
630	12	Gelirlerin Ret Ve adesinden Kaynaklanan Giderler	2.207.779,50	0	2.207.779,50
630	13	Amortisman Giderleri	61.219.381,58	0,00	61.219.381,58
630	14	Ik Madde ve Malzeme Giderleri	43.172.407,16	42	43.172.365,16
630	99	Diger Giderler	61.756,78	0	61.756,78
		GİDERLER TOPLAMI	**1.057.462.416,51**	**2.006.145,27**	**1.055.456.271,24**
		FAALİYET SONUCU			
		-76.198.793,98			

www.balioglu.net

EK 2: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Memur Personele Mevzuatta Öngörülmediği Halde İkramiye Ödemesi Yapılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Sayıştay Denetim Raporlarının Genel Kurulda Görüşülmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Sayıştay İlamlarının Takibinin Yapılmaması	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususun düzeltilmesine ilişkin çalışmalar devam ediyor.
Yağmur Sularının Uzaklaştırılmasına İlişkin Harcamaların Büyükşehir Belediyesinden Tahsilatının Yapılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Yükleniciler ile Alt Yüklenici Arasında İmzalanan ve Kuruma İbraz Edilen Sözleşmelerde Damga Vergisi Kontrolünün Yapılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Kaynak ve Yeraltı Sularından Alınan Gelirlerden İlgili Belediyelere Pay Aktarılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	

www.balioglu.net

Kurumun Kuruluş Kanunu ile Her Türlü Vergi, Resim ve Harçtan Muaf Tutulmasına Rağmen Yargı Harcı Ödenmesi	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususun düzeltilmesine ilişkin çalışmalar devam ediyor.
Sosyal Güvenlik Kurumu Tarafından Mahsup Edilip Hazine Tarafından Karşılanan ve Hakedişlerden Kesilmesi Gereken Asgari Ücret Destek Tutarlarının İdarece Kesilmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Atıl Durumda Bulunan Taşınmazların Tehlike İçermesi ve Bazı Taşınmazlar Üzerinde İşgallerin Bulunması	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususun düzeltilmesine ilişkin çalışmalar devam ediyor.
Bütçe Tahmini ile Gerçekleşme Tutarlarının Uyumlu Olmaması	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususun düzeltilmesine ilişkin çalışmalar devam ediyor.
Harcamalara Katılma Payının Eksik Hesaplanması ve Hesaplama Yönteminin Belediye Gelirleri Kanunu'na Uygun Olmaması	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususun düzeltilmesine ilişkin çalışmalar devam ediyor.
Ortaklık İlişkisi Sona Eren İller Bankası A.Ş.' deki Payların Tasfiye Edilmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	

www.balioglu.net

Yevmiye Defteri ve Muhasebeleştirme Belgelerine Alt Yevmiye Numarası Verilerek Kayıt Yapılması	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususun düzeltilmesine ilişkin çalışmalar devam ediyor.
Yönetim Kuruluna Mevzuatta Öngörülen Sayıda Atama Yapılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Birim Fiyat Teklif Almak Suretiyle Yapılan Yapım İşlerine İlişkin İhalelerde İsteklinin Teklifi İle Yaklaşık Maliyet Yapısının Birbiri İle Uyumlu Olmaması, Kamu Kaynaklarında Verimliliğin Sağlanamaması	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususun düzeltilmesine ilişkin çalışmalar devam ediyor.
Birim Teklif Alınmak Suretiyle Gerçekleştirilen Yapım İhalelerinde İdarece Paçal Niteliğinde Hazırlanan Bazı İş Kalemlerine İlişkin Analiz Girdileri ve Miktarları İle İlgili Analiz Formatlarının İhale Dökümanında Yer Almaması ve İsteklilere Sunulmaması	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususun düzeltilmesine ilişkin çalışmalar devam ediyor.
Mal ve Hizmet Alımlarının Kısımlara Bölünerek Yıl Boyunca Piyasadan Doğrudan Temin Edilmesi	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususun düzeltilmesine ilişkin çalışmalar devam ediyor.
Hakediş Ödemelerinde Düzenlenmesi Gereken Belgelerin Eksik Düzenlenmesi Nedeniyle Kontrollerin Sağlıklı Yapılamaması	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususun düzeltilmesine ilişkin çalışmalar devam ediyor.

www.balioglu.net

Harcama Yetkilisi ve Mutemetlerine Verilen Avansların Mevzuata Uygun Olmaması ve Amacı Dışında Kullanılması	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususun düzeltilmesine ilişkin çalışmalar devam ediyor.
Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Eksik Gösterilmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Tahsisli Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususun düzeltilmesine ilişkin çalışmalar devam ediyor.

www.balioglu.net

www.balioglu.net

ANTALYA SU VE ATIK SU İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 2018 YILI SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. **ÖZET** **129**

2. **KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU** **129**

3. **SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU** **130**

4. **DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI** **130**

5. **GENEL DEĞERLENDİRME** **130**

6. **DENETİM BULGULARI** **131**

www.balioglu.net

1. ÖZET

Bu rapor, Antalya Su ve Atık Su İdaresi Genel Müdürlüğünün performans denetimi sonuçlarını içermektedir.

6085 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi uyarınca, Sayıştay *"hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim"* olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

ASAT Genel Müdürlüğü'nün hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2015- 2019 dönemine ait Stratejik Plan,
- 2018 yılı Performans Programı,
- 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu ve
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri.

www.balioglu.net

Yapılan denetim sonucunda kurumun Stratejik planını mevzuatta yer alan kriterlere uygun şekilde hazırlayarak zamanında yayımladığı görülmüştür. Yine stratejik planın yıllık uygulama dilimlerini oluşturan performans programı yasal düzenlemeler çerçevesinde oluşturulmuş olup idarenin performans hedeflerine ilişkin göstergeler ve faaliyetler belirlenmiştir. Bu hedeflere ulaşmak için belirlenen göstergelerin ne ölçüde yerine getirildiğini ölçmek için idarece veri kayıt sisteminin kurulduğu ve etkin biçimde kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu veriler sonucunda ulaşılmak istenen hedefe ne ölçüde erişildiğinin raporlandığı faaliyet raporu da mevzuata uygun biçimde oluşturulmuştur.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının

ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

www.balioglu.net

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilir.

Bu çerçevede, ASAT Genel Müdürlüğünün yayımladığı 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan, 2018 yılı Performans Programı ve 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2018 yılı performans denetimi kapsamında ASAT Genel Müdürlüğü'nün yayımladığı 2015-2019 dönemine ait Stratejik Plan, 2018 yılı Performans Programı ve 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Yapılan denetim sonucunda ASAT Genel Müdürlüğü'nün 2015-2019 dönemine ait

Stratejik Planını zamanında hazırlayarak mevzuatta yer alan kriterlere uygun şekilde yayımladığı görülmüştür. İdarenin misyon ve vizyonunu gerçekleştirmek üzere amaçlarını belirlediği ve bu amaçların altında ilgili hedef ve göstergelere yer verdiği tespit edilmiştir. Amaçların kurumun misyon ve vizyonuyla uyumlu ve ulaşılabilir olduğu görülmüştür. Ayrıca hedeflerin amaçlar ile ilgili ve ölçülebilir olduğu değerlendirilmiştir.

2018 yılı Performans Programı değerlendirildiğinde stratejik planda belirtilen amaç ve hedefler doğrultusunda stratejik planın yıllık dilimini oluşturduğu görülmüş olup yasal düzenlemeler çerçevesinde belirlenen kriterlere uygun olarak hazırlanmıştır. Stratejik amaçlar bağlamında performans hedefleri ve göstergeleri belirlenmiş olup hedef ve göstergelerin birbirleriyle ilgili olduğu tespit edilmiştir. Yine göstergelerin ölçülebilirlik ve iyi tanımlanma kriterlerini sağladığı kanaatine varılmıştır.

2018 yılı Faaliyet Raporun değerlendirildiğinde raporun zamanında ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yayımlandığı görülmüştür. Performans programında yer verilen ölçülebilir olarak belirlenen hedef ve göstergelere faaliyet raporunda tutarlı bir şekilde yer verildiği ve raporlanan hedef ve göstergelerin doğrulanabilir olduğu tespit edilmiştir. İdarece tutarlı ve doğrulanabilir olan hedef ve gerçekleşmelerde meydana gelen sapmaların ikna edici ve geçerli gerekçeler sunulmuştur.

www.balioglu.net

Kurum tarafından stratejik plan uygulamasının sistematik olarak takip edilmesi, değerlendirilmesi ve raporlanmasına yönelik veri kayıt sisteminin kurulduğu tespit edilmiştir. Performans göstergelerinden örneklem olarak seçilen iki adeti güvenilirlik açısından incelenmiş olup incelenen performans göstergelerine ilişkin veri kayıt sisteminin güvenilir olduğu ve ölçme ve raporlama amacına uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yine performans yönetim sisteminin ilgili mevzuat hükümlerine ve iç kontrol sistemine uygun şekilde oluşturulduğu ve belirlenmiş hedeflere ilişkin gerçekleşmeleri ölçtüğü değerlendirilmiştir.

6. DENETİM BULGULARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net